

Pavle Simović

**DANILO I ISTORIJA SVIJETA
U BIBLIJSKOM PROROŠTVU**

Naziv djela:

Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu

Autor:

Pavle Simović

Izdavač:

Institut za izučavanje religije

www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:

Pavle Simović

Štampa:

„Donat Graf“ Beograd

Tiraž:

100 primjeraka

Treće izdanje, 2022. godine

CIP – Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-696-10-8
COBISS.CG-ID 32088080

Sadržaj

1. Danilo u vavilonskom ropstvu	7
Istorijska pozadina	8
Hronološki redosled poglavlja	10
Promjena imena	15
Ishrana i Božji blagoslov	16
Danilo i drugovi demonstriraju znanje i mudrost	18
2. Kraljev san o budućnosti svijeta	19
Natprirodne objave u snu	19
Pretenzije i prevara okultizma	21
Mudrost pobožnih ljudi na djelu	25
Smjena svjetskih imperija do kraja istorije pobune	28
Vavilonsko kraljevstvo (605 – 539. prije n.e.)	29
Medo-Persija (539 – 331. prije n.e.)	29
Grčka (331-168. prije n. e.)	30
Rimska imperija (168. prije n. e. – 476. n. e.)	30
Podijeljeno carstvo – prirodni izdanci Rima	31
Velika Stijena potire svjetska kraljevstva	32
Nebuhadenazarovo polovično priznanje	34
3. Idolatrija	35
Vavilonski idolopoklonički kompleks	38
Pokornost Bogu ima prioritet u odnosu na pokornost zemaljskim autoritetima	40
Misteriozni četvrti čovjek	42
Distanca od Boga uprkos svjedočanstvu	43
4. Božja škola poniznosti	45
Vizija o ogromnom drvetu nasred zemlje.....	46
„Njegovo veličanstvo“ čovjek spušta se na nivo životinje ..	50
5. Božje brojanje i mjerenje	54

Belšazarova drska idolatrija	55
Beltešazar protiv Belšazara	57
6. Pobožan život kao odgovor na zavjeru	64
Zavjera kao strategija protivnika istine	65
Odgovor biblijski religiozne osobe na probleme	66
Danilo u jami sa lavovima	69
Božja kontrola nad prirodom i živim stvorenjima	70
Kazna stiže zavjerenike	71
Darijev odnos prema Bogu	72
7. Zemaljska kraljevstva i nebeski Sud	73
Četiri moćna kraljevstva predstavljena kao zvijeri	74
Tri zvijeri nasleđuje bezimena monstrum	78
Mali rog	80
Nebeski Sud	86
Sin čovječji dolazi pred Boga	88
8. Proročanstvo o 2300 dana	90
Fokus na „malom rogu“	93
Špekulacije sa „malim rogom“	95
2300 dana i Sud	100
9. Dolazak Mesije i antitipski Dan očišćenja vremenski determinisani	105
Sedamdesetogodišnji egzil Judejaca u Vavilonu	105
Danilova posrednička molitva	107
Sedamdeset sedmica milosti za jevrejski narod i dolazak Mesije	111
Vremenski okvir 2300 proročkih dana	118
10. Nevidljive bitke	122
Veliki duhovni konflikt	126
Mihaelov identitet utvrđen	130
11. Svjetske sile se bore za prevlast	132
Smjena kraljeva i svjetskih sila kroz ratove	133

Pojava Sjevernog i Južnog kralja	135
„Petar objelodanjivač“ i razbojnički sinovi	139
Rim kao Sjeverni kralj	141
Intrige i uspon Rima kao Sjevernog kralja	147
Simbolika Južnog kralja	151
12. Papski Rim	153
Sjeverni kralj postaje religijska sila.....	162
Kako papstvo ispunjava biblijsko proroštvo?	169
13. Scenario posljednjeg vremena	173
Obilježja ulaska u novo doba	173
Konflikt Sjever-Jug kao merizam	177
Sjeverni i južni kralj ulaze u posljednji sukob.....	178
Svi putevi vode u Rim	184
Posljednji događaji	186
Zašto Turska ne može biti Sjeverni kralj?	189
14. Viđenje pobjede i zapečaćenje proroštva	193
Mihaelova intervencija	195
Vremenski faktor	197
Zapečaćena knjiga i dva druga proročka perioda	198
Danilov kraj koji nije kraj	205
O autoru	207

Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu

1. Danilo u vavilonskom ropstvu

Pretpostavlja se da je knjiga proroka Danila napisana negdje između 540. i 530. godine prije nove ere.

Danilo je rođen u Judeji oko 622. godine prije n.e. među višom klasom jevrejskog naroda. On je bio pripadnik brojne plemićke linije Davidove kraljevske porodice. Kada mu je bilo oko 17-18 godina, neo vavilonski kralj Nebuhadnezar je porazio Judeju i odveo izvjestan broj pažljivo odabranih mladih ljudi koji su bili nadareni za dalje školovanje za potrebe dvorske službe. Danilo je bio jedan od njih.

Autorstvo ove knjige je neupitno, jer se sam Danilo u knjizi prepoznaje kao autor (Danilo 9:2; 10:2). Savremenik Danilov – prorok Ezekijel – takođe daje nadahnuto svjedočanstvo o Danilu u božanskoj poruci kralju Tira: „*Gle, mudriji si od Danila. Ni jedna tajna nije ti sakrivena.*“ (Ezekijel 28:3).¹ Pored ove važne potvrde o identitetu proroka Danila i njegovoj mudrosti, samo božansko otkrivenje svrstava ovog čovjeka u velikane biblijske religije stavljajući ga rame uz rame sa Nojem i patrijarhom Jovom: „*Sine čovječiji, ako mi neka zemlja zgriješi tako što mi bude nevjerna, podignuću svoju ruku na nju i uništiću njene zalihe hljeba, pustiću na nju glad i istrijebiću iz nje i ljude i stoku. Kad bi se u njoj našli ova tri čovjeka – Noje, Danilo i Jov – oni bi zbog pravednosti svoje dušu svoju izbacili, govori Gospod... I kad bi se u njoj našla ta tri čovjeka, tako ja bio živ, govori Gospod, oni ne bi izbacili ni sinove ni kćeri, već samo sebe, a*

¹ Svi biblijski navodi uzeti su iz Biblije Novi revidirani prevod, osim ako nije drugačije naznačeno.

zemlja bi se u pustoš pretvorila.“ (Ezekijel 14:13,14,16)

Na značaj knjige proroka Danila ukazao je i sam Isus, govoreći uporedo o znacima vremena za prve hrišćane i kraju istorije pobunjene Zemlje: „*Kada, dakle, vidite da ‘gadost pustošenja’, o kojoj govori prorok Danilo, stoji na Svetom mjestu – ko ovo čita, neka shvati – neka tada oni koji budu u Judeji bježe u planine.*“ (Matej 24:15,16)

Istorijska pozadina

U samom početku Knjige proroka Danila nalazimo izvještaj o vojnom sukobu između Vavilona i Jerusalima: „*Treće godine kraljevanja Joakima, Judinog kralja, Nebuhadnezar, kralj Vavilona, došao je na Jerusalim i započeo opsadu. Gospod, istiniti Bog, dao mu je u ruke Joakima, Judinog kralja, i dio pribora iz svog doma, a on je taj pribor odnio u zemlju Senar, u dom svog boga, i stavio ga u riznicu svog boga.*“ (Danilo 1:1,2)

Da bismo shvatili istorijsku pozadinu ovog porobljavanja Judeje i Jerusalima, moramo se vratiti dublje u prošlost.

Nakon smrti kralja Solomona, Davidovo kraljevstvo se podijelilo: deset sjevernih plemena postalo je sjeverno kraljevstvo Izrael, a dva južna plemena formirala su kraljevstvo Jude. Ova dva kraljevstva geografski su bila smještena između dvije svjetske super sile antičkog doba: Egipta na jugu i Asirije na istoku.

Izrael i Juda često su bili u iskušenju da stupe u savez s Egiptom prije nego s Asirijom. Međutim, stvaranje saveza bilo s Egiptom ili s Asirijom za oba kraljevstva, kako za Izrael tako i za Judu, značiće religijsku i nacionalnu tragediju i skoro potpuno uništenje. Ulazak u savez sa paganima istovremeno označava i kršenje saveza sa Bogom.

Kralj Izraela Ozija ušao je u diplomatski i vojni savez s Egiptom u nadi da će se tako osloboditi jarma Asirije. Odgovor Asirije bio je brz. Oziju su odveli u zarobljeništvo, a Samarija, glavni grad, nakon tri godine opsade, pala je 722. godine prije nove ere u ruke asirskom kralju Sargonu II. Asirski kralj deportovao je stanovništvo sjevernog kraljevstva u istočne djelove, Asirije, a na opustjeloj teritoriji Izraela naselio je druge narode.

Deset plemena Izraela se postepeno utopilo u narode zemlje izgnanstva. Miješanjem s narodima u Asiriji, i maternji jezik Izraelaca se izgubio.

Juda sa svoja dva plemena uživao je suverenitet za narednih sto godina. Potom i on doživljava sudbinu sličnu Izraelovoj. U poznatoj bici kod Karkemiša 605. godine, vavilonska vojska pod vođstvom Nebuhadnezara izvojevala je pobjedu nad egipatskom. U istom vojnom pohodu Nebuhadnezar napada Judu koji je prethodno ušao u savez s Egiptom, pokorava Joakima i vodi sa sobom roblje, u kojem se nalazi elita Jude. Među ratnim zarobljenicima nalazili su se Danilo, Hananija, Mišael i Azarija.

Pokoravanje Jerusalima odvijalo se u tri navrata, drugi put za vrijeme Joahina, sina Joakimova, te konačno u vrijeme Sedekije kada je grad pretrpio užasnu opsadu u trajanju od godinu i po dana, do razorenja hrama i grada 586. godine prije nove ere.

Za vrijeme sedamdesetogodišnjeg judejskog ropstva u Vavilonu koje su najavili proroci (Jeremija 25:11) u periodu između 605. i 535. godine prije nove ere, Danilo je najveći dio tog vremena proveo na dvoru kao visoki službenik kraljevstva.

Veoma je važno razumjeti povod zašto je Bog dopustio da Njegov narod padne u ropstvo. Osnovni razlog svakako je nevjerstvo i neposlušnost Bogu. Kako su se Izrael i Judeja sve više poistovjećivali sa okolnim kraljevstvima i njihovim shvatanjima, stopa religijskog otpada se povećavala i Božje pohođenje

protiv grijeha ušlo je u fazu kažnjavanja kako je i najavljeno u knjigama Zakona i kasnije u proročkim spisima u slučaju njihovog kršenja saveza (vidi 5. Mojsijeva 11:26-32; 28. i 30. glava). Bog je, dakle, upotrijebio Asirce i Haldejce ne zato što su oni bili u posebnoj naklonosti Neba, već kao oruđe da kazni bezakonja svog naroda. Posle snažnih poziva ljubavi i milosti, različitih upozorenja i opomena, to je poslednja mjera kojom Bog pokušava da vaspitno utiče na svoj narod ne bi li se nekako obratio i urazumio.

Na samom početku svog boravka u Vavilonu, izabrani zarobljenici su podvrgnuti edukaciji koja je podrazumijevala poznavanje najmanje tri jezika (sumerskog sa hijeroglifskim znacima, vavilonskog ili akadskog, i aramejskog kao internacionalnog jezika) i astronomije odnosno astrologije. Vavilonjani ili Haldejci su bili dobri poznavaoци astronomije koja nije imala za cilj samo naučno osmatranje nebeskih tijela, već je takođe služila za predviđanje budućnosti pomoću astrologije. Na taj način zarobljenici su bili izloženi ne samo kulturnoj već i ideološkoj transformaciji koja se veoma ticala religijskih shvatanja.

Hronološki redosled poglavlja

Danilova knjiga nije u hronološkom redu. To može biti problematično kada pokušavate razumjeti događaje koji se dešavaju u knjizi jer se mnoga proročanstva i simboli zapravo preklapaju.

Ispod je vremenska linija Danilove knjige, sa poznatim datumima i događajima. Stvarni hronološki redosled knjige je: poglavlja 1-4, 7-8, 5-6, 9-12. Obratite pažnju na to da su poglavlja 5-6 i poglavlja 7-8 međusobno preokrenuta. Koji se uvidi pojavljuju kada ih poređamo hronološkim redom?

Evo kako Danilo izgleda kada poređamo poglavlja:

605. prije n.e. – Danilo 1:1 „Treće godine kraljevanja Joakima, Judinog kralja, Nebuhadnezar, kralj Vavilona, došao je na Jerusalem i započeo opsadu.“

- Danilo i njegova tri prijatelja zarobljeni u Vavilonu.

602 prije n.e. – Danilo 2:1 „Druge godine Nebuhadnezarovog kraljevanja, Nebuhadnezar je usnio snove, i duh mu se uznemirio, pa više nije mogao oka sklopiti.“

- Zaboravljeni san kralja Nebuhadnezara – veliki kip – otkrio i protumačio Danilo.

602. prije n.e. – Danilo 3:1 „Kralj Nebuhadnezar je načinio zlatan kip, visok šezdeset lakata i širok šest lakata. Podigao ga je u ravnici Duri, u vavilonskoj pokrajini.“

- Danilova tri prijatelja odbijaju da obožavaju veliki kip koju je kralj izgradio, bivaju bačeni u ognjenu peć i izbačeni od Boga.

602. prije n.e. – Danilo 4:1 „Kralj Nebuhadnezar svim narodima, plemenima i jezicima koji žive po svoj zemlji: Neka vam se umnoži mir!“

- Vizija kralja Nebuhadnezara o Velikom drvetu, Danilo daje tumačenje, sud kralju i potom izvršenje presude.

553. prije n.e. – Danilo 7:1 „Prve godine vavilonskog kralja Belšazara, Danilo je na svojoj postelji usnio jedan san i vizije su mu prolazile glavom. Tada je zapisao san i ispričao sve što je vidio.“

- Danilu je dat san o četiri velike zvijeri i Božjem većem i konačnom kraljevstvu.

551. prije n.e. – Danilo 8:1 „Treće godine kraljevanja kralja Belšazara, ja, Danilo, imao sam jednu viziju, posle one koju sam imao na početku.“

- Danilo ima viziju ovna, jarca i malog roga s tumačenjem.

539. prije n.e. – Danilo 5:1 „Kralj Belšazar priredio je veliku gozbu za hiljadu svojih velikaša, i pred hiljadu njih pio je vino.“

- Velika gozba kralja Belšazara, vizija čovječjeg rukopisa na zidu, Danilovo tumačenje i Vavilon te noći osvaja Kir Veliki dok Darije Međanin postaje guverner/kralj.

539. prije n.e. (?) – Danilo 6:1 „Darije je našao za dobro da postavi nad kraljevstvom sto dvadeset nastojnika (satrapa), da budu nad cijelim kraljevstvom.“

- Kralj Darije postavlja Danila za jednog od tri povjerenika nad svojim kraljevstvom. Danilo biva „uhapšen“ i odbija naredbu za obožavanje kralja. Danilo je bačen u lavlju jazbinu, ali ga je Bog izbavio.

538. prije n.e. (?) – Danilo 9:1 „Prve godine Darija, Ahasverovog sina, koji je porijeklom Međanin, a koji je bio postavljen za kralja nad haldejskim kraljevstvom.“

- Danilo čita Jeremijino proročanstvo o Izraelovom zarobljeništvu i ispovijeda se u molitvi pred Bogom. Gabriel mu otkriva Sedamdeset sedmica za jevrejski narod.

536 prije n.e. – Danilo 10:1 „Treće godine Kira, kralja Perzije, Danilu, koji je bio nazvan Beltešazar, bila je data jedna objava. Ta objava je bila istinita i odnosila se na veliki vojni pohod. On je razumio objavu i shvatio viziju.“

- Danilo čuje riječ i ima zastrašujuću viziju Velikog čovjeka. Čovjek/Anđeo mu dolazi i tješi ga, uvjeravajući ga u stvari koje se tiču Božjeg naroda za buduće dane.

536. prije n.e. – Danilo 11:1 „A ja sam prve godine Darija Međanina ustao da bih mu bio snaga i tvrđava.“ (Ovo je vrijeme kada se anđeo prisjeća događaja iz 539/538. prije Hrista, a ne stvarni datum materijala u 11. poglavlju.)

- Anđeo prenosi Danilu nadolazeće vladavine i sukobe u vezi sa Medo-Persijskim carstvom i Grčkim carstvom. Zatim se stih 36 prebacuje na konačnog kralja koji se samouzvisuje.

Budućnost – Danilo 12:1 „U to vrijeme ustaće Mihailo, veliki vođa koji stoji pomažući sinovima tvoga naroda. I nastaće vrijeme tjeskobe kakve nije bilo otkako je naroda pa do tog vremena. U to će se vrijeme tvoj narod izbaviti, svako ko se nađe zapisan u knjizi.“

- Danilu je data poruka/vizija u vezi s krajem svijeta i predstojećim vječnim kraljevstvom za Božji narod.

Kada želimo analizirati biblijski materijal, prvo moramo prikupiti podatke, a zatim ih organizovati – kao što je pravljenje vremenske linije. Kada to organizujemo, mogu se pojaviti obrasci.

Prva stvar koju prepoznajemo je da se priče o Danilu odvijaju u tri različite grupe: *Priče o Nebuhadnezaru* (poglavljja 1-4 – 605-562), *Rane priče o Belšazaru* (poglavljja 7-8 – 553-550) i *Kasni Belšazar / Persijske priče* (poglavljja 5, 6, 9-12 – 539-536). Može se reći da čitava Danilova knjiga zaista pokriva tri različita dijela njegovog života. I zaista su različiti: U pričama o Nebuhadnezaru nalazimo Danila kako odbija da jede hranu kralja Nebuhadnezara (1:8). Ali u persijskim pričama nalazimo Danila kako ostavlja po strani „biranu hranu“, kao i meso i vino (10:3). To znači da je Danilo u nekom trenutku nakon toga počeo da jede „probranu hranu“ nakon poglavljja 1. Iako ne znamo tačan razlog zašto je Danilo odbio Nebuhadnezarovu hranu; da li je ta hrana bila ponuđena idolima? Ili je najvjerojatnije bila nečista i pod opravdanom sumnjom da se miješa sa nečistim? Možemo

pretpostaviti da ako je Danilo nastavio da jede hranu u persijskom periodu, on je to činio kao jedan od ljudi na visokom položaju u Vavilonu i vjerovatno je mogao pripremiti hranu na način koji mu je bio prihvatljiv.

Poređenje Danila 6 i 9 (539. prije n.e.). – Često upoređujemo poglavlja koja su nam sledeća jer su poglavlja obično po redu. Kada nisu po redu, moramo ih postaviti hronološki kako bismo razumjeli kontekst. Kada to učinimo, vidimo da su Danilo 6 i 9 povezani jer su se oba odigrala u razmaku od nekoliko mjeseci.

Danilo 6 sadrži zakon koji je donesen kako bi se spriječio Danilo da se moli svom Bogu u nadi da će ga ubiti. Ovo poglavlje se događa neposredno prije događaja u 9. poglavlju, koje je uglavnom duga molitva u kojoj se Danilo bori sa prestankom izgnanstva i njegovim povratkom u Jerusalim. Dok Danilo 6 naglašava da je molitva tri puta dnevno bila Danilova navika, bliski istorijski kontekst njegove molitve u Danilu 9 pomaže nam da shvatimo za šta se molio tih dana: povratak kući. Činjenica da satrapi Danila nazivaju „jednim od prognanika iz Jude“ upravo u trenutku kada je Danilo tražio kraj svog izgnanstva mogla bi sugerisati da su satrapi znali za Danilovu želju da se vrati kući i da su opako „okretali nož“ podsjećajući druge na njegov status prognanika.

Takođe vidimo lijep kontrast između lavlje jazbine koji svjedoči o Danilovoj nevinosti pred kraljem u 6. glavi i Danilovu molitvu u 9. glavi gdje on priznaje da smo „bili zli i da smo se pobunili.“ Danilo je bio nevin kao pojedinac što se tiče persijskog zakona, ali je sebe smatrao članom naroda koji je kriv pred Božjim zakonom.

Zašto mješavina hebrejskog i aramejskog? – Hronologija može dati uvid i u druge probleme. Jezički gledano, Danilo 2:3

(603. prije n.e.) do 7:28 (553. prije n.e.) napisan je na aramejskom, dok je ostatak knjige (poglavlja 1 i 8-12) napisan na hebrejskom. Iako ne postoji način da se sa sigurnošću utvrdi zašto je knjiga napisana na dva ovakva jezika (zašto počinje u 2:3?, zašto završava u 7. poglavlju?), hronologija bi nam mogla dati nagovještaj: aramejski je bio *lingua franca*² Vavilona i kada su se desili događaji iz Danila 2, Danilo je nedavno „diplomirao“ na „Vavilonskom univerzitetu“ gdje su ga naučili da koristi aramejski (1:4). Danilo je vjerovatno mogao razumjeti aramejski i prije nego što je stigao u Vavilon, ali njegovo nedavno zvanično obrazovanje i zaposlenje na Nebuhadnezarovom dvoru mogli bi objasniti zašto je počeo pisati na aramejskom.

Zašto je onda Danilo prestao pisati na aramejskom nakon 7. poglavlja (553. prije n.e.)? Ovo je teže razumjeti. Moguće je da se Danilo vratio na hebrejski kada je moć Vavilona počela da se urušava. Možda je promjena jezika imala veze sa sadržajem poglavlja 8-12 jer je Danilo želio da ih sakrije od Belšazara? Vjerovatno nikada nećemo saznati.

Promjena imena

Kulturološko i religijsko otuđenje vavilonskih zarobljenika uključivalo je i promjenu jevrejskih imena pomenutih mladića, koji su bili izabrani za obuku iz Judinog plemena.

Danijel na hebrejskom jeziku znači „Bog je moj sudija.“ Novo ime koje mu je dato bilo je Belšazar, što znači „neka Bel sačuva moj život.“ Bel ili Marduk bio je glavni bog Vavilonjana (vidi Danilo 4:8). Hananija znači „milost Božja.“ Sada je dobio ime Šadu Aku, što znači „naredbom boga mjeseca Aku.“ Mišael

² *Lingua franca* – jezik koji je usvojen kao zajednički (mješavina jezika) između govornika čiji maternji jezici se razlikuju.

koje znači „koi je kao Bog“ promijenjeno je u Mušalim Marduk – „koi je kao Aku.“ Azarija – „Jehova pomaže“ – dobio je novo ime je Ardi Nebu, što znači „sluga boga Nebu.“

Međutim, u knjizi proroka Danila nalazimo da su sva ova imena sistematski i namjerno deformisana. Tako umjesto Danilovog „Belšazar“ nalazimo „Beltešazar“, umjesto „Šadu Aku“ – „Šadrak“, „Mušalim Marduk“ je izmijenjeno u „Mešak“, dok je ime „Ardi Nebu“ transformisano u Abednego (Danilo 1:6,7). Da li su ove deformacije haldejskih imena rezultat otpora samih mladića prema paganskim božanstvima ili korekcija samih prepisivača, nije poznato.

Ishrana i Božji blagoslov

„Tada je kralj rekao Asfenazu, glavnom dvoraninu, da dovede neke od sinova Izraelovih, od kraljevskog roda i od velikaša, mladiće koji su bez mane, lijepog izgleda, obdareni svakom mudrošću, bogati znanjem, koji lako uče i koji su sposobni da služe na kraljevom dvoru, pa neka ih pouči pismu i jeziku Haldejaca. Osim toga, kralj im je odredio dnevni obrok od odabranih jela koja je kralj jeo i od vina koje je on pio, pa da se tri godine odgajaju, kako bi posle toga mogli da služe pred kraljem.“ (Danilo 1:3-5)

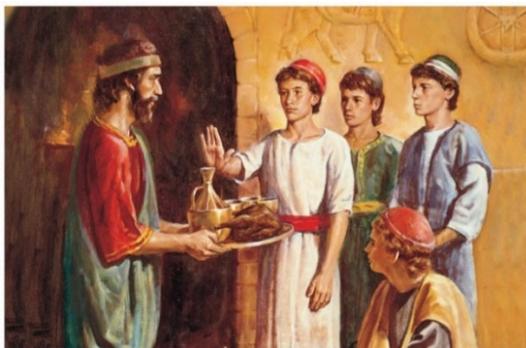
Činjenica da su jevrejski zarobljenici mogli da uživaju u svim blagodatima na vavilonskom dvoru, umjesto grubog postupanja koje su mnogi primjenjivali prema roblju, govori o specifičnom karakteru, mudrosti i humanosti kralja Nebuhadnezara.

Većina ljudi u ovakvoj prilici lako bi se prepustili novim okolnostima, ali to sa Danilom nije bio slučaj.

„Ali Danilo je u svom srcu odlučio da se neće onečistiti odabranim jelima koja je kralj jeo, ni vinom koje je on pio. Zato

je molio glavnog dvoranina da ga ne tjera da se onečisti.“ (Danilo 1:8)

Danilo je očito dobro poznao podjelu hrane na čistu i nečistu (vidi 3. Mojsijeva 11. glava) i Božje upute u pogledu uzdržavanja od konzumacije alkoholnih pića (vidi 3. Mojsijeva 10:9; 4. Mojsijeva 6:3; Sudije 13:4; Izreke 20:1).

Ali on se nije zadržao samo na tome nego je insistirao na vegetarijanskoj ishrani, prema prvobitnoj Božjoj namjeri za čovjeka (vidi 1. Mojsijeva 1:29; 3:18)! Dakle, pored ljubaznog po-

zivanja na očuvanje u smislu tjelesne čistote, što je analogno pozivanju na slobodu vjeroispovijesti i savjesti, Danilo je išao korak dalje i molio glavnog dvoranina da u njihov jelovnik uvrsti vegetarijansku prehranu (sjemenke, žitarice, mahunasto povrće i voćne plodove). Kako bi ga zaštitio od eventualnog kraljevog gnjeva zbog kršenja propisa, Danilo je predložio da naprave desetodnevni test pa ako se novi režim ishrane pokaže učinkovitim da se odobri (vidi Danilo 1:9-13).

„Ali posle deset dana njihova lica su bila ljepša i punija od lica svih drugih mladića koji su jeli odabrana jela koja jede kralj. Od tada je čuvar odnosio jela koja su im bila određena i vino koje je trebalo da piju i davao im sjemenje.“ (Danilo 1:15,16)

Insistiranjem na vegetarijanskoj ishrani i običnoj vodi za piće (Danilo 1:12), Danilo se zaista pokazao mudrim i stavio u

položaj da ga sam Bog može blagosloviti na osobit način.

Danilo i drugovi demonstriraju znanje i mudrost

„Bog je ovu četvoricu mladića obdario znanjem i razumijevanjem svih knjiga i mudročću, a Danilo je uz to razumio sve vizije i snove.“ (Danilo 1:17). Osim okruženja u kojem je dospio, Bog je Danilu dao specifične darove razumijevanja vizija i snova zbog jedinstvene proročke objave koja obuhvata historiju svijeta sve do kraja historije pobune na Zemlji i uspostavljanja Božje vječne vladavine!

„A kad je prošlo vrijeme nakon kog je po nalogu kralja trebalo da budu dovedeni pred njega, glavni dvoranin ih je izveo pred Nebuhadnezara. Kralj je razgovarao s njima i među svima njima nije se našao nijedan kao Danilo, Hananija, Mišael i Azarija. I tako su oni ostali da služe pred kraljem. Kad god bi ih kralj pitao za nešto za šta treba imati mudrosti i razboritosti, ustanovio bi da su u cijelom njegovom kraljevstvu deset puta bolji od svih okultista i astrologa. I Danilo je ostao tamo do prve godine kralja Kira.“ (Danilo 1:18-21)

Činjenica da je sam kralj provjeravao uspješnost obuke opet svjedoči u prilog svestranosti i sposobnostima tog vladara. Pored toga, Nebuhadnezar je bio u stanju da donese objektivan sud, što nije svojstveno današnjim vlastodršcima i obrazovnom sistemu koji zatvara svaku mogućnost spoznaje Božje mudrosti, nebeskih načela i vrijednosti. Nasuprot tome, kralj Nebuhadnezar nije imao predrasuda da prizna zasluge i vrijednost, ma gdje ih vidio, bez obzira na vjeru i nacionalnost njihovih nosilaca.

2. Kraljev san o budućnosti svijeta

„Druge godine Nebuhadnezarovog kraljevanja, Nebuhadnezar je usnio snove, i duh mu se uznemirio, pa više nije mogao oka sklopiti. Zato je kralj naredio da se pozovu sveštenici koji se bave magijom, oni koji prizivaju duhove, vračari i Haldejci da kažu kralju šta je sanjao.“ (Danilo 2:1,2)

Natprirodne objave u snu

Prije nego se upustimo u kraće istraživanje fenomena sanjanja, odmah na početku treba konstatovati dvije veoma važne činjenice:

i) Područje čovjekove duhovnosti, psiholoških aspekata i funkcija ličnosti nedovoljno je istraženo i uglavnom se bazira na hipotetičkim postavkama.

ii) Sam čovjek zbog problema grijeha i opšte degradacije nalazi se u stanju oštećene fizičke, mentalne i duhovne prirode, te se može konstatovati da nijesmo sasvim „svoji“ u budnom stanju a kamoli u stanju spavanja.

Spavanje je stanje promijenjene (redukovane) svijesti, kada organizam odmara i miruje. Spavanje svodi većinu tjelesnih funkcija na minimum, uključujući i nervni sistem. Psihička aktivnost tokom spavanja takođe je smanjena i značajno promijenjena, a javlja se u obliku povremenih snova.

Ako negiramo uticaj natprirodnih faktora na snove, naći ćemo se u ćorsokaku ateizma. S druge strane, ako snovima pridajemo natprirodni značaj kada ga nema, najvjerovatnije ćemo

završiti u okultizmu. Okultizam možemo definisati i kao duhovnu narkomaniju, odnosno upuštanje u svijet skrivenog znanja o magiji, astrologiji, hermetizmu, okultnoj medicini, alhemiji, kao i raznim vrstama proricanja odnosno tumačenja, uključujući i snove.

Upravo u jednom takvom okruženju nalazio se vavilonski kralj koji je osjećao da je taj osobiti san koji mu je ujutro iščezao iz sjećanja bio jako važan.

Ovdje dolazimo do još jedne potvrde tačnosti i neprikosновенosti Biblije koja nam otvara riznice pravog znanja i dovodi u poznanje istine koja je mjerilo za sve pojave s kojima se susrećemo u životu, uključujući i one u domenu psihologije. Svaka teološki pismena osoba – poznavalac Biblije – zna da Tvorac zabranjuje sve okultne aktivnosti koje nas mogu dovesti do izloženosti uticaju duhovnih bića, pobunjenih anđela ili demona, svemirske bande koja je svoje uporište u borbi protiv Boga našla na planeti Zemlji i među njenim stanovnicima takođe navedenim na pobunu.

„Ako se među vama pojavi neki prorok ili čovjek koji sanja snove i on ti pokaže neki znak ili učini neko čudo, pa se taj znak obistini ili se dogodi čudo o kom ti je govorio, i on ti kaže: ‘Hajde da idemo za drugim bogovima, koje ne poznaješ, i da njima služimo’, ne slušaj riječi tog proroka ni čovjeka koji je sanjao taj san, jer vas Gospod, vaš Bog, iskušava da bi znao da li volite Gospoda, svog Boga, svim svojim srcem i svom svojom dušom. Za Gospodom, svojim Bogom, idite i njega se bojte, njegova uputstva držite i njegov glas slušajte, njemu služite i njega se držite.“ (5. Mojsijeva 13:1-4)

Ovo upozorenje pomaže nam u razlikovanju dva moguća natprirodna faktora koji utiču na kakvoću naših snova, od kojih

jedan može biti demonski. Međutim, Bog ne isključuje mogućnost davanja posebnih uputa putem snova preko Njegovih oruđa.

„I reče im: Čujte sada riječi moje: prorok kad je među vama, ja ću mu se Gospod javljati u viziji i govoriću s njim u snu.“ (4. Mojsijeva 12:6)

Biblija nas, dakle, uči kako da testiramo da li san za čiji uzrok, sadržaj i značenje možemo razložno zaključiti da su natprirodnog porijekla, dolazi od Boga ili demona.

Putem sna Bog ne daje samo proročka viđenja (1. Mojsijeva 37:5-11, Danilo 2:4,7) već takođe opominje, obavještava, savjetuje, upozorava (vidi Matej 1:20; 2:12, 13; 1. Mojsijeva 20:3-7; 1. Kraljevima 3:5-15), ohrabruje (Sudije 7:13-15)...

Biblija nam takođe pomaže da bolje shvatimo svrhu i ulogu snova.

„Bog govori jedanput, i dvaput – iako čovjek na to pažnju ne obraća – u snu, u vizijama noćnim, kada dubok san padne na ljude, kada na postelji drijemaju.“ (Jov 33:15) San od Boga isto je što i noćna vizija.

Snovi takođe mogu biti posljedica fizičkih i mentalnih aktivnosti, što se savršeno slaže sa zaključcima koje smo ranije izveli (vidi takođe Isaija 29:8).³

„Jer san dolazi od velikog posla, a bezuman govor od mnoštva riječi.“ (Propovjednik 5:3)

Pretenzije i prevara okultizma

„Tada im kralj reče: ‘Usnio sam jedan san i moj se duh uznemirio, jer hoću da saznam šta sam sanjao.’ Na to su Haldejci rekli kralju na aramejskom: ‘Kralju, da si živ dovijeka!’

³ Za dalje biblijske reference o snovima vidi: Jeremija 23:28; Danilo 1:17; Zaharija 10:2; Postanje 41:15, 16; 46:2; Djela 16:9...

Ispričaj san svojim slugama, a mi ćemo ti otkriti njegovo značenje.“ (Danilo 2:3,4)

Najprije treba da znamo zašto se ovdje koristi termin „Haldejci“ u opisu grupe sveštenika, mudraca, vračara i astrologa. Sama riječ „haldu“ označava vještinu konstruisanja astronomskih mapa. Ali astronomija kao nauka nije primarni cilj te discipline, već predviđanje budućnosti čovjeka. Današnji horoskopi vuku korijen iz vavilonske astronomije, tačnije rečeno astrologije. Vavilonjani su vjerovali da kretanje nebeskih tijela određuje čovjekovu budućnost. Cijela ta misterija zapravo se sastoji u maskiranju demonskih duhova iza navodnog uticaja nebeskih tijela i sudbine.

Bog u Bibliji zabranjuje astrologiju i kvalifikuje je kao gadost, zajedno sa drugim okultnim aktivnostima.

„Neka se kod tebe ne nađe niko ko bi svog sina ili svoju kćer provodio kroz vatru, ni koji gata, ni koji se bavi magijom, ni koji proriče po zvijezdama [astrolog], ni vračar, ni koji baca čini, ni koji priziva [prijateljske] duhove, ni opsjenar, ni koji pita mrtve [nekromant]. Jer ko god tako nešto čini odvratani je Gospodu, i zbog takvih gadosti Gospod, tvoj Bog, tjera te narode ispred tebe.“ (5. Mojsijeva 18:10-12)

„Umorila si se od mnoštva svojih savjetnika. Neka sad ustanu i neka te spasu pretskazivači koji posmatraju nebesa, koji gledaju u zvijezde, koji u vrijeme mladog mjeseca proriču šta će te snaći. Gle, postaće kao strnjika, vatra će ih spaliti. Neće izbačiti svoju dušu od siline plamena. Neće od njih ostati ni ugljevlje da se ljudi ugriju, niti ognjište da pred njega sjednu. Takvi će biti oni koji ti čaraju, oko kojih se trudiš od svoje mladosti.“ (Isaija 47:13-15)

Dakle, haldejci koji su izišli pred kralja bili su iznenada suočeni sa jednim posebnim zahtjevom – ne samo da protumače

san nego i da otkriju šta je kralj sanjao. Ako su zaista bili moćni kako su se predstavljali i u dosluhu sa natprirodnim to ne bi trebalo da im predstavlja problem. U isto vrijeme kraljevo zaboravljanje sna postaje kriterij koji će mu pomoći da prosudi kompetentnost ili sposobnost onih koji tumače snove da kažu činjenice, a ne vještinu izmišljanja. Elita okultnih savjetnika našla se u ćorsokaku i stoga su morali tražiti od kralja da im prvo ispriča san.

Ali Nebuhadnezar je kao pragmatična i sumnjičava osoba prepoznavao obmanu i zato je riješio ići do kraja.

„Kralj je odgovorio Haldejcima: ‘Objavljujem riječ: Ako mi ne kažete šta sam sanjao i šta san znači, bićete raskomadani, a vaše kuće biće pretvorene u smetlišta. Ali ako mi otkrijete san i njegovo značenje, dobićete od mene darove i poklone i veliku čast. Zato mi otkrijte san i njegovo značenje.’

Na to su mu oni po drugi put odgovorili: ‘Neka kralj ispriča san svojim slugama, a mi ćemo otkriti njegovo značenje.’“ (Danilo 2:5-7)

Već na početku prepoznali smo Nebuhadnezara kao pragmatičnu i relativno humanu osobu. U ovoj situaciji on postaje isključiv, ali je jasno da je želio istjerati situaciju na čistinu pa je ponudio i nagradu u slučaju rješavanja svog problema. Kralj je želio istinu, a ona je uvijek unikatna i specifična!

„A kralj je rekao: ‘Znam zasigurno da biste da dobijete na vremenu, pošto ste primijetili da je stvar zajemčena kod mene. Ako mi ne kažete šta sam sanjao, čeka vas samo jedna presuda. A vi ste se dogovorili da preda mnom govorite laž i prevaru da biste dobili na vremenu. Zato mi kažite san, pa ću znati da možete otkriti njegovo značenje.’“ (Danilo 2:8,9)

Svojim ultimatumom i raskrinkavanjem lukavstva, kralj ih je doveo u mat poziciju kada su morali priznati da su prevaranti.

„Haldejci su odgovorili kralju: ‘Nema na zemlji čovjeka

koji bi to mogao otkriti kralju. Zato nijedan veliki kralj niti vladar nije tražio tako nešto ni od jednog sveštenika koji se bavi magijom, ni od onih koji prizivaju duhove, ni od Haldejca. Ono što kralj traži teško je, i nema nikoga ko to može otkriti kralju, osim bogova, koji ne borave među ljudima.” (Danilo 2:10,11)

Ovo priznanje razljutilo je kralja, jer je shvatio da cijeli taj sistem u koji su Vavilonjani toliko ulagali počiva na obmani.

„Zbog toga se kralj naljutio i silno se razgnjevio, pa je naredio da se pogube svi vavilonski mudraci.“ (Danilo 2:12)

Može se konstatovati da okultisti koriste sličnu metodologiju obmanjivanja ljudi kao sami njihovi duhovni mentori, Sotona i pali anđeli. Naime, oni prikupljaju informacije i podešavaju i utiču na događaje koji mogu dovesti do ispunjenja njihovih projekcija. Osim toga, važna karakteristika okultnih predviđanja je misterioznost i dvosmislenost tumačenja. Tipičan primjer za ovo su Nostradamusova proročanstva. Horoskopi takođe funkcionišu po istom obrascu uopštenih predviđanja od kojih se neka čak i po zakonu vjerovatnoće moraju ispuniti.

Demonski projektovani snovi i vizije takođe mogu sadržati viđenja nekih događaja iz budućnosti (ovo je moguće kad demoni kontrolišu više osoba u određenom okruženju i predvide njihov kontakt i interakcije). Takvi sanjači su obično „kontaminirani“ demonskim uticajem, bilo kroz upražnjavanje magije ili nekog oblika okultizma, čitanjem okultne literature, držanjem okultnih predmeta i relikvija na sebi ili u svome domu, sudjelovanjem u nemoralu bilo direktno ili indirektno putem mašte, preko audio-vizuelnih sredstava satanističke sadržine (muzika, filmovi, video igre, nemoralni materijali na Internetu i sl.), kroz druženje sa okultistima ili na neki drugi način koji odvaja čovjeka od Boga. Oni koji padnu dublje mogu da dožive tzv. astralne projekcije (navodna vantjelesna iskustva), izrazito

košmarne snove i noćne more (paralize spavanja) koje izazivaju demoni tlačitelji u namjeri da što više izmuče čovjeka, raspametete ga i dovedu u beznadežno stanje. Poznati su i slučajevi tzv. kliničke smrti koje demoni takođe u nekoj vrsti prividnog van-tjelesnog živopisnog putovanja koriste za objavu izopačenih duhovnih poruka, čiji cilj je zavođenje na stranputicu od jasne nauke Božje Riječi. Takve priče obiluju spiritualnim susretima sa navodnim anđelima, samim Bogom, viđenjima raja, pakla, čistišta i sl.

Mudrost pobožnih ljudi na djelu

„Kada je naredba bila izdata i kada je trebalo da mudraci budu pogubljeni, potražili su Danila i njegove drugove, da i njih pogube. Tada se Danilo mudrim i razumnim riječima obratio Ariohu, zapovjedniku kraljeve tjelesne straže, koji je izašao da pogubi vavilonske mudrace. On je upitao Arioha, kraljevog zapovjednika: ‘Zašto je kralj izdao tako strogu naredbu?’ Tada je Arioh ispričao Danilu o čemu se radi. A Danilo je otišao i zamolio kralja da mu da vremena, pa će kralju otkriti značenje sna.“ (Danilo 2:14-16)

Da bi razobličio obmanu promotera lažne religije, Bog u svom providenju nije Danila i drugove odmah eksponirao pred kraljem, a razlog za to nalazimo i u činjenici da su oni bili još vrlo mladi te svakako nijesu imali status kao „mudraci“ seniori na dvoru.

Razlog za molbu upućenu šefu kraljevog obezbjeđenja i samom kralju Danilo je izvjesno vidio u mogućoj Božjoj pomoći. On je sigurno bio upoznat sa slučajevima koje je Bog rješavao u prošlosti preko svojih izabranih oruđa kao što je bio Josifov takođe u stranoj zemlji (vidi 1. Mojsijeva 41:14-16)!

„Posle toga Danilo je otišao svojoj kući i sve ispričao svojim drugovima Hananiji, Mišaelu i Azariji, kako bi se u vezi s ovom tajnom molili za milost Bogu nebeskom, da Danilo i njegovi drugovi ne bi bili pogubljeni sa ostalim vavilonskim mudracima.“ (Danilo 2:17,18)

Samo Bog je mogao riješiti ovaj problem i Danilo se stoga sa svojim drugovima obratio Njemu, konkretnoj Ličnosti za konkretnu pomoć, za razliku od Haldeja kod kojih se sve dešavalo u horizontalnoj ravni, ovdje na zemlji.

„Tada je Danilu bila otkrivena tajna u noćnoj viziji. Zato je Danilo blagoslovio Boga nebeskog. Danilo je rekao: ‘Neka je blagoslovljeno Božje ime oduvijek i zauvijek, jer njegova je mudrost i moć! On mijenja vremena i razdoblja, obara i postavlja kraljeve, daje mudrost mudrima i znanje razboritima. On otkriva ono što je duboko i sakriveno, zna šta je u tami i kod njega prebiva svjetlost. Tebi, Bože mojih praočeva, zahvaljujem i hvalim te, jer si mi dao mudrost i moć. I obznanio si mi ono za šta smo te molili, obznanio si nam ono što je kralj tražio.’“ (Danilo 2:19-23)

Pobožan i razuman čovjek je uvijek svjestan da sve duguje Bogu i da Njemu pripada sva hvala.

Sada je Danilo bio spreman da izađe pred kralja.

„Zato je Danilo otišao kod Arioha, koga je kralj odredio da pogubi vavilonske mudrace. Otišao je i ovako mu rekao: ‘Nemoj pogubiti vavilonske mudrace. Odvedi me pred kralja da otkrijem kralju šta san znači.’“ (Danilo 2:24)

Očekivano, šef obezbjeđenja je ovo vidio kao priliku i za sopstvenu promociju pred kraljem, kao da je on bio zaslužan što se našao čovjek koji može riješiti problem.

„Tada je Arioh brzo odveo Danila pred kralja i ovako mu rekao: ‘Našao sam među Judinim izgnanicima jednog čovjeka

koji može kralju kazati šta san znači.’“ (Danilo 2:25)

„Na to je kralj upitao Danila, koji se zvao Beltešazar: ‘Da li zaista možeš da mi kažeš san koji sam usnio i njegovo značenje?’“ (Danilo 2:26)

Danilov odgovor otkriva veliku razliku između okultista i prevaranata koji natprirodne moći pripisuju sebi i mističnoj sili i Božjih istinskih oruđa koji jasno identifikuju Boga kao izvor natprirodnih objava i pomoći.

„Danilo je odgovorio kralju: ‘Tajnu za koju kralj pita ne mogu kralju otkriti mudraci, oni koji prizivaju duhove, sveštenici koji se bave magijom ni astrolozi. Ali postoji Bog na nebu koji otkriva tajne, i on obznanjuje kralju Nebuhadnezaru šta će se desiti u poslednjim danima.’“ (Danilo 2:27,28)

Povrh toga, Danilo se jasnim riječima ogradio od svake pomisli da on sam posjeduje neku natprirodnu silu i mudrost i predočio kralju svrhu Božje objave u snu.

„Tebi su, kralju, na postelji došle misli o tome šta će se desiti u budućnosti, i Onaj koji otkriva tajne obznanio ti je šta će se desiti. A meni ova tajna nije otkrivena zato što sam mudriji od svih živih, nego zato da se kralju obznani značenje i da saznaš misli svoga srca.“ (Danilo 2:29,30)

Smjena svjetskih imperija do kraja istorije pobune

„Ti si, kralju, vidio jedan ogroman kip. Taj kip, koji je bio velik i izuzetno sjajan, stajao je pred tobom i izgledao je zastrašujuće. Glava tog kipa bila je od čistog zlata, grudi i ruke od srebra, stomak i bedra od bakra, noge su mu bile od gvožđa, a stopala dijelom od gvožđa, a dijelom od gline. Dok si gledao, odvalio se jedan kamen, a da ga nisu dotakle ljudske ruke, i udario je kip u stopala od gvožđa i od gline i smrvio ih. Tada se najednom smrvilo gvožđe, glina, bakar, srebro i zlato, i sve je postalo kao pljeva na gumnu u ljetu, i vjetar je sve odnio bez traga. A kamen koji je udario u kip postao je velika gora i ispunio je cijelu zemlju.“ (Danilo 2:31-35)

Izraz „vidio“ spominje se dva puta i prirodno dijeli viziju iz kraljevog sna na dva dijela: prvi o kipu gigantskih proporcija, sastavljenom od četiri metala, čija se vrijednost postepeno smanjuje, počevši od zlatne glave do stopala od gvožđa i gline (2:31-33). Nakon toga slijedi drugi dio sna koji sadrži opis uništenja kipa, u koji udara kamen i satire ga. Kamen postaje velika planina koja ispunjava cijelu Zemlju (2:34,35).

Vizija iz sna sadrži pogled u budućnost kojom će teći istorija poslije Nebuhadnezara i njegovog kraljevstva.

Drevna blisko-istočna kultura često je koristila kipove ljudskog oblika da bi predstavila zamišljenu budućnost svijeta tako da je cijela vizija bila bliska kraljevom poimanju.

Vavilonsko kraljevstvo (605 – 539. prije n.e.)

„To je san, a njegovo značenje reći ćemo kralju. Ti, kralju, kralj nad kraljevima, kome je Bog nebeski dao kraljevstvo, moć, silu i dostojanstvo, i kome je u ruke predao zvijeri poljske i ptice nebeske gdje god žive sinovi ljudski, i koga je postavio za vladara nad svima njima, ti si ona glava od zlata.“ (Danilo 2:36-38)

Riječ glava na hebrejskom i aramejskom znači prvi ili početak. Stoga Nebuhadnezaru nije bilo teško zaključiti da je njegovo kraljevstvo glava ili prvo kraljevstvo. Zlato je bilo najcjenjeniji metal u Vavilonu u širokoj upotrebi (vidi Jeremija 51:7). Titula „kralj nad kraljevima“ bila je zvanična titula korištena na dvoru Vavilona.

Medo-Persija (539 – 331. prije n.e.)

„Posle tebe podignuće se drugo kraljevstvo, slabije od tvoga...“ (Danilo 2:39; vidi takođe 2:32).

To drugo kraljevstvo je kraljevstvo Medijanaca i Persijanaca. Uprkos većem geografskom prostranstvu kojim su vladali Medijanci i Persijanci, njihovo kraljevstvo je po kulturi bilo manje vrijedno od vavilonskog. U stvari, Medijanci i Persijanci su usvojili vavilonsku civilizaciju koja je bila naprednija i složenija od njihove. (Vavilon nije bio razrušen i zadržana je društvena i državna struktura.) Srebro je zaista bilo glavna karakteristika sljedećeg kraljevstva. Persijanci su koristili srebro u svom poreskom sistemu. Po Herodotu, satrapi⁴ su morali plaćati danak u srebru. Standardna monetarna vrijednost za Persijance bilo je

⁴ Kraljev namjesnik, upravitelj provincije (satrapije) u staroj Persiji.

srebro.

Grčka (331-168. prije n. e.)

„...pa treće kraljevstvo, od bakra, koje će vladati cijelom zemljom.“ (Danilo 2:39)

Bakarna bedra predstavljaju kraljevstvo Grčke. Metal bakar bio je karakterističan za to kraljevstvo. Prorok Ezekijel ukazuje na bakar kao valutu koju su koristili Grci (Ezekijel 27:13). Grčka vojska bila je naročito poznata po upotrebi bakarnih štitova, kaciga, pa i oružja. Tekst također kaže da će „vladati cijelom Zemljom“. Grci su osvojili Fenikiju, Palestinu, Egipat. Granice Grčke su se protezale preko Persije do Indije. Grčka kultura je preuzeta od strane cijelog svijeta. Grčki jezik se proširio po cijelom civilizovanom svijetu, a grčka kultura značajno uticala na savremenu kulturu.

Rimska imperija (168. prije n. e. – 476. n. e.)

„A četvrto kraljevstvo biće jako kao gvožđe. Jer kao što gvožđe sve mrvi i satire, tako će i ono, poput gvožđa koje razbija, smrviti i razbiti sva ta kraljevstva.“ (Danilo 2:40)

Ono što je bakar bio za Grke, to je gvožđe bilo za Rimljane. Rimska vojska je zaista bila gvozdena armija: mačevi od gvožđa, štitovi od gvožđa, kacige od gvožđa i koplja od gvožđa!

Rimsko carstvo nije odlikovala samo vojna sila koja „satire i lomi“, već i snaga državnog aparata i administrativnog uređenja pomoću kojeg su kontrolisali geografski vrlo prostrane teritorije.

Podijeljeno carstvo – prirodni izdanci Rima

„A to što si vidio da su stopala i prsti dijelom od grnčarske gline, a dijelom od gvožđa, znači da će kraljevstvo biti razdijeljeno, ali će imati nešto od čvrstoće gvožđa, jer si vidio gvožđe pomiješano s vlažnom glinom. To što su prsti na stopalima dijelom od gvožđa, a dijelom od gline, znači da će kraljevstvo dijelom biti jako, a dijelom krhko. A to što si vidio gvožđe pomiješano s vlažnom glinom, znači da će se pomiješati s ljudskim potomstvom, ali neće se držati zajedno, jedno s drugim, kao što se ni gvožđe ne može pomiješati s glinom.“ (Danilo 2:41-43)

Proročko objašnjenje podijeljenog Rimskog carstva postaje zaista fascinantno za sve proučavaoce Biblije i historije svijeta. Treba zapaziti da gvožđe nije nestalo već se miješa sa glinom, što znači da kasnija evropska kraljevstva karakteriše prožimanje i smjene jačine i slabosti. Naslednici Rimske imperije činili su deset razjedinjenih kraljevstava koja se nikad u kasnijoj historiji nijesu opet sjedinila, uprkos naporima koji se vjekovima ulažu u obnovi „Svete Rimske imperije“. Ti napori uključuju bračne i krvne veze vladajuće elite (Dan. 2:43).

Glina u Bibliji označava oblikovanje. Istorijski gledano, to znači da će nakon raspada Rimske imperije, nova sila koja će stupiti na svjetsku scenu biti religijska sila, koja će imati i političke elemente naslijeđene od gvozdenog Rima. Ta religijsko-politička sila treba da postoji i danas, pošto nam proročki tekst govori da će ona postojati sve do kraja vremena. Kamen koji će udariti lik, upravo će udariti u njegova stopala od željeza i gline. To je vrijeme kraja. Sve to ukazuje da ova sila stvarno postoji i u naše vrijeme. Kasnije ćemo se baviti njenom identifikacijom.

Prema većini jevrejskih komentatora, ova neobična poli-

tičko-religijska sila nije niko drugi nego hrišćanstvo. To je religija koju je usvojila Rimski imperija. To je religija koja je postala državna religija Rima.⁵

Mi danas živimo u svijetu koji pokušava da se ujedini u različitim sferama. Nikada u istoriji nije ulagano toliko napora za jedinstvom. To je jedna od tipičnih i najistaknutijih karakteristika moderne politike. Po prvi put, sile svijeta osjećaju potrebu zbližavanja i ujedinjenja.

Alijanse i savezi ohrabruju se u svim sferama:

a) Politički: NATO, UN i njene različite agencije

b) Ekonomski: EU i sl.

c) Religijski: Ekumenski pokret

d) Razne globalne organizacije za životnu okolinu, energiju, finansije, trgovinu, medicinu, pravni sistem, edukaciju, kulturu i ideologiju i dr.

Nova globalistička politika je prihvatila ideju o novom svjetskom poretku.

I, prema Danilovom proročanstvu, Bog će intervenirati upravo u vrijeme tih završnih globalnih poteza.

Velika Stijena potire svjetska kraljevstva

„U danima tih kraljeva Bog će nebeski podići kraljevstvo koje nikada neće propasti. I to kraljevstvo se neće ostaviti drugom narodu. Ono će smrviti i uništiti sva ona kraljevstva, a samo će stajati do vijeka, jer si vidio da se kamen odvalio od gore, a da ga nisu dotakle ljudske ruke, i da je smrvio gvožđe, bakar, glinu, srebro i zlato.“ (Danilo 2:44,45)

⁵ Nosson Scherman and Meir Zlotowitz, eds., Daniel, Art Scroll Tanach Series (Brooklyn: Mesorah Pubns., 1979), p. 105.

U objašnjenju prvog dijela sna, koji se odnosi na svjetska

kraljevstva zaključno sa stopalima od gline i željeza, Danilo započinje izrazom „Bog nebeski“ (2:37). Drugi dio sna koji govori o kamenu takođe započinje akcijom „Boga nebeskog“ (2:44). U prvom dijelu, kraljevstva su data palom čovjeku na upravu; u drugom dijelu sam Bog uspostavlja kraljevstvo na Zemlji!

Kamen i stijena predstavljaju kraljevstvo Božje, a metali predstavljaju ljudska kraljevstva. Kraljevstvo Stijene dolazi s Neba.

Stijena ili kamen udara u kip. Glagol udariti (2:34) izražava sukob između dva poretka koje predstavljaju kip i stijena. Kraljevstvo koje Bog uspostavlja nije ogranak ili nastavak čovjekovog kraljevstva. Sva ljudska kraljevstva su smrvljena u paramparčad (2:35) i potpuno uništena (2:44). Ona iščezavaju ne ostavljajući ni traga za sobom (2:35). Novo kraljevstvo, novi poredak nema nikakve veze s prethodnim kraljevstvima. Čak je i glina uništena zajedno sa gvožđem (2:35,45). Zemaljska kraljevstva su bila privremena, i sva su najzad propala. Posljednje kraljevstvo će biti vječno kraljevstvo, uspostavljeno bez ikakve pomoći palog čovjeka, što je saznanje od ključne važnosti zbog različitih vjerskih zabluda koje se poturaju svijetu. Ovo proročanstvo odbacuje svaku ideju o mogućnosti uspostavljanja teokratije na zemlji prije Drugog Hristovog dolaska, upravo kao što je sam Isus potvrdio u svojim izlaganjima o Božjem kraljevstvu (vidi: Jovan 18:36; Luka 21:7-31; 22:18).

Nebuhadenazarovo polovično priznanje

„Veliki Bog obznanjuje kralju šta će se desiti u budućnosti. San je pouzdan, a njegovo tumačenje vjerodostojno.“ (Danilo 2:44)

Ali kralj je još bio daleko od istinskog priznanja sile i vlasti Boga nebeskog.

„Tada je kralj Nebuhadnezar pao ničice, poklonio se Danilu i naredio da mu prinesu dar i kad. Zatim se kralj obratio Danilu: ‘Vaš Bog je zaista Bog nad bogovima, Gospodar nad kraljevima i Onaj koji otkriva tajne, kad si mogao otkriti ovu tajnu.’“ (Danilo 2:46,47)

Kralj još nije shvatao da Danilov Bog nije samo jedan među lokalnim bogovima. On se zato usredsređuje prema Danilu kao čovjeku, umjesto k Bogu. Uvijek je lakše imati posla sa nosiocem religije (čovjekom ili ustanovom), svejedno prave ili lažirane, nego sa samim njenim Davaocem. Linija manjeg otpora pale ljudske prirode.

„Tada je kralj uzvisio Danila, i dao mu mnogo velikih darova, pa ga je postavio za vladara nad cijelom vavilonskom pokrajinom i za glavnog nastojnika nad svim vavilonskim mudracima.“ (Danilo 2:48)

Danilova munjevita promocija u kraljevstvu omogućila mu je da se zauzme i za svoje drugove.

„A na Danilovu molbu kralj je nad upravom vavilonske pokrajine postavio Šadraka, Mešaka i Abednega, dok je Danilo ostao na kraljevom dvoru.“ (Danilo 2:49)

Tako se pozitivni uticaj ovih pobožnih mladića na imperiju efektivno proširio od samog dvora do različitih pokrajina.

3. Idolatrija

„Kralj Nebuhadnezar je načinio zlatan kip, visok šezdeset lakata i širok šest lakata. Podigao ga je u ravnicu Duri, u vavilonskoj pokrajini. Zatim je kralj Nebuhadnezar naredio da sazovu nastojnike i namjesnike, savjetnike, rizničare, sudije, načelnike i sve koji su bili nad pokrajinama da se okupe i dođu na svečanost povodom postavljanja kipa koji je podigao on, kralj Nebuhadnezar.

Tada su se nastojnici i namjesnici, savjetnici, rizničari, sudije, načelnici i svi koji su bili nad pokrajinama okupili na svečanosti povodom postavljanja kipa koji je podigao kralj Nebuhadnezar. I stali su pred kip koji je podigao Nebuhadnezar. Glasnik je tada oglasio, povikavši: ‘Narodi, plemena i jezici, vama se zapovijeda da u času kada čujete zvuk roga, frule, citre, harfe, drugih žičanih instrumenata, gajdi i svih drugih vrsta muzičkih instrumenata, padnete ničice i poklonite se zlatnom kipu koji je podigao kralj Nebuhadnezar. Ko ne bude pao ničice i poklonio se, istog časa biće bačen u užarenu ognjenu peć.’ Zbog toga, u času kada su svi narodi čuli zvuk roga, frule, citre, harfe, žičanih instrumenata i svih drugih vrsta muzičkih instrumenata, svi ti narodi, plemena i jezici pali su ničice i poklonili se zlatnom kipu koji je podigao kralj Nebuhadnezar.“ (Danilo 3:1-7)

Da bi podigli sebi značaj u očima drugih ljudi, oni koji vladaju ljudima na principima koji su utemeljeni još u prvom Vavilonu, Nimrodovom projektu centralizacije političko-religijske uprave koja počiva na satanističkom konceptu vladanja, često pribjegavaju podizanju različitih objekata, spomenika i sl. kao

vidljivog izraza svoje moći. Nebuhadnezar je takođe u tome vidio slavu sebi i svojim bogovima.

Po kakvoći idolatrija se može podijeliti na teističku i ateističku, iako su one suštinski iste.

Bog zabranjuje idolatriju u svom Zakonu.

„Ja sam Gospod, tvoj Bog, koji te je izveo iz egipatske zemlje, iz doma robovanja. Nemoj imati drugih bogova osim mene.

Ne pravi sebi rezani lik niti bilo kakvu sliku od onoga što je gore na nebesima ili dolje na zemlji ili u vodama ispod zemlje. Ne klanjaj im se niti im služi, jer sam ja, Gospod, tvoj Bog, revnosni Bog, koji pohodim prestupe očeva na sinovima, do trećeg i do četvrtog pokolenja, onih koji me mrze, a milost pokazujem hiljadama onih koji me vole i drže moja Uputstva.“ (2. Mojsijeva 20:1-6)

U knjizi Ponovljenog zakona nalazimo još konkretnije upute: *„Dobro pazite na svoje duše, jer niste vidjeli nikakav lik onog dana kad vam je Gospod na Horevu govorio iz vatre, da se ne biste iskvarili i napravili sebi rezan lik bilo kakvog idola, lik muškarca ili žene, ili neke životinje koja je na zemlji ili neke ptice koja leti nebom, ili bilo čega što se miče po zemlji, lik neke ribe koja je u vodama ispod zemlje, i da ne bi, kad podigneš oči prema nebesima i vidiš sunce, mjesec i zvijezde, svu tu nebesku vojsku, bio zaveden da im se klanjaš i da im služiš, jer ih je Gospod, tvoj Bog, dao svim narodima pod cijelim nebesima.“ (5. Mojsijeva 4:15-19)*

U proročkim i drugim knjigama nalazimo različite opomene i najave Božjih kazni za idolatriju (vidi: Isaija 44:9-20; Psalam 115:4-8; 1. Korinćanima 10:19-21). Biblija konstatuje da je vjerska služba idolima zapravo služba demonima.

Kako je to moguće?

U prvoj komunikaciji čovjeka (tačnije žene, Eve) sa palim

anđelom Luciferom, zapažamo strategiju demona da ne nastupaju otvoreno, već to čine skrivajući se iza određenih medijuma i paravana. Pored toga što je njihov otvoreni nastup problematičan sa aspekta pokazivanja ili materijalizacije pred bićima drugačijeg reda, kao i zbog ograničenja koja je Bog postavio u cilju zaštite čovjeka, takođe to ne bi bila mudra taktika za dalje pridobijanje i manipulisanje ljudskim rodnom. S druge strane, zbog pada u grijeh, čovjek je prekinuo direktnu komunikaciju sa Bogom, tako da je glavno sredstvo vezivanja za Stvoritelja postala vjera u Njegovu Riječ i obećanja, dok su nevjerstvo i neposlušnost otvarali demonima vrata za pristup i preuzimanje kontrole. Lojalnost Bogu, dakle, podrazumijeva držanje Njegovih Uputa vjerom i slijeđenje Plana spasenja, dok svaki oblik religije prema svom nahođenju predstavlja čin pobune i pristajanja za demonima. Prvi primjer sukoba dva vjerska koncepta je slučaj Kaina i Abela opisan u knjizi Postanja 4. glava. To znači da u osnovi postoje samo dvije suprotstavljene religije: izvorna Božja, i sve ostale nastale izopačavanjem prave, kao proizvod demonskih sugestija i okultnih radnji, inspirisane pobunom i težnjom za slijeđenjem sopstvenih ili demonskih želja, prilagođene različitim psihološkim profilima palog čovjeka, dominantnoj tradiciji ili društvenoj paradigmi. Sukob prave i lažne vjere može se pratiti kroz cijelu Bibliju i kroz cijelu istoriju čovječanstva.

Zaključujemo, dakle, da idoli služe kao maska demonima, koja im omogućava pristup idolopoklonicima, preuzimanje kontrole nad njima i vršenje uticaja preko tih osoba ili njihove religije na druge. Demoni na ovo polažu pravo, jer se kršenjem izričitih Božjih instrukcija ljudi odvajaju iz okrilja Njegove zaštite i milosti. Preko idolatrije demoni polažu pravo da zamijene Boga koji ne može biti predstavljen materijalnim stvarima.

Da bi zabluda bila potpuna, demoni daju silu idolopoklonicima i čine čuda i znake preko njih, ili na mjestima gdje se vrši idolska služba, upražnjava nemoral ili neki oblik okultizma. Démoni opsjedaju svoje sluge, pomućujući im razum kako ne bi nikad došli k Bogu i obratili se, nadahnjuju ih mržnjom prema istini i njenim nosiocima, i daju im veliku harizmu i uticaj na narod koji ih sluša i u njima vidi autoritete.

Svaka takva i slična služba u osnovi je okultizam, što se može dodatno dokazati prisustvom mnoštva okultnih simbola i relikvija koje takođe nalazimo u astrologiji, magiji i misticizmu i čije se poreklo može pratiti do drevnih misterija antičkih naroda.

Démoni se kriju i iza obožavanja nebeskih tijela – sam Sotona je uzeo Sunce kao svoj simbol – iza astrologije, svih oblika vračanja, gatanja i magije, alternativne medicine, hipnotizma, paranormalnih pojava, iskustava bliske smrti, pojava NLO i vanzemaljaca... Mračne sile koje vladaju ovim svijetom svuda ostavljaju žigove svoje prevlasti i moći koji se nalaze na značajnima svih država, brojnih institucija, velikih firmi i brendova, sportskih klubova, spomenika kulture, vjerskih i sekularnih objekata, itd.

Protiv idolatrije postoji samo jedan djelotvoran lijek. To je istinsko obraćenje Bogu koji je obznanio svoju volju i planove za čovjeka u svojoj Knjizi – Svetom Pismu.

Vavilonski idolopoklonički kompleks

Vrlo je moguće da je lokacija gradnje Nebuhadnezarovog kipa i prve Vavilonske kule ista. Arheološka iskopavanja su potvrdila postojanje mjesta koje na arapskom i danas nosi isto ime (Tolul Dura). Nalazi se pet kilometara južno od Vavilona,

blizu rijeke Dure koja se nedaleko uliva u rijeku Eufrat.

Iskopine su otkrile platformu visine oko jedan metar, površine oko 13 kvadratnih metara. Na jednoj ovakvoj platformi mogao se izgraditi takav lik.⁶

Ceremonija na koju Nabuhadnezar poziva predstavnike važnih naroda je religiozna ceremonija. On ih poziva na posvećenje velikog zlatnog lika. Ovo je bio sveopšti sabor koji je pozivao na jednoobraznost religije i poštovanja vlastima.

Dimenzije kipa (visina 60 lakata, širina 6 lakata) treba razumjeti u kulturnom kontekstu pošto je sumersko-akadski numerološki sistem bio sekstinski gdje se sve vrti oko broja šest. Šestica je predstavljala ideju jedinstva.

Religija koja se ovdje opisuje je nametnuta. Ona nije rezultat sopstvenog izbora kome je prethodilo razmišljanje i lično uvjerenje. U takvoj religiji noge se savijaju u znak klanjanja, ali je srce daleko. To je religija birokrata, ovaca i automata.

Muzika igra važnu ulogu u cijelom ambijentu! Drevni narodi su znali kako da koriste muziku da bi pobudili mističan doživljaj. Muzika je od davnina povezana s upotrebom droge i izazivanjem doživljaja ekstaze. Pri ovakvoj muzici sve se svodi na nivo emocija i nervnog sistema i prebacivanja mozga u alfa režim rada.

Nedaleko od zlatnog kipa stajala je prijetnja užarene peći svima koji ne pristanu uz većinu. Poznato je da je u Larsi, južno od Vavilona, još od sedmog vijeka prije nove ere, praktikovano spaljivanje u užarenoj peći. Ta praksa se koristila još od vremena Hamurabija i Abrama.⁷

⁶ Vidi: Jacques B. Doukhan, *The Secrets of Daniel*, p. 45.

⁷ Moses Alshekh, *The Rose of Sharon* (Venice: 1952)

Pokornost Bogu ima prioritet u odnosu na pokornost zemaljskim autoritetima

„Na to su odmah neki Haldejci došli kod kralja i optužili Judejce. Obratili su se kralju Nebuhadnezaru i rekli mu: ‘Kralju, da si živ dovijeka. Ti si, kralju, izdao zapovijest da svaki čovjek koji čuje zvuk roga, frule, citre, harfe, drugih žičanih instrumenata, gajdi i svih drugih vrsta muzičkih instrumenata, padne ničice i pokloni se zlatnom kipu, a ko ne padne ničice i ne pokloni se, taj će biti bačen u užarenu ognjenu peć. Ovdje su neki Judejci koje si postavio nad vavilonskom pokrajinom, Šadrak, Mešak i Abednego. Ti ljudi se ne obaziru na tebe, kralju, oni ne služe tvojim bogovima niti se klanjaju zlatnom kipu koji si podigao.’“ (Danilo 3:8-12)

Već smo vidjeli da izraz „haldejci“ zapravo predstavlja o-kultnu klasu sveštenika, u sprezi sa političkim liderima. Oni su u ovom događaju prepoznali priliku da optuže Danilove drugove za nepoštovanje kralja i njegove religije pošto im je samo prisustvo takvih ljudi i njihovi životi predstavljali stalni ukor.

Kao i u prvom poglavlju, tri mlada Jevrejina se ne povode za masom, i njihovo ponašanje štrči tako da ih svi vide. Gdje god da su se u tom trenutku nalazili, bili su meta promatrača zavidljivih Haldeja koji su gledali na nedavno uzdizanje jevrejskih mladića kao na opasnost koja prijeti njihovoj poziciji.

„Tada je Nebuhadnezar, gnjevan i bijesan, rekao da dovedu Šadraka, Mešaka i Abednega. Onda su ih doveli pred kralja. Nebuhadnezar im se obratio: ‘Da li je istina, Šadrače, Mešače i Abednego, da vi ne služite mojim bogovima i da se ne klanjate zlatnom kipu koji sam podigao? A sada, ako ste spremni da kad čujete zvuk roga, frule, citre, harfe, drugih žičanih instrumenata, gajdi i svih drugih vrsta muzičkih instrumenata, padnete ničice

i poklonite se kipu koji sam načinio, biće vam dobro. Ali ako mu se ne poklonite, bićete istog časa bačeni u užarenu ognjenu peć. I koji vas to bog može izbaviti iz mojih ruku?’“ (Danilo 3:13-15)

Religija Vavilona nasilnički prisiljava na bogopoštovanje. Ona stavlja naglasak na trenutno (sada), kao da ne postoji sutra, za razliku od biblijske religije koja je usmjerena na budućnost!

„Šadrak, Mešak i Abednego odgovorili su kralju: ‘Kralju Nebuhadnezare, nema potrebe da ti bilo šta odgovorimo. Ako treba tako da bude, naš Bog kome služimo može nas izbaviti. On će nas i izbaviti iz užarene ognjene peći i iz tvoje ruke, kralju. Ali ako to i ne učini, znaj, kralju, da tvojim bogovima nećemo služiti niti ćemo se pokloniti zlatnom kipu koji si podigao.’“ (Danilo 3:16-18)

„A ako to i ne učini“ govori o dobrovoljnosti i slobodi biblijske religije. Suočeni s gubitkom života, oni odgovaraju bezuslovnom odanošću Bogu. U pravoj, istinskoj religiji postoji sloboda. Bog je slobodan i čovjek je slobodan.

„Tada se Nebuhadnezar razgnjevio na Šadraka, Mešaka i Abednega, i lice mu se izobličilo. I zapovijedio je da se peć zagrije sedam puta jače nego obično. Zatim je nekolicini jakih ljudi iz svoje vojske rekao da svežu Šadraka, Mešaka i Abednega i da ih bace u užarenu ognjenu peć.“ (Danilo 3:19,20)

Kralj gubi kontrolu nad sobom, jer ne može podnijeti činjenicu da su ovi mladići izvan njegove vlasti. Tekst kaže da mu se izgled izobličio od bijesa.

„Tada su ih svezali, i u ogrtačima, haljinama, kapama i drugoj odjeći, bacili u užarenu ognjenu peć. I pošto je kraljeva zapovijest bila stroga, a peć zagrejana preko mjere, plamen ognjeni ubio je ljude koji su bacili Šadraka, Mešaka i Abednega. A ona tri čovjeka, Šadrak, Mešak i Abednego, pala su svezana usred užarene ognjene peći.“ (Danilo 3:21-23)

Peć je bila toliko užarena da je koštala života stražare koji su ih bacili u vatru.

Misteriozni četvrti čovjek

„Tada se kralj Nebuhadnezar uplašio i brzo ustao. Obrativši se svojim visokim službenicima, upitao ih je: ‘Zar nismo u vatru bacili tri svezana čovjeka?’ Oni su odgovorili: ‘Jesmo, kralju.’ On je na to rekao: ‘Gle! Ja vidim četiri čovjeka kako slobodno hodaju posred vatre, i nije im ništa, a četvrti kao da je sin Božji.’“ (Danilo 3:24,25)

Čim su mladići bili bačeni u peć, kralj je zapazio neobičan prizor koji ga je vrlo uplašio. Oganj nije imao očekivani efekat,

a četvrti čovjek je sada hodao sa trojicom mladića. Kralj je shvatio da je on zaslužan za čudo kojem prisustvuje i prepoznao ga kao Sina Božjeg.

Spasenje je Božji čin koji dolazi izvan, od Boga, koji se spušta na nivo čovjeka da bi izvukao iz problema!

„Ne boj se, jer sam te ja otkupio. Pozvao sam te po imenu. Ti si moj, ako pođeš preko vode, ja ću biti s tobom. Ako pođeš preko rijeka, one te neće potopiti. Ako pođeš kroz vatru, nećeš izgorjeti, niti će te plamen uhvatiti. Jer sam ja Gospod, Bog tvoj, Sveti Bog Izraelov, Spasitelj tvoj.“ (Isaija 43:1-3)

Kralj i svi prisutni su se uvjerali da istinski Bog Najviši ima vlast na smrću i da može da spasi iz ognja.

„Tada je Nebuhadnezar prišao vratima užarene ognjene peći i povikao: ‘Šadrač, Mešače i Abednego, sluge Boga Najvišeg, izađite i dođite ovamo!’ Na to su Šadrak, Mešak i Abednego izašli iz vatre. A okupljeni nastojnici, upravitelji i kraljevi visoki službenici gledali su te ljude, i vidjeli su da vatra nije našla njihovom tijelu, i da im kosa na glavi nije bila opaljena, čak im se ni ogrtači nisu ništa promijenili niti se na njima osjećao miris vatre.“ (Danilo 3:26,27)

Distanca od Boga uprkos svjedočanstvu

„Na to je Nebuhadnezar rekao: ‘Neka je blagoslovljen Bog Šadrakov, Mešakov i Abednegov, koji je poslao svog anđela i izbavio svoje sluge, koje su se uzdale u njega i koje se nisu pokorile kraljevoj zapovijesti, već su bile spremne da umru, jer nijednom drugom bogu osim svom Bogu nisu željele da služe niti da mu se poklone. Zato izdajem naredbu za sve narode, plemena i jezike, da će onaj ko kaže nešto pogrдно protiv Šadrakovog, Mešakovog i Abednegovog Boga biti raskomadano, a njegova

kuća biće pretvorena u smetlište, jer ne postoji drugi bog koji može izbaviti kao što on to može.’“ (Danilo 3:28,29)

Iako priznaje činjenice, kralj ostaje i dalje rezervisan i udaljen od Boga nebeskog. On se zadovoljava konstatacijom da postoji Bog koji izbavlja od smrti, ali to je i dalje *njihov* Bog, ne njegov. Kralj nije zainteresovan za ličnu vezu sa univerzalnim Bogom, jer negdje u sebi naslućuje dramatičnu promjenu koja bi uslijedila, kao i poretka stvari kojih bi se morao odreći. To je bila prepreka mnogih kroz istoriju čovječanstva, jer su više voljeli uvažavanje od ljudi nego slavu Božju (vidi Jovan 12:43). Uvijek je lakše nastavili grijешiti negoli živjeti po istini koja nam je otkrivena.

Kraljeva naredba opet se završava netolerancijom.

A oni koji su bili spremni sve da izgube, ne očekujući ništa, na kraju se pokazuju kao dobitnici (Danilo 3:30).

4. Božja škola poniznosti

Nebuhadnezar II, sin Nebopolasara, vladao je od 605. do 562. godine prije nove ere. Njegovo ime na akademskom jeziku znači „Nebu,⁸ sačuvaj mog prvorođenog sina.“ Ovom kralju istorija pripisuje kako čuvene Viseće vrtove tako i razaranje jerusalimskog hrama.

Neo vavilonska imperija je ideološki naslednik Nimrodovog koncepta centralizacije vlasti i religijsko-političke tiranije vladajuće samoprogllašene elite. Od pada čovjeka u grijeh, sistem zemaljske uprave suprotstavljen je Božjem poretku i nimalo ne ide u prilog spoznaji i sistemu vrijednosti koje bi Bog želio da ljudi prime. Na neki čudan način putem različitih mehanizama ljudskih poslova i sile grijeha čovjek uspijeva da hipnotiše i općini samog sebe, da se samouzdigne i uzoholi bez ikakvog pokrića. Ovo utoliko prije ukoliko se nađe na pozicijama odlučivanja, vlasti i uticaja nad drugim ljudima. Ne postoji primjer da svjetski vladari nijesu na neki način zloupotrijebili svoju moć. Odatle ne treba da nas iznenađuje što Isus Hrist nije imao nikakvih pretenzija prema zemaljskoj vlasti ili čak involviranju u sistem, iako se to poklapalo sa (pogrešnim) očekivanjima o Mesiji, projektovanim od strane otpalih religijskih vođa tog vremena.

Ego trip nije zaobišao ni Nebuhadnezara, iako je ovaj vladar, za razliku od mnogih, makar imao osnova za hvalisanje. Ali Bog je želio da ga nauči nečim mnogo uzvišenijem i važnijem.

⁸ Nebu (Nabu) je vavilonski bog mudrosti.

Vizija o ogromnom drvetu nasred zemlje

„Kralj Nebuhadnezar svim narodima, plemenima i jezicima koji žive po svoj zemlji: Neka vam se umnoži mir! Našao sam za dobro da objavim znakove i čuda koja je Bog Najviši učinio na meni. Kako su samo veliki njegovi znakovi i kako su moćna njegova čuda! Kraljevstvo je njegovo kraljevstvo vječno, i vlast je njegova iz naraštaja u naraštaj.“ (Danilo 4:1-3)

Ova kraljeva poslanica u samom početku otkriva da se kod ovog čovjeka desila velika promjena. On sada poziva na mir i ukazuje na Boga Najvišeg. Očito je riječ o retrospektivi i tekst u nastavku treba da nam otkrije kako je došlo do takvog obrta.

„Ja, Nebuhadnezar, živio sam spokojno u svom domu i srećno u svom dvoru. Tada sam usnio san koji me je uplašio. Viđenja koja sam imao na svojoj postelji i vizije koje su mi prolazile glavom ispunile su me strahom. Zato sam izdao naredbu da se pred mene dovedu svi vavilonski mudraci, da mi kažu šta znači taj san.“ (Danilo 4:4-6)

Kralj je opet imao specifičan san i noćne vizije i ponovio se sličan scenario kao i prvi put sa okupljanjem mudraca od kojih se očekivalo tumačenje sna.

„Tada su došli sveštenici koji se bave magijom, oni koji prizivaju duhove, Haldejci i astrolozi. Ispričao sam im san, ali nisu mogli da mi kažu šta on znači. Na kraju je pred mene došao Danilo, koji se zove Beltešazar, po imenu mog boga i u kome je duh svetih bogova, i ja sam mu ispričao san: ‘Beltešazare, ti si poglavar mudraca i dobro znam da je u tebi duh svetih bogova i da nijedna tajna tebi nije teška. Kaži mi vizije koje sam imao u snu i njihovo značenje.’“ (Danilo 4:7-9)

Ovdje možemo opravdano postaviti pitanje zašto kralj

odmah nije pozvao Danila, poučen prethodnim iskustvom. Očigledno ga je izbjegavao, budući svjestan da ga božanska istina uznemiruje. Nebuhadnezar, iako priznaje da je u Danilu „duh svetih bogova“, i dalje se ne odriče „imena svog boga“ kojeg je dotle smatrao moćnijim iz „praktičnih razloga“, jer Vavilonjani su bili ti koji su pokorili Judeju a ne obrnuto.

„A u vizijama koje su mi na postelji mojoj prolazile glavom vidio sam usred zemlje jedno drvo ogromne visine. To drvo je izraslo i postalo jako, i vrh mu je dopirao do nebesa, i moglo se vidjeti s krajeva sve zemlje. Lišće

mu je bilo lijepo, a rod obilan, i na njemu je bilo hrane za sve. Pod njim su zvijeri poljske tražile hlad, na njegovim su granama boravile ptice nebeske i od njega se hranilo svako stvorenje.

Vidio sam u vizijama koje su mi na postelji mojoj prolazile glavom svetog stražara [posmatrača] kako silazi s nebesa. On je silno povikao: ‘Posjecite drvo i odsjecite mu grane! Otresite mu lišće i razbacajte njegove plodove! Neka pobjegnu zvijeri ispod njega i ptice s njegovih grana! Ali mu panj s korjenjem ostavite u zemlji, u gvozdenim i bakarnim okovima, u poljskoj travi! Neka ga kvasi nebeska rosa i sa zvijerima neka dijeli zemaljsko rastinje! Neka mu se promijeni srce ljudsko, i neka mu se da srce životinjsko, i neka sedam vremena prođe preko njega. To je odluka koju su prenijeli stražari i presuda koju su objavili sveti, kako bi živi znali da Najviši vlada nad kraljevstvom ljudskim i da ga daje kome hoće i da nad njim postavlja najnižeg od

ljudi.’“ (Danilo 4:10-17)

Drvo koje doseže do neba i nadvija se do krajeva zemlje i vizija njegove čudne sudbine.

„*To je san koji sam sanjao ja, kralj Nebuhadnezar. A ti, Beltešazare, reci šta on znači, jer nijedan drugi mudrac u mom kraljevstvu ne može mi reći šta on znači. Ali ti možeš, jer je u tebi duh svetih bogova.*’

Tada je Danilo, koji se zove Beltešazar, na tren ostao zapanjen i njegove misli su ga uplašile.

Na to mu je kralj rekao: ‘Beltešazare, nemoj da te plaši san i njegovo značenje.’

Beltešazar mu je odgovorio: ‘Gospodaru moj, neka se ovaj san ispuni na onima koji te mrze i njegovo značenje na tvojim protivnicima.

Drvo koje si vidio, koje je izraslo veliko i postalo jako, čiji je vrh dopirao do nebesa i koje je moglo da se vidi po svojoj zemlji, čije je lišće lijepo, a rod obilan, na kome ima hrane za sve, pod kojim borave zvijeri poljske i na čijim granama prebivaju ptice nebeske, to si ti, kralju, jer si postao velik i jak, i tvoje se veličanstvo uzvisilo i doprlo je do nebesa, a tvoja vlast do kraja zemlje.

A to što je kralj vidio svetog posmatrača, kako silazi s nebesa i govori: ‘Posjecite drvo i uništite ga, ali mu panj s korjenjem ostavite u zemlji, u gvozdanim i bakarnim okovima, u travi poljskoj, neka ga kvasi rosa nebeska i sa zvijerima poljskim neka bude dok sedam vremena ne prođe preko njega’, znači ovo, kralju, i to što će se dogoditi mom gospodaru kralju, jeste odredba Najvišeg. Ti ćeš biti prognan od ljudi, živjećeš sa zvijerima poljskim i davaće ti da jedeš travu poput goveda. Kvasiće te rosa nebeska i sedam će vremena proći preko tebe, dok ne spoznaš da Najviši vlada kraljevstvom ljudskim, i daje ga kome hoće.

A to što su rekli da se drvetu ostavi panj s korjenjem, znači da će tvoje kraljevstvo opet pripasti tebi nakon što spoznaš da nebesa vladaju. Zato, kralju, neka ti bude ugodan moj savjet i ukloni od sebe svoje grijehе čineći pravedna djela, i svoje bezakonje pokazujući milosrđe prema siromašnima. Možda će ti se tada produžiti blagostanje.”“ (Danilo 4:18-27)

Simbol drveta nije bio stran Nebuhadnezaru. Poznati historičar Herodot piše o slučaju brata Nebuhadnezarove sestre po imenu Astijaga. Astijag je također sanjao drvo koje je simbolizovalo njegovu vlast nad jednim dijelom svijeta.⁹

Ponos je glavna odlika opisa tog drveta. San o drvetu koje je u punoj snazi slika je ponosnog kralja.

Ezekijel koristi istu metaforu da bi opisao asirski ponos (Ezekijel 31:3-10).

Što se samoga kralja tiče, on vrlo jasno shvata da to drvo predstavlja njega. Zato se on prvo obraća astrolozima, jer želi izbjeći Danila. Kad Danilo najzad izađe na scenu, kralj mu iznosi san i ovog puta odmah dobija odgovor. Duh Božji rasvjetljuje proroka u istom trenutku!

Drugi dio vizije karakteriše akcija nebeskog Stražara. Ovo se bez sumnje odnosi na anđela posmatrača. Nebesko biće nema ime, ali se naglašava njegova služba i funkcija. Ovo je jedino mjesto u cijeloj Bibliji koje opisuje takvo nebesko biće (Danilo 4:13,17,23). Izraz svetac ili sveci je opis koji se često pripisuje anđelima (Jov 5:1; 15, 15; Psalam 89:7).

Po prvoj naredbi Stražara (4:23), drvo će izgubiti svoje grane, lišće i plodove, te će stoga prestati njegova funkcija zaštite i prehranjivanja. Ta naredba znači da će kralj biti „prognan između ljudi“ (4:25). Ali panj sa korjenjem trebalo je ostaviti u

⁹ Herodot 1. 108.

okovima (4:23), što ukazuje na jednu vrstu zatočeništva. Kraljeva priroda i srce biće promijenjena u životinjsku (4:25). U proročkoj viziji preciziran je i period koliko će sve to trajati – sedam vremena ili sedam doslovnih godina (4:25). (Ova terminologija će nam kasnije biti od pomoći kad se budemo bavili vremenskim proročanstvima.) Cijeli ovaj božanski tretman imao je za svrhu kraljevo poniženje do spoznaje Božje vladavine nad svijetom.

Ipak, postojala je mogućnost da se ova drastična božanska vaspitna mjera ne dogodi, ukoliko kralj posluša Danilov savjet (4:27). Opcije za kralja su bile otvorene. Rješenje drame se nalazi na religijskom području i tiče se Nebuhadnezarovog odnosa prema Bogu. Rješenje takođe ima i etičku stranu i tiče se njegovog odnosa prema ljudima. Od njega se očekuje da bude pravedan i milostiv. Prema tome, pokajanje uključuje vertikalnu i horizontalnu dimenziju. Jedino priznavanjem da je Bog iznad njega, Nebuhadnezar će biti sposoban da uvažava potrebe siromašnih i da bude pravedan i milostiv. Svijest o Onome koji je izvan i iznad nas čini da možemo poštovati druge. Takođe, svijest da nas Bog promatra štiti čovjeka od nanošenja nepravde bližnjima i obavezuje da bude pravedan. To je moralna komponenta zbog koje ateisti tako grčevito brane svoju iracionalnu ideologiju i zbog koje pseudo religije nameću svoj monopol.

*„Njegovo veličanstvo“ čovjek
spušta se na nivo životinje*

Prošla je jedna godina i kralj je ponosno uživao u svojim graditeljskim dostignućima, zaboravljajući na Božju opomenu.

„Posle dvanaest mjeseci, kada je hodao po krovu kraljevskog dvora u Vavilonu, kralj je rekao: ‘Nije li ovo Vavilon Veliki,

koji sam ja sagradio svojom silnom moći da bude kraljevska prestonica i na slavu moga veličanstva?’

I dok su te riječi još bile u kraljevim ustima, s neba je došao glas: ‘Tebi se govori, kralju Nebuhadnezare: Kraljevstvo ti se oduzima. Bićeš prognan od ljudi, i živjet ćeš sa zvijerima poljskim. Davaće ti da jedeš travu poput goveda i sedam će vremena proći preko tebe, dok ne spoznaš da Najviši vlada kraljevstvom ljudskim i daje ga kome hoće’.

Istog časa ta riječ se ispunila na Nebuhadnezararu. Bio je prognan od ljudi i jeo je travu poput goveda, i nebeska rosa kvasila mu je tijelo, a kosa mu je porasla kao perje orlovo i nokti kao ptičje kandže. “ (Danilo 4:29-33)

Prorečena metamorfoza se dogodila. Današnja psihijatrija ima posebnu dijagnozu za Nebuhadnezarovo ponašanje. Ono se smatra jednim oblikom paranoidne šizofrenije. Iako je ova bolest rijetka, ona se pojavljivala tokom istorije. Simptomi su uvijek isti: oboljela osoba je uvjeren da se pretvorila u vuka ili

neku drugu životinju (psa, leoparda, zmiju, krokodila). Takva osoba se ponaša kao i ta životinja i to u skoro najmanjim detaljima. Iluzija pacijenta je toliko potpuna da i sam pogled na samoga sebe izaziva bolesno ponašanje.

Tri vijeka nakon smrti Nebuhadnezara, vavilonski sveštenik Berossus, navodi ovaj detalj o kralju: „Nakon četrdeset tri godine vladanja, Nebuhadnezar se razbolio na zidovima palate, poslije čega je i umro.“¹⁰ Grčki historičar Abidenus (3. vijek prije n.e.) svjedoči da je Nebuhadnezar bio „opsjednut veličinom božanstva ili nečim sličnim tome, te se popeo na balkon kraljevske palate, izgovorio riječi proricanja budućnosti i potom naglo nestao.“¹¹ Godine 1975. arheolog i asirolog A. K. Grayson objavio je tekst zapisan na glinenim pločicama koje se trenutno nalaze u britanskom muzeju i koji ukazuje na Nebuhadnezarovo ludilo. Taj tekst glasi: „... njegov život je izgledao kao da nema vrijednosti. On je davao besmislene i protivrječne naredbe. Nije osjećao ništa prema svome sinu i kćerki, nije prepoznavao druge niti je učestvovao u gradnji Vavilona i hramova.“¹²

I baš kao što je bilo prorečeno, kraljevo stanje niko nije mogao promijeniti do on sam.

„A posle tih dana, ja, Nebuhadnezar, podigao sam oči prema nebesima i razum mi se vratio. I blagoslovio sam Najvišeg, hvalio sam i slavio onoga koji živi vječno, jer je vlast njegova vlast vječna i kraljevstvo njegovo iz naraštaja u naraštaj. Svi što žive na zemlji za njega nisu ništa, i po svojoj volji postupa s vojskom nebeskom i sa onima što žive na zemlji. I nema nikoga ko može zaustaviti ruku njegovu ili mu reći: ‘Šta to radiš?’

¹⁰ Josephus Against Apion 1. 146.

¹¹ Vidi Jacques Doukhan, The Secrets of Daniel, p. 70.

¹² A. K. Grayson, Babylonian Historical-Literary Texts (Toronto/Buffalo: 1975) str. 87-92.

U isto vrijeme vratio mi se razum, i na slavu moga kraljevstva vratilo mi se veličanstvo i sjaj. Moji visoki službenici i velikaši odano su me tražili, i ponovo sam bio postavljen nad svojim kraljevstvom i veličanstvo je moje mnogo poraslo.

Sada ja, Nebuhadnezar, hvalim, uzvisujem i slavim Kralja nebeskog, jer su sva njegova djela istina i njegovi su putevi pravda, i on može poniziti one koji su ponosni.“ (Danilo 4:34-37)

Dimenzija ljudskog bića kralju se vratila kad je pogledao iz prašine poniženja prema Nebu, kad je postao svjestan svojih ograničenja i realnosti. Crni pokrov samoljublja zemaljskog lažnog boga se maknuo (vidi 2. Korinćanima 4:3,4). Kraljev pogled i misli sada su bili upravljani i vođeni zahvalnošću Bogu. Vječne vrijednosti bile su otvorene pred njim.

Sada je bio u stanju da pravilno vrednuje svoj razum i veličanstvo. Monarh je napokon doživio iskustvo obraćenja. Bog je poznavao njegov potencijal i umiješao mu se u život, što se završilo na najbolji mogući način po Nebuhadnezara.

Možemo s razlogom pretpostaviti da svjetski orjentisanim savremeniciima Nebuhadnezara i kasnijim historičarima on od tada nije bio značajan kao ranije, te zato i izvještaji koje smo naveli upućuju na njegov skori kraj nakon neobične bolesti. Kolika je samo razlika između svjetovne i biblijske historije.

5. Božje brojanje i mjerenje

Nebuhadnezarov unuk Belšazar vladao je vavilonskim kraljevstvom između 553. i 539. godine prije n.e. Prema vavilonskim hronikama, Nebuhadnezar je umro 562. godine prije n.e. u 104. godini života. Te godine Belšazar je imao 26 godina i bio je general vavilonske armije. U hebrejskoj genealoškoj misli, termin „otac“ često ima značenje mnogo daljeg (znamenitog) pretka, te otuda relacija otac-sin u biblijskom tekstu. Danilo kao pisac i sudionik dvorskog života bez sumnje je poznao rodbinske veze kraljevske porodice. On ne bilježi direktne naslednike Nebuhadnezara, a istorijski izvori o tome su donekle konfuzni. Nije sasvim jasno da li je Belšazar zapravo bio suvladar sa svojim ocem Nabonidusom koji je naslijedio Amel-Marduha (Evil-Merodaha) na vavilonskom prestolu. Evil-Merodah se zbog svoje despotske i razuzdane vladavine zadržao svega dvije godine na prestolu, kada je ubijen od Neriglisara koji je vladao sledeće četiri godine. Pošto su zavjerenici ubili njegovog sina koji je još bio dijete, na presto je postavljen Nabonidus. Zapravo, sve do arheološkog otkrića Nabonidusovog cilindra i određenih klinastih zapisa, postojao je samo biblijski izvještaj o kralju Belšazaru.

Istorijska rekonstrukcija događaja opisanih u Danilo 5. glava, navodi na zaključak da je Belšazar počeo vladati 553. godine prije n.e. u vrijeme kad je Nabonidus otputovao i ostao u Temi (ili Tejmi – sjeverozapadna Saudijska Arabija). Stoga su se Danilove vizije opisane u 7. i 8. glavi hronološki morale desiti oko 12 godina prije događaja u 5. glavi, u noći pred sam pad grada Vavilona. Dotle je Nabonidus u borbi sa Medijancima i

Persijancima bio zarobljen tako da je cijela teritorija oko grada već bila pokorena.

Belšazarova drska idolatrija

„Kralj Belšazar priredio je veliku gozbu za hiljadu svojih velikaša, i pred hiljadu njih pio je vino. Opijen vinom, Belšazar je zapovijedio da se donesu zlatne i srebrne posude koje je njegov otac Nebuhadnezar odnio iz hrama u Jerusalimu, da iz njih piju kralj i njegovi velikaši, njegove žene i inoče. Tada su donijeli zlatne posude odnesene iz hrama, Božjeg doma u Jerusalimu, i iz njih su pili kralj i njegovi velikaši, njegove žene i inoče. Pili su vino i hvalili bogove od zlata, srebra, bakra, gvožđa, drveta i kamena.“ (Danilo 5:1-4)

Kao što smo već mogli zaključiti, situacija u kojoj je priređen ovaj banket bila je vrlo neobična. Opsada Vavilona nije spriječila Belšazara da napravi gozbu tih razmjera, što govori o njegovom hedonističkom i nemarnom karakteru. Posvećeno posude zaplijenjeno iz hrama u Jerusalimu očito je dotle stajalo neupotrebljavano u nekom spremištu. Suluda drskost Belšazara ogleda se i u tom bogohulnom činu. Ni Nabonidus (najpoznatiji graditelj mnogobožaćkih hramova) niti Belšazar nijesu slijedili Nebuhadnezarovu vjeru, iako su bili dobro upoznati sa slučajem svog pretka. To je još jedan dokaz da se biblijska religija ne prenosi nasleđem, već se prima duhovnim novorođenjem. Nasleđem se može prenijeti samo tradicija.

Belšazarovo orgijanje nije bila samo reakcija usmjerena protiv preminuloga djeda nego i njegovo ismijavanje Boga koga je njegov djed prihvatio. On se u stvari osjeća ugroženim od strane tog Boga. On pokušava da uništi istinu koja ga muči i

plaši. To ne čini toliko iz svoga uvjerenja koliko iz slabosti i nesigurnosti. On je sličan religioznom kriminalcu koji nastoji da uništi sve što bi moglo biti istina, i pokušava da obeščasti sve što je sveto.

„U taj čas pojavili su se prsti ljudske ruke koji su pisali pred svijećnjakom, po omalterisanom zidu kraljevog dvora, i kralj je vidio ruku koja je pisala. Tada je kralj preblijedio, misli su ga uplašile, popustili su zglobovi kukova njegovih i koljena su mu udarala jedno o drugo.“ (Danilo 5:5,6)

Na natprirodnu akciju, uslijedila je reakcija kukavice.

„Kralj je povikao iz sveg glasa da dovedu one koji prizivaju duhove, Haldejce i astrologe. Tada se kralj obratio vavilonskim mudracima: ‘Onaj ko pročita ovo što je napisano i otkrije mi šta to znači biće obučen u purpur, nosiće zlatan lanac oko vrata i

biće treći vladar u kraljevstvu.’“ (Danilo 5:7)

U ovom retku treba zapaziti da je purpurna boja bila obilježje paganske kraljevske vlasti, dok obećanje o trećem vladaru ukazuje da je Belšazar zaista dijelio presto sa Nabonidusom.

„Tada su pristupili svi kraljevi mudraci, ali nisu mogli da pročitaju ono što je napisano niti da kralju kažu šta to znači. Zato se kralj Belšazar mnogo uplašio i prebljedio je, a njegovi velikaši ostali su zbunjeni.“ (Danilo 5:8)

Vračari, gatari i astrolozi još jednom su se pokazali beskorisnim u suočavanju sa božanskim otkrivenjem.

Beltešazar protiv Belšazara

Tada na scenu stupa kraljica koja je očigledno dobro poznavala Nebuhadnezarevo iskustvo. Sudeći po samom biblijskom izvještaju i istorijskim izvorima, nije riječ o Nabonidusovoj ili Belšazarovoj ženi, već o Niotkris, Nebuhadnezarevoj ženi, koja je podsjetila Belšazara upravo na ono što se toliko trudio da zaboravi.

„Kada je kraljica čula za riječi kralja i njegovih velikaša, ušla je u dvoranu gdje je bila gozba. Kraljica je rekla: ‘Kralju, da si živ dovijeka! Neka te ne plaše misli tvoje i neka ti lice ne blijedi! U tvom kraljevstvu ima jedan čovjek u kome je duh svetih bogova. Još u danima tvog oca u njemu je prebivala pronicljivost, razboritost i mudrost slična mudrosti bogova. Kralj Nebuhadnezar, tvoj otac, postavio ga je za poglavara nad mudracima – lično tvoj otac, kralju – jer Danilo, koga je kralj nazvao Beltešazar, ističe se vrsnoćom duha, znanjem i razboritošću za tu mačenje snova i sposobnošću da rješava zagonetke i da razmrsi ono što je zamršeno. Neka sada pozovu Danila da otkrije šta ovo znači.’“ (Danilo 5:10-12)

Pritisnut uza zid, Belšazar nije imao drugog izbora nego da pozove sada već starog jevrejskog proroka koji je tada bio negdje u svojim osamdesetim godinama.

„Tada su Danila doveli pred kralja. A kralj se obratio Danilu: ‘Jesi li ti Danilo, jedan od Judinih izgnanika, koga je kralj, moj otac, doveo iz Jude? Čuo sam da je u tebi duh bogova i da u tebi prebiva pronicljivost, razboritost i izvanredna mudrost. Sada su doveli pred mene mudrace i one koji prizivaju duhove da pročitaju ovo što je napisano i da mi kažu šta to znači, ali oni ne mogu otkriti šta znače ove riječi. A ja sam za tebe čuo da možeš davati tumačenja i razmrsiti ono što je zamršeno. A sad, ako možeš pročitati ovo što je napisano i kazati mi šta to znači, bićeš obučen u purpur, nosićeš zlatan lanac oko vrata i bićeš treći vladar u kraljevstvu.’“ (Danilo 5:13-16)

Interesantno je ovo Belšazarevo obraćanje koji Danila naziva pravim imenom. On priznaje Danilove sposobnosti ali nije voljan da kaže ništa pozitivno u korist Danilovog Boga, čak ne koristi ne pridjev „sveti“ uz „bogovi“ u množini.

„Tada je Danilo odgovorio kralju: ‘Tvoji darovi neka ostanu tebi, i svoje poklone daj drugima. A ja ću kralju pročitati ovo što je napisano i kazaću ti šta to znači. Kralju, Bog Najviši je tvom ocu Nebuhadnezaru dao kraljevstvo, veličanstvo, dostojanstvo i slavu. I zbog veličanstva koje mu je on dao, svi narodi, plemena i jezici drhtali su pred njim i plašili ga se. Ubijao je koga je htio i udarao koga je htio, uzvisivao je koga je htio i ponižavao koga je htio. Ali kada mu se srce uzoholilo i duh mu otvrdnuo, tako da je postupao drsko, bio je oboren s prestola svog kraljevstva, i bilo mu je oduzeto dostojanstvo. Bio je progнан od sinova ljudskih, i srce mu je postalo kao životinjsko, i živio je s divljim magarcima. Davali su mu da jede travu poput goveda, a rosa nebeska kvasila mu je tijelo, dok nije spoznao da

Bog Najviši vlada kraljevstvom ljudskim i da nad njim postavlja koga hoće. A ti, Belšazare, sine njegov, nisi ponizio svoje srce, iako si znao sve to. Nego si se podigao protiv Gospodara nebeskog i pred tebe su donijeli čak i posude iz njegovog doma. Iz njih ste pili vino ti i tvoji velikaši, tvoje žene i inoče, i hvalili ste ništavne bogove od srebra, zlata, bakra, gvožđa, drveta i kamena, koji ništa ne vide i ništa ne čuju i ništa ne znaju, a Bogu u čijoj je ruci tvoj dah i kome su u vlasti svi tvoji putevi nisi dao slavu. Zato je on poslao ruku i dao da se ovo napiše.” (Danilo 5:17-24)

Danilov oštar odgovor, bez formalnog pozdrava vladaru, i odbijanje mita ukazuje ne samo na prorokov prezir zbog skrnavljenja svetog posuđa iz hrama, već i na činjenicu da je kralj znao mnogo više nego što se pretvarao da zna o Bogu Izraelovom te da je istinu svjesno želio potrijeti i zaboraviti (5:22). Svima koji hotimično odbacuju istinu oličenu u Bogu stvoritelju i spasitelju kao alternativa ostaju idoli i hedonistička ideologija.

„A ovo su riječi koje su napisane: MENE, MENE, TEKEL i FARSIN.”¹³ (Danilo 5:25)

Aramejski jezik kao i hebrejski nema samoglasnika, i to je svakako bio jedan od razloga zašto je i samo čitanje natpisa predstavljalo poteškoću. Osim toga, moguće je da su riječi bile spojene, na šta ukazuje potreba za razmršavanjem zagonetnog natpisa.

„Ovo je značenje tih riječi: MENE – Bog je odbrojao dane tvog kraljevstva i učinio mu kraj. TEKEL – TEKEL – izmjeren si na mjerilima i našao si se manjkav. FERES – tvoje kraljevstvo je razdijeljeno i dato Miđanima i Persijancima.” (Danilo

¹³ Doslovno: „mina, mina, sikal i pola sikla”. Aramejski: Mene Mene Tekel u-Farsin . Farsin je množina od Feres , što znači „polusikal”.

5:26,27)

Božanska presuda je izrečena.

Riječ MENE znači brojanje i u blisko-istočnom shvatanju usko je povezano sa Bogom i sudbinom (vidi Isaija 65:11).

TEKEL ima konotacije mjerenja, ne samo u trgovačkom rječniku, već i u smislu Božjeg suda (1. Samuelova 2:3; Jov 31:6).

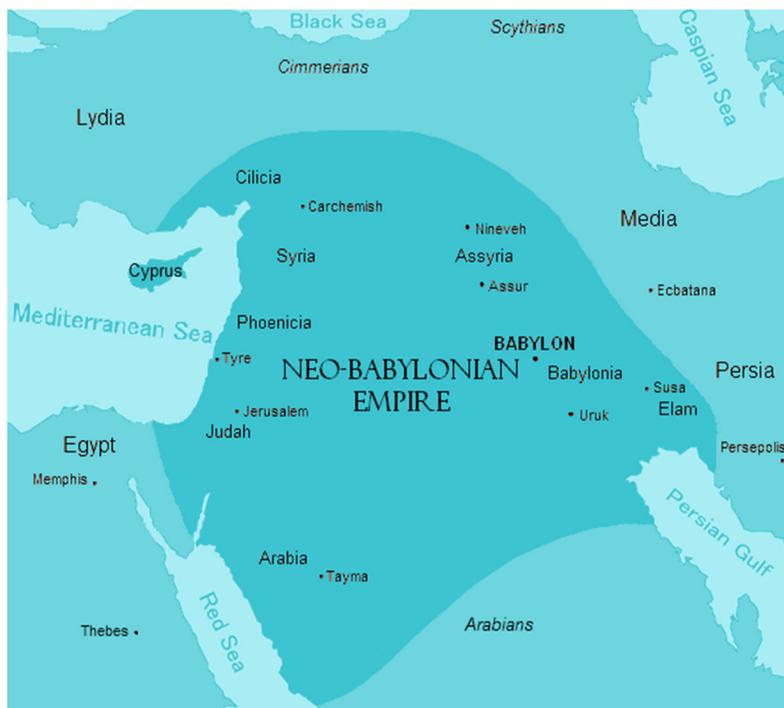
FARSIN ili PARSIN znači razlomiti ili razdijeliti. Ova riječ je u množini što aludira na više dionika. Njen izgovor je slično zvučao kao Persijanci.

Svi ovi glagoli dati su u svršenom vremenu, i Belšazar je shvatio je da njegovom kraljevstvu došao kraj.

Treba zapaziti da se proroštvo iz Jeremije o 70 godina dominacije neo Vavilonske imperije ne odnosi samo na egzil Judejaca, već i na narode iz regiona.

„Zato ovako kaže Gospod nad vojskama: ‘Zato što niste poslušali moje riječi, poslaću i podignuću sve narode sa sjevera’, govori Gospod, ‘i poslaću po Nebuhadnezara, kralja Vavilona, svog slugu, i dovešću ih na ovu zemlju, na njene stanovnike i na sve ove okolne narode... Sva ova zemlja pretvoriće se u pustoš, strašan prizor, i ti narodi služiće kralju Vavilona sedamdeset godina. A kad se navrši sedamdeset godina, pozvaću na odgovornost kralja Vavilona i onaj narod zbog njihovog prestupa’, govori Gospod, ‘pozvaću na odgovornost cijelu haldejsku zemlju i pretvoriću je u vječnu pustoš... Jer ovako mi je rekao Gospod, Izraelov Bog: ‘Uzmi iz moje ruke ovu čašu s vinom gnjeva i njime napoji sve narode kojima ću te poslati. Ja sam uzeo čašu iz Gospodnje ruke i napojio sve narode kojima me je poslao Gospod: Jerusalim i Judine gradove, njegove kraljeve i njegove knezove, da postanu pustoš i strašan prizor, da ljudi zbog njih zvižde u čudu i da budu predmet prokletstva, kao što

je to danas; zatim faraona, kralja Egipta, i njegove sluge, njegove knezove i cio njegov narod; sve tuđince, sve kraljeve zemlje Uz, sve kraljeve filistejske zemlje, Aškelon, Gazu, Ekron i ono što je ostalo od Ašdoda; Edom, Moab i Amonove sinove; sve kraljeve Tira, sve kraljeve Sidona i kraljeve ostrva na moru; Dedan, Temu, Buz i sve one koji šišaju kosu na sljepoočnicama; sve arapske kraljeve i sve kraljeve tuđinaca koji žive u pustinji; sve zimrijske kraljeve, sve elamske kraljeve i sve međanske kraljeve; sve kraljeve sjevera koji su blizu i koji su daleko, jednog za drugim, i sva druga zemaljska kraljevstva koja postoje na licu zemlje. A kralj Sisaha piće posle njih.“ (Jeremija 25:8,9,11,12,15, 17-26)

Neo Vavilonska imperija na vrhuncu svoje moći

U tom smislu prorečenih 70 godina vavilonske dominacije je isteklo upravo 539. godine prije n.e. nakon pojave rukopisa na zidu. Apsolutna dominacija Vavilona počela je nakon poraza Asirskog kraljevstva 609. godine prije n.e. Dani haldejske imperije kao biča narodima bili su odbrojani.

„Tada su na Belšazarovu zapovijest Danila obukli u purpur, stavili mu oko vrata zlatan lanac i proglasili ga trećim vladarem u kraljevstvu.“ (Danilo 5:29)

Iako je Danilo u početku odbio počasti, Belšazar je očigledno izdao zapovijest da se sve uradi kako je rekao. Insistiranje na ispunjenju takvih obećanja ili zakletvi na suptilan način krije u sebi ljudski ponos i nepokornu tvrdoglavost.

„Iste noći ubijen je haldejski kralj Belšazar, a kraljevstvo je preuzeo Darije Midanin, koji je imao oko šezdeset i dvije godine.“ (Danilo 5:30,31)

Proročanstvo ruke koja je pisala po zidu ispunilo se za manje od dvadeset četiri sata. Medo-persijska vojska ušla je u Vavilon, osvojila ga, i te noći kralj Belšazar je ubijen. Kraljevstvo Medijanaca i Persijanaca smjenjuje kraljevstvo Vavilonjana. Proročanstvo drugog poglavlja Danilove knjige počelo se ispunjavati...

Proroci Isaija i Jeremija takođe su najavili pad Vavilona (Isaija 13:17-22; 21:1-10; Jeremija 51:33-58), s tim što treba naglasiti da neka od ovih proročanstava imaju konotacije i na duhovni Vavilon opisan u Otkrivenju 17. glava. Isaija je pisao o invaziji Medijanaca: *„Naprijed, Elame! Počni opsadu, Medijo! ... Pade! Pade Vavilon! Svi rezbareni likovi njegovih bogova razbijeni su o zemlju!“ (Isaija 21:2,9)*

„Ustaću na njih’, govori Gospod nad vojskama. ‘Zatruću Vavilonu ime i ostatak, porod i potomstvo’, govori Gospod. ‘U-

činiću ga prebivalištem bodljikavih prasadi i močvarom, pomešću ga metlom uništenja', govori Gospod nad vojskama. " (I-sajja 14:22, 23)

„Vavilon je zlatna čaša u Gospodnjoj ruci, čaša koja je opila svu zemlju. Narodi su pili vino iz nje i zato se ponašaju bezumno. Vavilon je iznenada pao i razbio se... Jer njegova osuda dopire do nebesa i diže se do nebeskih oblaka... Gospod je podstakao duh kraljeva Medije jer namjerava da uništi Vavilon. To je Gospodnja osveta, osveta za njegov hram.“ (Jeremija 51:7-11)

Postoji više istorijskih izvora koji potvrđuju autentičnost biblijskih izvještaja i proroštva o Vavilonu i Persiji.¹⁴

Prvi korak koji Darije (Gobrijas) preuzima bio je da postavi upravitelje koji će biti pod njegovom kontrolom. Prema drevnim dokumentima i dnevniku Nabonidusa zapisanom na glinenim pločama, Gobrijas je umro godinu dana i tri sedmice nakon pada Vavilona, što objašnjava zašto je Kir preuzeo titulu kralja Vavilona već godinu dana nakon pada Vavilona. Tako doznajemo da je odmah nakon Gobrijasa ili Darija vlast preuzeo Kir (Danilo 6:28). Interesantno je da i sam Danilo spominje samo prvu godinu Darijeve vladavine (Dan 9:1).

¹⁴ Vidi: (1) Flavius Josephus. "Against Apion," in Josephus 1:221-25. (2) Herodotus, History of the Persian Wars, 1:178-83. (3) Eusebius, Praeper. Ev. 9:41.

6. Pobožan život kao odgovor na zavjeru

„Darije je našao za dobro da postavi nad kraljevstvom sto dvadeset nastojnika, da budu nad cijelim kraljevstvom. Nad njima je postavio tri poglavara, od kojih je jedan bio Danilo, kojima su nastojnici morali polagati račun kako kralj ne bi pretrpio štetu. A Danilo se isticao među poglavarima i nastojnicima svojim izuzetnim duhom i kralj je namjeravao da ga postavi nad cijelim kraljevstvom.“ (Danilo 6:1-3)

Šesto poglavlje nastavlja gdje peto završava. Darije je na prestolu novog kraljevstva u kojem je Danilo opet postavljen na visok položaj. Nalazimo se u 539. godini prije n.e. Život je prilično ugodan za Danila i njegova tri druga.

Kralj Darije takođe shvata potrebu za jakom bazom sastavljenom od sposobnih ljudi. Administracija kraljevstva je podijeljena između 120 satrapa ili guvernera (Estera 1:1; 8:9). Iznad njih ustanovljena je pozicija tri predsjednika. Danilo je jedan od njih. Kralj čak razmišlja da njega postavi kao prvog od tri predsjednika.

Postoji nekoliko razloga za ovo:

- a) Danilo je kao i Darije stranac u stranoj zemlji.
- b) Danilo je prorekao pad vavilonskog kraljevstva i dolazak Medo-Persijskog kraljevstva na vlast, te je čuven u svijetu mudraca.
- c) Danilo je bio dugogodišnji guverner Vavilona i pun je iskustva.

d) Darije se odlučio da zadrži vavilonsku upravnu strukturu. Danilo je tu kao jedan od najboljih poznavalaca funkcionisanja

državnog aparata. On postaje ključna ličnost za izgradnju i očuvanje novog državnog aparata postavljenog na strukturi Vavilona kao osnovi.

Međutim, vrlo brzo ponašanje satrapa je identično ponašanju Haldeja iz trećeg poglavlja. Mržnja je na djelu; mržnja prema strancima, njihovim običajima i religiji. Ponovo se suočavamo s bolesnom zavišću. I satrapi imaju neku svoju religiju. Njihova je religija ljudska izmišljotina. Takve osobe po pravilu sve religije svrstavaju u istu ravan i ne prave bitnu razliku među njima.

Zavjera kao strategija protivnika istine

„Tada su poglavari i nastojnici gledali da nađu neki povod, nešto u vezi s poslovima oko kraljevstva, da optuže Danila, ali nisu na njemu mogli naći nikakav povod za optužbu niti išta nepošteno, jer je on bio pouzdan i na njemu se nije mogao naći nikakav propust niti išta nepošteno. Zato su ti ljudi rekli: ‘Kod tog Danila nećemo naći nikakav povod za optužbu, osim ako ne nađemo nešto protiv njega u zakonu njegovog Boga.’“ (Danilo 6:4,5)

Nosioci istine i uopšte časni i neporočni ljudi uvijek su „štrčali“ u društvu. Oni su nepoželjni onima čija deviza je „cilj opravdava sredstvo“. Iz tog razloga u vladajućem establišmentu, sistemu edukacije i promocije sve se više sužava prostor za isticanje istinski vrijednih, čestitih i sposobnih pojedinaca.

„Tako su ti poglavari i nastojnici nagrnuli kod kralja i ovakom mu rekli: ‘Kralju Darije, da si živ dovijeka! Svi poglavari u kraljevstvu, nastojnici i visoki kraljevski službenici i namjesnici, složili su se da se izda kraljevska odredba i da se postavi zabrana, prema kojoj svako ko u razdoblju od trideset dana upravi molbu bilo kom bogu ili čovjeku osim tebi, kralju, treba

da bude bačen u lavovsku jamu. A sada, kralju, izdaj tu odredbu i potpiši pismo, da se ne može promijeniti, prema neopozivom zakonu Miđana i Persijanaca.’“ (Danilo 6:6-8)

Vještim podilaženjem kraljevim „božanskim“ prerogativima koji se ne smiju dovesti u pitanje, namjesnici su postigli cilj.

„Na to je kralj Darije potpisao pismo i zabranu.“ (Danilo 6:9)

Odgovor biblijski religiozne osobe na probleme

„Kad je Danilo saznao da je pismo potpisano, ušao je u svoju kuću. Prozori njegove gornje sobe bili su otvoreni prema Jerusalimu. Tu je tri puta na dan klečao na kolenima i molio se i davao hvalu svom Bogu, kao što je to i ranije redovno činio. Tada su oni ljudi navalili unutra i našli Danila kako se moli i traži milost pred svojim Bogom.“ (Danilo 6:10,11)

Postoji dijametralna suprotnost između mirnog Danila i bučnih satrapa oko njega. On ne ustaje protiv svojih kolega niti se žali kralju. Umjesto toga on se povlači u svoju kuću, odlazi u sobu i okreće se prema zapadu u pravcu Jerusalima.

Na političku zavjeru satrapa Danilo odgovara molitvom. Danilo zna da je bespomoćan. On vrlo dobro poznaje medo-persijski zakon (Danilo 6:8 i Estera 8:8) i zato ne vidi izlaz iz situacije. Čak se ni kralj nije mogao usprotiviti donijetom zakonu, ovjerenom kraljevim pečatom. Međutim, ni sada okolnosti ne diktiraju Danilov stav prema Bogu i molitvi. On nastavlja da se moli Bogu tri puta na dan kao što je to činio i ranije. On se moli Bogu kao slobodan čovjek bez obzira da li su okolnosti dobre ili loše. Molitva za njega je vitalni dio njegovog života.

Jednostavnim djelom savijanja koljena u molitvi, Danilo rizikuje svoj život. On se mogao moliti tajno. Biblija čak i ohrabruje tajne molitve (Matej 6:6). Kad molitva postaje moda kojom se podiže hvalisava zastavica pobožnosti, onda je bolje moliti se tajno. Ali kad vlast zabrani molitvu, moliti se tajno znači indirektno priznati da je kralj veći od Boga. Danilo je mogao da se za neko vrijeme prilagodi okolnostima. Ali on bi radije umro nego što bi prekinuo naviku svog ličnog duhovnog života. Danilo se ne skriva, već stoji uzdignut kao slobodan čovjek koji slobodno služi svome Bogu. Prorok odlučuje da ostane vjeran svome Bogu kako u srcu tako i javno. Njegova hrabrost je zadivljujuća. Kao inteligentan čovjek znao je šta će prouzrokovati tim postupkom.

Danilov postupak bio je herojski zato što je vodio život posvećen Bogu u molitvi kad ga niko nije vidio. Taj njegov čin ostaje nezapažen i traje cijeli život. Niko mu ne aplaudira, niko ga ne poznaje. Njegov život molitve održavao se disciplinom. On se moli tri puta na dan, i to vrijeme se poklapa s vremenom prinošenja žrtava u Jerusalimu (1. Dnevnika 23:30,31).

Danilo je vjerovatno znao za Solomonovu molitvu prilikom posvećenja hrama:

„Ako ti zgriješe, jer nema čovjeka koji ne griješi, i ti se razgnjeviš na njih i predaš ih neprijateljima, pa ih njihovi porobljivači odvedu u zarobljeništvo u neprijateljsku zemlju, daleko ili blizu, a oni se urazume u zemlji u koju budu odvedeni u zarobljeništvo, obrate se i upute ti molbu za milost u zemlji onih koji su ih zarobili, govoreći: ‘Zgriješili smo, loše smo postupali, zlo smo činili’, ako se u zemlji svojih neprijatelja koji su ih zarobili zaista obrate k tebi svim svojim srcem i svom svojom dušom i pomole ti se okrenuti prema svojoj zemlji koju si dao njihovim praočevima, prema gradu koji si izabrao i prema domu koji sam

sagradio tvom imenu, tada s nebesa, s mjesta gdje prebivaš, čuj njihovu molitvu i njihovu molbu za milost, i daj im pravdu.“ (1. Kraljevima 8:47-49)

Molitva je usko povezana sa žrtvovanjem. Bog želi da nas molitva na Žrtvi približi Njemu. Jevrejski glagol žrtvovati ima konotacije na blizini. Ovo ukazuje da nam Bog prilazi blizu preko žrtve. Molitva nije naše uzdizanje Bogu, nego silaženje Boga k nama. U ovome je bila osnovna razlika između istinske religije i religije Vavilonjana koji su željeli sve postići svojim djelima, u saradnji sa duhovnim silama tame – lažnim bogovima.

Danilovo okretanje prema Hramu takođe je gest nade, nade da će se zarobljenici vratiti u svoju zemlju i da će se Hram ponovo sagraditi. Danilo se ne okreće prema Jerusalimu u činu sujevjerja. On zna da se odgovor ne nalazi u Jerusalimu, nego u Bogu. Ali njegova molitva ima dva osnovna elementa: vjeru u Boga i nadu u izbavljenje iz ropstva.

U međuvremenu, zavjernici su jedva dočekali Danilovu nepokolebljivu odanost Bogu da nastave sa sprovođenjem svojih planova.

„Zatim su pristupili pred kralja i pozivajući se na kraljevu zabranu, rekli mu: ‘Zar nisi ti potpisao zabranu po kojoj svaki čovjek koji u razdoblju od trideset dana upravi molbu bilo kom bogu ili čovjeku osim tebi, kralju, treba da bude bačen u lavovsku jamu?’ Kralj je odgovorio: ‘Tako je odlučeno prema neopozivom zakonu Miđana i Persijanaca.’ Oni su odmah rekli kralju: ‘Danilo, jedan od Judinih izgnanika, ne obazire se na tebe, kralju, niti na zabranu koju si ti potpisao, nego se moli tri puta na dan.’ Kada je kralj čuo te riječi, veoma se ražalostio, i odlučio je da izbavi Danila. Sve do zalaska sunca nastojao je da ga izbavi. Ali onda su ti ljudi nagrnuli kod kralja i rekli mu: ‘Imaj

*na umu, kralju, da se prema zakonu Miđana i Persijanaca nika-
kva zabrana ili odredba koju izda kralj ne može promijeniti.’“*
(Danilo 6:12-15)

Kralj Darije je očigledno bio naklonjen Danilu shvatajući vrijednost takvog čovjeka u svojoj službi. Ali sam je sebi vezao ruke i zavjerenici su bili uporni u svojoj navodnoj revnosti za medo-persijske zakone.

Danilo u jami sa lavovima

„Zato je kralj zapovijedio da dovedu Danila i bace ga u lavovsku jamu.“ (Danilo 6:16)

Danilova molitva naizgled ostaje neuslišena. Izgleda kao da je i sam Bog bespomoćan. Događaji se ređaju kako se moglo i pretpostaviti. Danilo je osuđen.

Ali Darije koji je vjerovatno slušao o čudima Danilovog Boga izrazio je želju za jednim takvim izbavljenjem.

„Obrativši se Danilu, kralj je rekao: ‘Tvoj Bog kome postojano služiš, on će te izbaviti.’ I donijeli su kamen i stavili ga na otvor jame, a kralj ga je zapečatio svojim pečatnim prstenom i pečatnim prstenom svojih velikaša, da se u Danilovom slučaju više ništa ne može promijeniti. Zatim je kralj otišao u svoj dvor i tu noć je proveo posteći. Nije dozvolio da pred njega donesu nikakve muzičke instrumente i tu noć nije oka sklopio.“ (Danilo 6:16-18)

Kralj odlazi u postelju bez jela i pića. U drevno vrijeme večera je bila najvažniji obrok dana. Kraljevo uzdržavanje od jela je više nego izraz žalosti – kralj posti. Bespomoćan kralj se okreće religiji kao rješenju problema.

Božja kontrola nad prirodom i živim stvorenjima

„U zoru, čim se razdanilo, kralj je ustao i brzo otišao do lavovske jame. Kad se približio jami, pozvao je Danila žalosnim glasom, povikavši Danilu: ‘Danilo, slugo Boga živoga, da li te je tvoj Bog kome postojano služiš mogao izbaviti od lavova?’“ (Danilo 6:19,20)

Stari prorok je mirno odgovorio: „Kralju, da si živ dovijeka! Moj Bog poslao je svog anđela i zatvorio usta lavovima, te mi nisu naudili, jer sam se pred njim našao nedužan, a ni tebi, kralju, nisam učinio nikakvo zlo.“ (Danilo 6:21,22)

U sva tri slučaja natprirodnih intervencija koje smo do sada razmatrali, spasenje uvijek dolazi izvan, sa Neba od Boga. U ovom slučaju Danilo konkretno navodi pomoć anđela. On je bio nevin pred Bogom i pred ljudima i kao takav mogao je mirno da se pouzda u Božju intervenciju.

„Tada se kralj jako obradovao i zapovijedio je da Danila

izvade iz jame. Kad su Danila izvadili iz jame, na njemu se nije našla ni najmanja povreda, jer se uzdao u svog Boga.“ (Danilo 6:23)

Ovo Danilovo iskustvo ima neke značajne paralele sa iskustvom Isusa Hrista: i) bliski saradnici obojice osmislili su zavjeru; ii) Darije se ustezao da osudi Danila kao što se Pilat ustezao da osudi Isusa; iii) iako je osuđenik u oba slučaja bio nevin, izvršna kazna se nije mogla spriječiti; iv) Danilova jama bila je zapečaćena kraljevskim pečatom – Isusova grobnica bila je zapečaćena rimskim pečatom; v) Danilo je izašao iz smrtonosne jame kao pobjednik – Isus je izašao iz groba kao pobjednik nad smrću.

Kazna stiže zavjerenike

„Zatim je kralj zapovijedio da dovedu one ljude koji su optužili Danila, pa su u lavovsku jamu bacili njih, njihove sinove i njihove žene. I prije nego što su dodirnuli dno jame, lavovi su ih zgrabili i rastrgli im sve kosti.“ (Danilo 6:24)

Lažni tužitelji, zajedno sa svojim porodicama, završavaju u jami kao hrana lavovima. Odmazda u antičko vrijeme vrlo često je uključivala kompletnu porodicu.

Naravno sam Danilo nije tražio smrt zavjerenika koji su svjesno ugrozili njegov život. Isto tako pripadnici Božjeg naroda ne traže smrt svojih neprijatelja, ali će zavjerenici protiv Boga i nosilaca istine na kraju iskusiti ono što su nepravedno spremali drugima. Osveta je Gospodnja.

Darijev odnos prema Bogu

Darija, slično kao Nebuhadnezara, odlikuju krajnosti. Ali njegova spoznaja Boga je ipak dublja, on Ga naziva „živim Bogom“ koji „spasava i izbavlja“.

Čudo koje se dogodilo u lavovskoj jami pomoglo je Dariju da shvati da je Danijelov Bog živi Bog i da je Njegova vlast univerzalna. Kad se neko suoči s takvom realnošću Božjeg postojanja, nemoguće je ostati ravnodušan.

„Tada je kralj Darije napisao svim narodima, plemenima i jezicima koji žive po svojoj zemlji: ‘Neka vam se umnoži mir! Ovim izdajem naredbu da u svim područjima mogog kraljevstva ljudi drhte pred Danilovim Bogom i da ga se boje! Jer on je živi Bog koji ostaje dovijeka. Njegovo kraljevstvo neće propasti i njegova vlast ostaće zauvijek. On spasava i izbavlja i čini znakove i čuda na nebesima i na zemlji, jer je on izbavio Danila iz lavljih šapa.’“ (Danilo 6:25-27)

Interesantno je da Darije također projektuje Božje kraljevstvo kao vječno i nepropadljivo. To se može objasniti samo na dva načina: privremenim nadahnućem ili informisanošću o pro-ročanstvu iz noćne vizije kralja Nebuhadnezara (Danilo 2. glava).

Vođen Božjom promisli, Danilo je napredovao i u kraljevstvu Persijanaca pod Darijem i Kirom (Danilo 6:28).

7. Zemaljska kraljevstva i nebeski Sud

Sa šestim poglavljem završava se narativni dio Danilovog života u egzilu pod najmoćnijim svjetskim silama tog vremena. Upravo okolnosti u kojima se našao jedan od najznamenitijih heroja vjere, kao i njegova izuzetna inteligencija i dosljedan karakter, učinili su Danila najpodesnijim Božjim oruđem za prenošenje proročkih poruka koje prolaze buduće vjekove i sežu sve do uspostavljanja Božjeg poretka na zemlji. Treba zapaziti da iako je sam bio zadužen za poslove od najvećeg značaja u Vavilonu, Danilo se u svojim spisima uopšte ne bavi tim predmetima, osim u domenu koji se tiče Božjeg djela. To je opšta karakteristika Biblije kao cjeline; naime, samo ono što je zaista bitno za naš sadašnji i budući život nadahnuće stavlja u prvi plan.

Proročka panorama uspona i padova svjetskih sila, kakvu smo već imali prilike vidjeti u 2. poglavlju, značajna je sa četiri aspekta: i) otkriva Božje predznanje i kontrolu nad svjetskim događajima, koliko god se oni činili kompleksnim i neizvjesnim; ii) otkriva duh, razvoj i ciljeve pobune protiv Boga na zemlji; iii) identifikuje glavne aktere i nosioce pobune; iv) daje bitne orijentire pripadnicima Božjeg naroda da mogu znati u kojoj se fazi linearnog toka Plana spasenja i zemaljske istorije nalaze. Posljednja stavka je od ključnog značaja, te otuda toliki naglasak na knjige proroka Danila i Otkrivenja u vremenskom periodu prepoznatom od svih relevantnih istraživača Biblije kao posledak.

Dok je u 2. poglavlju Danilo stajao kao tumač noćne vizije tada najmoćnijeg čovjeka na zemlji, sada je on taj koji prima vizije, u saglasnosti sa onom kojoj je već bio svjedok.

Četiri moćna kraljevstva predstavljena kao zvijeri

„Prve godine vavilonskog kralja Belšazara, Danilo je na svojoj postelji usnio jedan san i vizije su mu prolazile glavom. Tada je zapisao san i ispričao sve što je vidio. Danilo je rekao: ‘Vidio sam noću u mojim vizijama, kad eno, četiri vjetra nebeska uzburkala su veliko more. I četiri ogromne zvijeri izlazile su iz mora, svaka drugačija.’“ (Danilo 7:1-3)

Godina je 553. prije n.e. kada Danilo dobija ove vizije.

Drugo i sedmo poglavlje opisuju kraljevstva koja će dominirati svjetskom pozornicom. To su četiri svjetska kraljevstva, simbolično prikazana s četiri metala u drugom poglavlju, i s četiri zvijeri u sedmom poglavlju. Paralelizam u ova dva poglavlja čini ih jednom cjelinom. Sedmo poglavlje moramo čitati u svjetlosti drugog. Iako su vizije u oba poglavlja paralelne, svaka je od njih specifična, i svaka ima karakteristike koje druga nema.

Sam anđeo objašnjava da četiri zvijeri predstavljaju četiri kraljevstva na zemlji (7:23). Čak i danas su određene svjetske sile predstavljene simbolom životinja: SAD orlom, Rusija medvjedom, Engleska lavom, itd.

Vjetrovi u biblijskom proroštvu oslikavaju rat, razdor i krvoproliće (vidi Jeremija 25:31-33). „Četiri vjetra“ ukazuju da razdor dolazi iz sva četiri pravca kompasa (vidi Matej 24:31). More i velike vode simbolišu mnoštvo ljudi, koncentraciju stanovnika zemlje (vidi Otkrivenje 17:15). Prema tome, zvijeri koje se uzdižu iz turbulentnih voda simbolišu vodeće nacije koje se podižu iz ratova nad mnoštvom ljudi.

Kroz proučavanje 7. glave Danila zapazićemo da su vizije podijeljene u tri glavne scene, od kojih svaka započinje izrazom „vidio sam u vizijama“ (Danilo 7:2,7,13). U prvoj sceni gledamo

tri prve životinje: lava, medvjeda i leoparda, u drugoj četvrtu neimenovanu i strašnu životinju, i u trećoj posmatramo scenu Suda i dolaska Sina čovječijeg pred Pradavnog.

Zvijeri koje susrećemo u prvoj fazi vizija malo liče na zvi-
jери s kojima su upoređene.

„Prva je bila kao lav i imala je orlova krila. Dok sam gledao, krila su joj bila iščupana, a ona je bila podignuta sa zemlje i postavljena na dvije noge kao čovjek, i bilo joj je dato srce čovečije.

I gle, još jedna zvijer, druga, koja je bila kao medvjed. Ona se s jedne strane podigla, i u ustima među zubima bila su joj tri rebra. I bilo joj je rečeno: ‘Ustani, jedi mnogo mesa!’

Gledao sam dalje, kad eno, još jedna zvijer. Bila je kao leopard, ali je na leđima imala četiri krila kao ptica. Ta zvijer je imala četiri glave, i data joj je vlast.“ (Danilo 7:4-6)

Ove zviјeri u viziji nijesu uzete iz realnosti prirode, ali ipak svi elementi prikazanih životinja su nam poznati. Tako je prva zviјer kao lav, ali nije lav; druga je zviјer kao medvjed, ali nije medvjed; treća je zviјer kao leopard, ali nije leopard. Ali u istorijskom kontekstu vremena, svaki detalj ovih životinja ima veliko značenje.

Sa biblijskog aspekta izgled ovih životinja takođe je vrlo značajan. Naime, u Božjem konceptu stvaranja, sve životinje su stvorene po svojim vrstama (vidi 1. Mojsijeva 1. glava) i zabranjeno je njihovo ukrštanje odnosno stvaranje hibrida (vidi 3. Mojsijeva 19:19), što ukazuje da hibridne, zastrašujuće životinje iz Danilovih vizija predstavljaju proizvod pobune protiv Boga na zemlji i neprijateljski raspoložene sile zla nastale u sistemu mješavine dobra i zla.

„Zbog toga se meni, Danilu, uznemirio duh, a vizije koje su mi prolazile glavom su me uplašile. Prišao sam jednom od onih koji su tamo stajali i zamolio ga da mi tačno kaže šta sve to znači. I on mi je otkrio šta sve to znači, rekavši mi: ‘One ogromne zvijeri, što ih je četiri, jesu četiri kralja koji će se uzdići na zemlji. Ali svete sluge Najvišeg primiće kraljevstvo, i oni će kraljevstvo posjedovati do vijeka, u sve vjekove.’“ (Danilo 7:15-18)

Vavilon. – Vavilon je prikladno prikazan lavom (vidi Jeremija 4:7; 50:17, 43-44). Baš kao što je zlato iz 2. glave superiorno među ostalim metalima, tako se i lav smatra kraljem životinja, a orao je kralj među pticama. Vavilon se uzdigao iz vazalnog položaja pod Asirijom do vladara poznatim svijetom hitri- nom od koje zastaje dah. U roku od 21 godinu otkako je stekao nezavisnost od Asirije, Vavilon je pokorio okolne nacije i postao najmoćnije kraljevstvo u širem regionu, što oslikavaju orlova

krila (vidi Havakuk 1:6-8). Kasnije je ova nacija prestala sa osvajanjima i daljim širenjem kraljevstva, što je predstavljeno sa krilima koja su iščupana. Posle Nebuhadnezara, njegovi nasljednici bili su lišeni plemenitosti i tako izgubili lavlje odlike, nakon čega su postavljeni na zemlju kao čovjek sa srcem čovječjim.

Vavilonska umjetnost često slika lavove s krilima, što se može vidjeti na zidovima Vavilona koji su se do danas održali, kao i u mnogim muzejima, a naročito u berlinskom. Interesantno je da Biblija predstavlja Nebuhadnezara s likom lava i orla (Jeremija 49:19,22).

Medo-Persija. – Sledeće kraljevstvo koje korespondira sa grudima i ramenima od srebra kipa iz 2. glave je Medo-Persija.

Godine 550, Kir, sin kralja Kambisa I, popeo se na presto Persijanaca. Po majci on je bio unuk medijanskog kralja Astijaga. Uskoro on postaje kralj ne samo Persijanaca nego i Medijanaca. Tako se velika politička zvijer nagnula na drugu stranu. Tradicionalni naziv Medija i Persija prema Esterinoj knjizi postaje Persija i Medija (Estera 1:3), što nam potvrđuje prevlast Persijanaca. Persija je, dakle, bila dominantna nad Medijom, što je predstavljeno medvjedom koji se podiže sa jedne strane. Tri rebra u ustima medvjeda vjerovatno predstavljaju glavne sile koje je Medo-Persija pokorila: Vavilon, Lidiju (region današnje Turske) i Egipat. Na vrhuncu svoje moći ova imperija pokorila je više od šest puta teritorija nego njen prethodnik Vavilon. Stoga je ona ta koja „ustaje da bi jela mnogo mesa“ (7:5).

Makedonska Grčka. – Medo-Persiju je porazila makedonska Grčka, predstavljena kao leopard sa četiri glave i četiri krila (7:6). Četiri krila predstavljaju nezapamćenu brzinu (Havakuk 1:6). Osvajanja Grčke pod Aleksandrom Velikim (356-323. prije n.e.) bila su još brža od vavilonskih. Za samo tri godine,

između 334-331. prije n.e., on je pokorio cijelo Persijsko kraljevstvo. Leopard je agilniji i brži od lava i medvjeda, ali ipak krhkiji. Aleksandar je umro 323. godine u trideset drugoj godini života. Njegova četiri najjača generala – Kasander, Lismah, Ptolomej i Seleuk – podijelili su kraljevstvo među sobom, što simbolizuju četiri glave leoparda. Četiri glave leoparda takođe mogu stajati kao simbol univerzalne vlasti makedonske Grčke, koja nije bila samo teritorijalna dominacija, već i kulturna.

Tri zvijeri nasleđuje bezimeni monstrum

„Gledao sam dalje u noćnim vizijama, kad eno, četvrta zvijer, strašna i užasna i neobično jaka. Ona je imala velike gvozdene zube. Proždirala je i satirala, a ono što je ostajalo gazila je nogama. Razlikovala se od svih prethodnih zvijeri i imala je deset rogova.“ (Danilo 7:7)

Nevjerovatno je da kako proročke scene odmiču i istorija sve dalje seže u budućnost od momenta davanja vizija, to se unosi više detalja. Četvrtoj zvijeri posvećeno je toliko prostora koliko svim prethodnim zvijerima. Prateći paralelno drugo i sedmo poglavlje, utvrdili smo da četvrta zvijer predstavlja Rim.

Dok su prethodna kraljevstva predstavljena nekima od najokrutnijih zvijeri, četvrto kraljevstvo predstavljeno je strašnim monstrumom. To je prikladna figura Rimske imperije koja je dominirala svijetom svojim gvozdenim legijama. Gvozdene zubi su direktna paralela gvožđu u liku iz Danila 2:40.

Rim je vladao mediteranskim svijetom kad je Isus živio na zemlji, i rimski guverner Pilat je imao presudnu moć da ga pošalje na krst, gdje je umro kao nosilac grijeha čovječanstva.

Deset rogova, poput leopardove četiri glave, predstavljaju diobu kraljevstva na više djelova. Ovdje imamo paralelu sa deset

nožnih prstiju kipa iz Danila 2. glava. Prva zajednička karakteristika je nasilje: ova zvijer satire, guta i lomi. Druga karakteristika je gvožđe, i treća mješavina, odnosno hibridne osobine integrisanja različitih aspekata kontrole nad čovječanstvom.

Dok pratimo razvoj biblijskog proroštva u kontekstu smjene svjetskih sila, moramo uočiti taj obrazac sve veće integracije bogohulnih metoda, praksi i strategija koje se sve zaokružuju u duhovnom Vavilonu kao zbirnom nasledniku odnosno najvećem hibridnom čudovištu koje samo Bog može uništiti svojom direktnom intervencijom, baš kao što je prorečeno na više mjesta.

Ali vratimo se Rimskoj imperiji. Varvarska plemena nadirala su sa sjevera i istoka na rimsku teritoriju, te konačno oformila nacije moderne Evrope. Većina istoričara daje nam listu kraljevstava koja nastaju podjelom Imperije. To su: Franci, Burgundi, Alemani (Huni), Vandali, Svevi, Istočni Goti (Ostrogoti), Zapadni Goti (Vizigoti), Saksonci, Lombardi i Heruli.

Mali rog

„Posmatrao sam rogove, i gle, jedan drugi, mali rog, izrastao je među njima, i tri prethodna roga bila su iščupana pred njim. I gle, na tom rogu bile su oči kao oči ljudske i usta koja su govorila velike stvari.“ (Danilo 7:8)

U konačnoj analizi kraljevstava Danilo je najviše zaokupljen „malim rogom“ iz četvrtog kraljevstva. Mali rog ima lice čovjeka (usta i oči). Tom rogu i mi treba da posvetimo najviše pažnje, jer on pripada i našem vremenu. „Mali rog“ je posljednja i najveća sila. Prorok nam omogućuje da je prepoznamo i detaljno opisuje: i) lice ove sile; ii) vrijeme njene vlasti; iii) prirodu njenih djela; i iv) identitet te sile.

Ljudski elemenat (oči čovječje i usta koja govore) „malog roga“ čini ga različitim od većine ostalih sila i zvijeri iz sedmog poglavlja. Poput „malog roga“, i lav ima ljudski elemenat: staje na noge kao čovjek i srce ljudsko mu je dato. Tako je životinjskom poretku dodat ljudski element. Isto tako poretku metala iz drugog poglavlja dodat je nemetalni dio. Lončarska glina iz drugog poglavlja koja nije metal, a dio je kipa sastavljenog od različitih metala, simbol je Božjeg oblikovanja čovjeka kao duhovnog bića. U ovom kontekstu glina označava duhovno-religijsku silu malog roga. „Mali rog“ ima vidljivu ljudsku glavu na vrhu hijerarhije, a to je papa.

„Mali rog“, poput ostalih deset rogova koji predstavljaju političku silu, i sam ima takvu moć. S druge strane, ljudske osobine ukazuju na njegovu religijsku dimenziju. Prema tome, „mali rog“ ima duplu prirodu – religijsku i političku.

Vrijeme vlasti „malog roga“ se hronološki prati iz vremena deset rogova, a „mali rog“ zatim prouzrokuje propast tri roga.

„A on je ovako rekao: ‘Četvrta zvijer predstavlja četvrto kraljevstvo koje će nastati na zemlji i koje će se razlikovati od svih drugih kraljevstava. Ono će proždrijeti svu zemlju, zgaziće je i satrti. A deset rogova znači da će se iz tog kraljevstva podići deset kraljeva. Nakon njih podići će se još jedan, i on će biti drugačiji od prethodnih, i poniziće tri kralja.’“ (Danilo 7:23,24)

Istorija nam kaže da su ta tri roga (plemena) ugrožavala papsku dominaciju. To su bili Heruli, Vandali i Ostrogoti. Katoličke vođe ostalih plemena smatrali su svojom svetom dužnošću da eliminišu njihov uticaj. Prvi rog (Herule) slomio je Teodorik 493. godine. Klodovik (Klovis), kralj Franaka, poznat kao „novi Konstantin“, nakon izlaska iz kršteničkog bazena krenuo je u bitku protiv Zapadnih Gota koji su takođe smetali rimskoj crkvi, i porazio ih 508. godine.

Justinijan, kralj Istočnog rimskog kraljevstva, proglasio je papu 533. godine „poglavarom svih Božjih svetih sveštenika“. Njegove snage su potpuno razbile Vandale (drugi rog) u zapadnoj Africi 534. godine. Zatim je Justinijanov general Narces protjerao Istočne Gote (treći rog) iz Rima 538. godine.¹⁵

Obrazloženje za zatiranje ovih plemena koje daju pro-katolički istoričari je njihovo navodno arijanstvo¹⁶ protiv kojeg se državna rimska crkva žestoko borila, iz čega se vidi da je relativno zdravo krilo hrišćanstva u prvim vjekovima bilo znatno raširenije i uticajnije nego što papstvo to želi prikazati.

Dakle, Rimski crkva je zadobila prevlast između 476. i 538. godine n.e., tačno kako je prorečeno. Godine 538, papa Vigilije, biskup rimski, uzdigao se na papski tron pod zaštitom rimskog generala Belisarija.

¹⁵ Jacques Doukhan, *Secrets of Daniel*, p. 101.

¹⁶ Wikipedia: [Arijanstvo](#).

Zbog potrebe jasnog sagledavanja aktivnosti „malog roga“ i potvrđivanja njegovog identiteta, preći ćemo na dio 7. glave Danilove knjige koji se bavi ovim predmetom.

„Tada sam htio da tačno saznam šta predstavlja četvrta zvijer, koja se razlikovala od svih drugih, i koja je bila izuzetno strašna, sa zubima od gvožđa i kandžama od bakra, koja je proždrala i satirala, a ono što je ostalo gazila nogama, i šta predstavlja deset rogova na njenoj glavi i drugi rog koji je izrastao i pred kojim su otpala tri roga i koji je imao oči i usta koja su govorila velike stvari i koji je izgledao veći od ostalih rogova.

Gledao sam dalje kako je taj rog ratovao sa svetima i nadvladao ih, dok nije došao Pradavni, i presuda doneta u korist svetaca Najvišega, i dok nije došlo vrijeme da sveti preuzmu kraljevstvo.“ (Danilo 7:19-22)

„Mali rog“ proističe iz četvrtog kraljevstva – Rimske imperije – čiji je prirodni izdanak i na čijoj sili je izrastao.

„A on je ovako rekao: ‘Četvrta zvijer predstavlja četvrto kraljevstvo koje će nastati na zemlji i koje će se razlikovati od svih drugih kraljevstava. Ono će proždrijeti svu zemlju, zgaziće je i satrti. A deset rogova znači da će se iz tog kraljevstva podići deset kraljeva. Nakon njih podići će se još jedan, i on će biti drugačiji od prethodnih, i poniziće tri kralja. Govoriće nadmene riječi protiv Najvišeg, i svece Najvišega će progoniti. Imaće namjeru da promijeni vremena i zakon, i svete sluge će mu biti predate u ruke za jedno vrijeme, dva vremena i pola vremena. I Sud je sjeo i oduzeo mu vlast da bi bio zatrt i sasvim uništen.“ (Danilo 7:23-26)

„Mali rog“ usmjerava svoj napad na Boga i Njegov narod. On će: i) govoriti riječi protiv Najvišega; ii) progoniće svece Najvišega. U prvom segmentu svojih aktivnosti, „mali rog“ kriotvori Božji identitet i istinu o Ocu i Sinu (dogma o trojstvu) i

nastoji da promijeni vremena i zakon (uspostavlja lažni šabat i paganske praznike). U drugom segmentu, sveci (Božji narod) će mu biti predani u ruke za vrijeme, vremena i pola vremena. Dok je prvi napad verbalne prirode (lažiranje religije i ideologije), drugi se odnosi na progonstvo i zatiranje nosilaca istine.

Cilj ove sile je da preuzme Božji autoritet. U Danilu 2. glava, Bog je taj koji mijenja „vremena i razdoblja“ (2:21); u 7. glavi nalazimo identičan izraz za „mali rog“ koji mijenja vremena i zakon (7:25), koje se oboje tiče ispravnog shvatanja Boga i Plana spasenja.

Vrlo važno je zapaziti da ovaj entitet traje sve do Božje direktne intervencije i njegove osude, a isto tako traje i kontinuitet Božjeg naroda koji na kraju preuzima kraljevstvo. „Mali rog“ je potirao Božji narod, čak imao i period apsolutne supremacije koji se ovdje opisuje kao „vrijeme, vremena i pola vremena“, ali nije uspio u svojim namjerama niti će ikad uspjeti.

Vremensko trajanje apsolutne dominacije „malog roga“ i progonstva svetaca Božjih možemo odrediti na osnovu teksta u Danilu 4:16 koji smo pominjali u prethodnom proučavanju. Naime, aramejski pojam „idan“ označava doslovnu godinu (vidi Danilo 4:16,23,25,29). „Vremena“ je dualna množina, što znači dvije godine, plus dodatnih pola godine. Jedna godina po biblijskom kalendaru traje 360 dana, isto kao i vavilonska godina. Tako dobijamo zbir od 3 i po godine ili 1260 dana.

U Otkrivenju nalazimo taj isti proročki period: *„A žena je pobjegla u pustinju, gdje joj je Bog pripremio mjesto, da tamo bude hranjena hiljadu dvjesta i šezdeset dana... I dobila je usta koja su govorila velike stvari i hule i dobila je vlast da djeluje četrdeset i dva mjeseca. Otvorila je usta da govori hule na Boga, da huli na njegovo ime i na njegovo prebivalište – na one koji*

žive na nebu.“ (Otkrivenje 12:6; 13:5)¹⁷

Važno je zapazili razliku između četvrtog i sedmog poglavlja Danila. Četvrto poglavlje ima istorijski kontekst, a sedmo ima proročki kontekst. Četvrto poglavlje koristi svakodnevni, konkretni, nesimbolički jezik, a sedmo poglavlje koristi proročki, simbolički, apokaliptički jezik.

Pošto je iz konteksta proročkih vremena za smjenu svjetskih kraljevstava koja traje sve do kraja istorije pobune na zemlji i Drugog Hristovog dolaska jasno da se radi o dugačkim periodima, to značenje tri i po godine, četrdeset dva mjeseca ili hiljadu i dvjesta šezdeset dana moramo potražiti u simbolici.

U proročkom jeziku Biblije jedan dan znači jednu godinu.

„Ostani tako sve te dane. Zatim lezi na svoju desnu stranu i nosi prestup Judinog doma četrdeset dana. Neka bude dan za godinu. Dajem ti dan za godinu.“ (Ezekijel 4:6)

Kada treba početi računati period od 1260 dana, to jest 1260 doslovnih godina? Taj vremenski period počinje teći 538. godine, od trenutka kad je „malom rogu“ bilo omogućeno da ostvaruje silu ili vlast koja mu je priznata sedam godina ranije (533. godine). Te godine crkva, na čelu s papom, preuzima religijsku i političku dominaciju na teritoriji podređenoj papinoj vlasti.

Istorija srednjovjekovne crkve ostavlja za sobom krvavi trag: krstaški ratovi, inkvizicija, surovi progon vjerskih disidentata nepokornih papstvu, obračuni sa protestantima, milioni pobijenih za papske ciljeve.

Budući da je period progonstva svetaca počeo 538. godine, završio se po isteku 1260 godina, a to znači 1798. godine. Ova

¹⁷ Za istorijske dokaze o „Ženi u pustinji“ vidi: „Truth Triumphant – The Church in the Wilderness“ by Benjamin George Wilkinson, Ph.D.

godina je ostala poznata po direktnom i otvorenom sukobu francuske revolucije i crkve. Godine 1798. francuska vojska pod vođstvom generala Bertijea izvršila je invaziju Rima, zarobila papu i odvela ga u ropstvo, gdje je i umro.

Identitet „malog roga“ je preciziran sa toliko detalja u biblijskom proroštvu da ne može biti nikakve sumnje da se radi o papskoj crkveno-političkoj sili. Zbog svojih naročitih bogohulnih aktivnosti i karakteristika, u teologiji „mali rog“ se identifikuje kao Antihrist (vidi: Danilo 7:20-26; 8:9-12; 8:23-25; uporedi sa 2. Solunjanima 2:3-12).

Od vremena gubljenja svoje otvorene političke supremacije, što se poistovjećuje sa naizgled „smrtnom ranom“ iz Otkrivenja 13:3, ova bogohulna sila mijenja svoju strategiju i djeluje preko različitih paravana i svjetskih poslova koji joj daju privid promjene na miroljubivu i humanitarnu ustanovu, iako se suštinski ništa nije promijenilo osim same metodike. Putem religijske, ekonomske, finansijske i edukativne kontrole, „mali rog“ ili „zvižer iz mora“ (Otkrivenje 13:1-10) izgrađuje svoj imidž, lik ili ikonu koja će u konačnici poklopiti svijet svojom ideologijom i suptilnom dominacijom. Biblija nas obavještava da će mehanizmi kontrole biti takvi da će izopštiti sve koji se ne pokore ovom globalnom sistemu, oličenom u svjetskoj vladi i jednoj svjetskoj ekumenskoj religiji (Otkrivenje 13:11-7).¹⁸ Ali ta nesveta alijansa na kraju će se raspasti, jer istinsko ujedinjenje u grijehu i satanizmu nije izvodivo (Otkrivenje 17:16-18).

Crkva je promijenila vremena (praznično vrijeme) i zakon. Crkvene dogme su zamijenile biblijsko otkrivenje. Nedjelja, prvi dan sedmice, zamijenila je subotu, sedmi dan iz četvrtog Božjeg uputa, a crkvena idolatrija sa lažnim sveštenstvom se

¹⁸ Vidi Pavle Simović, „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“.

postavila kao posrednik između čovjeka i Boga.

Sve te vizije duboko su uznemirile proroka Danila i ostavile na njega trajno obilježje (Danilo 7:15,28).

Iako biblijsko proroštvo oštro govori protiv bogohulnih sila koje se protive istinskim interesima ljudskog roda i Božjem djelu, ono isto tako upozorava sve one koji se manje ili više svjesno priklanjaju njihovom sistemu i ideologiji da to ne čine, jer je na tasu njihovo ne samo ovozemaljsko nego i vječno dobro. To čini razliku između života i smrti, bez obzira kakav je naš trenutni status u svijetu (vidi Otkrivenje 14:8-12; 18. glava)!

Nebeski Sud

Vraćamo se Danilu 7. glava u kontekstu Božjeg suda. Sud se pominje upravo u vremenu bogohulnih aktivnosti „malog roga“ (Danilo 7:8).

„Dok sam gledao, bili su postavljeni prestoli i Pradavni je sjeo. Odjeća mu je bila bijela kao snijeg, a kosa na glavi kao čista vuna. Presto mu je bio plamen ognjeni, a točkovi oganj razgorio. Ognjena rijeka je tekla i izvivala ispred njega. Hiljade hiljada služilo mu je, i deset hiljada po deset hiljada stajalo je pred njim. Sud je sjeo i svici su se otvorili.“ (Danilo 7:9,10)

Prema Bibliji, sud je jedinstven i univerzalan događaj koji se dešava u poslednjem periodu ljudske istorije poznatom kao vrijeme kraja i izvan je ljudske kontrole. Smješten je u određeno vrijeme i prostor, i sudska presuda određuje sudbinu malog roga kao i Božjeg naroda. Za ovaj Sud priprema se posebni ambijent, jer to nije dio uobičajenog poretka na Nebu. Prisutna su nebeska bića, a za potrebe suda koriste se nebeski izvještaji. Već smo pominjali da anđeli stražari ili posmatrači evidentiraju sve ljudske aktivnosti (Danilo 4:13,17,23; uporedi sa Jevrejima 1:14).

„Gledao sam dalje zbog glasa velikih riječi koje je onaj rog govorio. Dok sam gledao, zvijer je bila ubijena, a njeno tijelo uništeno i predato ognju razgorjelom. A ostalim zvijerima bila je oduzeta vlast, ali život im je bio produžen za jedno vrijeme i razdoblje.“ (Danilo 7:11,12)

„Govoriće nadmene riječi protiv Najvišeg, i svece Najvišega će progoniti. Imaće namjeru da promijeni vremena i zakon, i svete sluge će mu biti predate u ruke za jedno vrijeme, dva vremena i pola vremena. I Sud je sjeo i oduzeo mu vlast da bi bio zatrt i sasvim uništen.“ (Danilo 7:25,26)

Danilo smatra Sud najvažnijim događajem proročanstva.

Kajastička struktura (hebrejski literarni stil naglašavanja) sedmog poglavlja postavlja Sud u sam centar poglavlja i u sredini Danilove knjige. Isto tako interesantno je zapaziti da dvije biblijske knjige povezuju proroka Danila s nebeskim sudom: Knjiga proroka Ezekijela u jednom pasusu spominje tri ličnosti Biblije: Noja, Jova i Danila, povezane jednom temom, temom suda (Ezekijel 14:20). Jedini tekst u Novom savezu koji spominje Danila stavlja ga u kontekst velikoga dana suda (Matej 24:15-21,38,39). I samo ime Daniel znači Sud Božji.

Sam pojam suda nije prijatan ljudskom shvatanju, jer ima konotacije osude. Međutim, biblijski koncept Suda Božjeg podrazumijeva ne samo opravdanje i zadovoljenje Božjeg naroda na tom Sudu, već i konačno oslobođenje, osudu i eliminaciju svega ropskog na zemlji, počevši od grijeha do zemaljskih sila, neprijatelja Božjih i ljudskih. Sud u hebrejskoj misli znači spas, čak i u istoriji Izraela (vidi Sudije 3:9,15; 6:36). Dan očišćenja je takođe dan suda sa ishodom spasenja.

Božji sud izbavlja tlačene, osuđuje i uništava tlačitelje (vidi Psalam 94:1-6). Sedma glava Danila ukazuje na dvostruku ulogu

Suda: presuda se donosi u korist svetaca a protiv njihovih neprijatelja.

Sudija je sam Bog, ovdje opisan atributom Pradavni. On nema ni početak ni kraj i kao takav, najmjerodavniji je da sudi. Proročki opis takođe ukazuje na Božji autoritet i slavu (uporedi sa Ezekijel 1:21,26,27). Bog je Sudija koji se ne može potkupiti, i Njegova presuda je potpuno objektivna i pravedna. Njegov sveopšti uvid i moralne sposobnosti procjenjivanja su besprekorni. Jedino On pravilno razlikuje dobro od zla. Čim je Pradavni zauzeo svoje mjesto, svici se otvaraju i nastupa trenutak donošenja presude. Prorok ovome ništa više ne dodaje.

Vrijeme otvaranja svitaka i vrijeme istražnog dijela suđenja nije isto vrijeme. Ono što Danilo vidi samo je presuda koja objavljuje: kriv ili nije kriv. Izvršni dio osude nastupa kasnije, o čemu nas detaljno informiše Otkrivenje 20. glava. Sudbina „malog roga“ je zapečaćena, iako se još uvijek čeka izvršna kazna.

Dakle, Božja presuda za kojom metaforički vape duše pobijenih u petom pečatu iz Otkrivenja 6:9-11, donosi se istorijski gledano iz konteksta obje knjige negdje nakon isteka papske supremacije, a prije početka Istražnog suda ili antitipskog Dana pomirenja. Odatle slijedi i produženje vremena zvijerima, najavljeno u Danilu 7:12, koje se opet poklapa sa produženim razdobljem prorokovanja iz Otkrivenja 10:11, tj. objava za posledak.

Sin čovječiji dolazi pred Boga

Treća faza Danilovih vizija upravo nam pomaže da potvrdimo ono što smo prethodno konstatovali.

„Gledao sam dalje u noćnim vizijama, kad eno, na oblacima nebeskim dolazio je neko kao sin čovečiji. Bilo mu je dozvoljeno da pristupi Pradavnom i doveli su ga pred njega. Njemu je bila

predata vlast, čast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Vlast je njegova vlast vječna i nikada neće proći, a njegovo kraljevstvo neće propasti.“ (Danilo 7:13,14)

Identitet ove Osobe koja izgleda **kao** sin smrtnika, upućuje da On tako izgleda ali da predstavlja mnogo više.

Čak i jevrejska tradicija identifikuje tu osobu kao Mesiju. Isus sebe naziva Sinom čovječjim. Ta osoba nije niko drugi nego Mesija, Isus Hrist, koji je na sebe uzeo ljudsku prirodu, ali koji je više nego običan čovjek zbog svog božanskog identiteta i jedinstvene misije iskupljenja ljudskog roda.

Dolazak Sina čovječjega na oblacima je tekst koji su rani hrišćani uzeli kao pozdrav koji izražava nadu: *Maran ata* – Gospod dolazi! Aramejska riječ *ata* u tom tekstu (1. Korinćanima 16:22) kaže nam da Sin čovječji dolazi.

Sinu čovječjemu se predaje vlast. Zapazimo da Sin čovječji dolazi u vrijeme suđenja. Kakva se to vlast predaje Sinu čovječjemu? Navodimo Isusove riječi: „*Otac ne sudi nikome, nego je sav sud povjerio Sinu.*“ (Jovan 5:22) On je Sudija i Spasitelj. Prorok je vidio Sina čovječjega na Nebu. On je uzeo na sebe ljudsku prirodu i iskusio šta znači biti čovjek. On je dobio centralnu ulogu u odlučivanju sudbine svakog čovjeka. Njemu Bog Otac predaje vlast nad stanovnicima zemlje i najavljuje kraljevstvo koje nikad neće propasti (Danilo 7:14,27). On je direktni posrednik između Neba i zemlje.

„*Ovdje je kraj ovog izvještaja. A mene, Danila, mnogo su uznemirile moje misli, i lice mi se promijenilo. Ali sve sam to sačuvao u svom srcu.*“ (Danilo 7:28)

8. Proročanstvo o 2300 dana

Osmo poglavlje opisuje Danilovu drugu viziju, nakon one u sedmom poglavlju. Danilo prima ovu viziju 12 godina prije pada Vavilona. Pošto se propast Vavilona bliži, vizija počinje sa Medo-Persijom. Neke stvari iz prethodnog poglavlja se ponavljaju, uz veći naglasak na scene suda.

Prva i druga vizija se ipak u ponečem temeljno razlikuju. Postoji jezička i sadržajna razlika između ova dva poglavlja. Sedmo poglavlje je napisano na aramejskom jeziku, a osmo na hebrejskom. S druge strane, dok nam sedmo poglavlje prikazuje neobične i neprirodne životinje, osmo poglavlje nas upoznaje s prirodnim i poznatim životinjama.

Cijela druga vizija bi se mogla podijeliti na ono što Danilo vidi (8:3-12) i što čuje (8:13,14).

„Treće godine kraljevanja kralja Belšazara, ja, Danilo, imao sam jednu viziju, posle one koju sam imao na početku. Imao sam viziju, i dok sam gledao, našao sam se u tvrđavi Susan, koja je u elamskoj pokrajini. Gledajući dalje u viziji našao sam se na rijeci Ulaj. Kad sam podigao oči i pogledao, gle, ispred rijeke je stajao ovan koji je imao dva roga. Oba roga bila su visoka, ali je jedan bio viši od drugog, a taj viši je izrastao kasnije. Vidio sam kako ovan bode prema zapadu i prema sjeveru i prema jugu, i nijedna zvijer nije mogla da mu se odupre, i nije bilo nikoga ko bi izbavljao od njega. Činio je ono što je htio i uzoholio se.“
(Danilo 8:1-4)

U 20. retku ovaj „ovan“ se identifikuje kao Medo-Persija. Dva roga predstavljaju dva dijela imperije, sa Persijancima kao

mlađom od dvije nacije koja postaje dominantna nad Medijancima. „*Ovan koga si vidio, koji ima dva roga, predstavlja kraljeve Medije i Persije.*“ (Danilo 8:20)

Kao i u sedmom poglavlju prorok vidi životinju pored vode. U sedmom poglavlju to je „veliko more“, što upućuje da se događaji odigravaju na području Mediterana. U osmom poglavlju imamo rijeku Ulaj, što upućuje da se događaji odigravaju na užem geografskom području. Razlog zašto rogovi ovna budu ka tri strane svijeta (ka zapadu, sjeveru i jugu), a ne i prema istoku treba tražiti u činjenici da je istok geografsko područje s kojeg dolaze Medijanci. Južno je bio Vavilon, na zapadu Egipat, a na sjeveru Lidija. U sedmoj glavi nalazimo medvjeda nagnutog na jednu stranu (7:5), u osmoj jedan rog je veći od drugog (8:3), dok tri rebra u čeljustima (7:5) korespondiraju nasrtajima roga na tri strane (8:3).

Vizija se nastavlja **jarcem** koji izlazi na scenu.

„A ja sam i dalje posmatrao, i gle, jarac je dolazio sa zapada površinom cijele zemlje, a da nije doticao zemlju. Taj jarac je imao jedan upadljiv rog među očima. I približavao se ovnu s dva roga, koga sam vidio kako stoji ispred rijeke, i potrčao je na njega sa silnim gnjevom. Vidio sam kako je došao do ovna i pun gorčine okomio se na njega, udarajući ga dok mu nije slomio oba roga, a ovan nije imao snage da mu se odupre. I oborio ga je na zemlju i zgazio, i nije bilo nikoga da ovna izbavi od njega.

A jarac se uzoholio preko svake mjere. Ali čim je postao moćan, veliki rog se slomio, i umjesto njega izrasla su četiri upadljiva roga prema četiri vjetra nebeska.“ (Danilo 8:5-8)

Stihovi 21. i 22. identifikuju „jarca“ kao Grčku, a upadljivi rog između njegovih očiju je Aleksandar Veliki, koji je došao sa zapada i porazio persijske armije.

„Rutavi jarac predstavlja kralja Grčke. Veliki rog koji je

bio među njegovim očima predstavlja prvog kralja. A to što se taj rog slomio, pa su umjesto njega izrasla četiri roga, znači da će se iz njegovog naroda podići četiri kraljevstva, ali neće imati njegovu moć.“ (Danilo 8:21,22)

Istorija potvrđuje proroštvo. Godine 490. Atinjani pobjeđuju Perzijance u bici kod Maratona. Godine 331. grčka vojska Aleksandra Velikog potukla je do nogu vojsku Darija kod Ar-bele. Aleksandar Veliki je namjerno zapalio palatu Kserksa da bi pokazao svijetu da je jedno kraljevstvo palo a drugo stupilo na scenu. Aleksandar uzima titulu kralja Persije. Ali njegove ambicije su još

veće. On prelazi planine Azije, spušta se u doline Indije i osvaja nova područja.

Aleksandar Veliki je umro bez nasljednika na vrhuncu svoje moći. Njegovi generali su se međusobno borili sve dok ih nije ostalo samo četvorica, predstavljenih sa četiri roga.

I u ovoj viziji su naglašeni brzina (8,5; uporedi sa 7:6) i četiri ogranka kraljevstva (8:5; uporedi sa 7:6).

Dakle, umjesto četiri glavna kraljevstva i podijeljene Evrope iz proročanstava u 2. i 7. glavi, 8. glava se fokusira na samo dva, predstavljena čistim životinjama. Vidjeli smo iz 7.

glave da se religijska sila „malog roga“ odnosno papskog Rima uzdigla da dominira podijeljenim carstvom.

Veoma je interesantno kako „mali rog“ opet dolazi na scenu u 8. glavi. Da li je to isti „mali rog“ iz 7. glave, čiji smo identitet već utvrdili, ili možda drugi „mali rog“ saznaćemo u nastavku.

Fokus na „malom rogu“

„Iz jednog od njih izbio je još jedan, mali rog, koji je sve više rastao prema jugu i prema istoku i prema Zemlji Ljepote. I narastao je sve do vojske nebeske, i oborio je na zemlju neke od te vojske i od zvijezda, i zgazio ih. Oholo se uzdigao sve do poglavara vojske, kojemu je oduzeta svakidašnja služba, a mjesto svetišta njegova bilo je oboreno. Vojska je zbog prestupa bila predata, zajedno sa svakidašnjim [pustošenjem].¹⁹ I on je istinu obarao na zemlju i uspijevao u onome što je činio.“ (Daniilo 8:9-12)

Izgled i djelovanje ovog „malog roga“ veoma podsjeća na „mali rog“ iz 7. poglavlja. Da bismo napravili to poređenje, dodaćemo i objašnjenje anđela o ovom entitetu:

„A pri kraju njihovog kraljevanja, kad prestupnici navrše mjeru, ustaće kralj okrutnog lica koji razumije nejasne izjave. On će zadobiti silnu moć, ali ne sopstvenom snagom. Pustošiće na začuđujući način, i biće uspješan i djelotvoran. I uništavaće one koji su moćni i narod svetih. Zbog njegove pronicljivosti

¹⁹ U većini prevoda, uz izraz „svakidašnji“ dopisano je „žrtva“ (tamid), što ne stoji u originalu, već se najvjerovatnije odnosi na pagansko pustošenje, kao takmaca „malom rogu“, odnosno dvojnika „gnusobe pustošne“ koji mu se postavlja kao prepreka za ostvarivanje ciljeva (uporedi sa 2. Solunjanima 2,3-7).

prevara će uspjevati u njegovoj ruci. U svom će se srcu uzoholiti, i u mirno vrijeme mnoge će uništiti. I ustaće na Poglavaru nad poglavarima, ali biće slomljen, i to ne ljudskom rukom.“ (Danilo 8:23-25)

7. glava	8. glava
Opisan kao „mali rog“ (7:8)	Opisan kao „mali rog“ (8:9)
Oholost i inteligencija (7:20)	Oholost i inteligencija (8:23,25)
Uzima Božje prerogative (7:25)	Uzima Božje prerogative (8:10)
Progoni svece (7:25)	Progoni svece (8:24)
Vlada do kraja vremena (7:26,27)	Vlada do kraja vremena (8:25)
„Mali rog“ osuđen (7:9-11,26)	„Mali rog“ osuđen (8:14,25)

Pokušaj „malog roga“ da osvoji Božji presto odvija se u dva pravca. Prvo, poput „malog roga“ iz sedmog poglavlja, „mali rog“ iz osmog poglavlja prisvaja sebi titule i prava Kneza i Princa vojske nebeske, i uzima od Njega svakodnevnu (stalnu, neprekidnu) službu. Ta služba simbolizovala je Božje stalno prisustvo u Njegovim narodu. Srž službe bila je žrtva paljenica koja se neprekidno prinosila. Bog je uspostavio tu službu i rekao: „...*tu ću se sastajati s tobom i govoriću ti...*“ (2. Mojsijeva 25:22) Uzimanjem svakodnevne službe, „mali rog“ nameće sebe umjesto Boga. Drugo, poput „malog roga“ iz sedmog poglavlja, on prezire Zakon: „...*obarao je istinu na zemlju*“ (8:12) Izraz koji se koristi za riječ *istina* je *emet*. Taj izraz je sinonim za izraz „zakon“. Na hebrejskom pojam istine znači poslušnost na djelu i nema veze sa apstraktnim shvatanjem istine. To je vladanje u skladu sa zakonom. Riječ *emet* dolazi od korijena riječi *aman* što znači poslušati, neka bude tako, biti vjeran i poslušan višem Autoritetu.²⁰

²⁰ Jacques Doukhan, The Secrets of Daniel, p. 124.

„Mali rog“ iz osmog poglavlja izranja iz jednog od četiri vjetra nebeska koja se podižu na moru (8:8). Ta se tvrdnja temelji na nekoliko osnovanih razloga:

Prije svega nijedan rog pa ni onaj mali ne izrasta iz drugog roga, nego iz glave. Stoga ako bismo po tekstu iz 8:8 rekli da mali rog izrasta iz jednog od četiri roga, to bi značilo da taj rog izrasta iz nekog drugog roga. Međutim, takvo shvatanje bilo bi nelogično, jer rogovi ne izrastaju iz roga, nego iz glave. Kad god se u Danilovoj knjizi pojavljuje novi rog, on se uvijek pojavljuje po cijenu uništenja prethodnog roga ili rogova (7:8; 8:8).

Špekulacije sa „malim rogom“

U pokušaju da identifikuju „mali rog“, komentatori su primjenjivali različite metode interpretacije biblijskog teksta. U osnovi postoje tri pravca tumačenja vremenskih proročanstva: historicizam, preterizam i futurizam.

Preteristi uče da se glavnicu Danilovih proročanstava već ispunila, te prema tome ona nemaju značaj u sadašnjosti. Oni smatraju da se „mali rog“ pojavio iz kraljevstva Aleksandra Velikog i identifikuju ga sa vladavinom Antioha IV Epifana (175-164. prije n.e.). Tako se i čišćenje svetinje mora odnositi na čišćenje hrama nakon što ga je Antioh oskrnavio. S druge strane, futuristi, u skladu sa svojim pravcem, vide Antioha kao tip antihrista posljednjeg vremena koji se pojavljuje u završnim godinama zemaljske istorije. Oni smatraju da će tokom poslednjih sedam godina zemaljske istorije doslovni ponovo izgrađeni (treći) hram biti oskrnavljen od strane antihrista, ali očišćen kad Hrist dođe da uspostavi svoje kraljevstvo na zemlji.

Nasuprot tome, historicizam ističe da Danilova proročanstva oslikavaju ljudsku i duhovnu istoriju počevši od neo vavilonske

imperije pa do kraja vremena, dok „mali rog“ identifikuje kao Rimsku imperiju u svojoj paganskoj i papskoj fazi. Zašto? Jer oboje predstavlja „gadost pustošnu“ u kontekstu napada na Božju svetinju i Plan spasenja, što ćemo vidjeti u kasnijem proučavanju (vidi takođe referencu br. 18 za Danilo 9:17). Naravno to nije isto što i sukcesivna smjena svjetskih sila opisana u 2. i 7. glavi.

Pošto je tipska služba u hramu prestala sa važnošću i sam Mesija (Hrist) preuzeo stvarnu antitipsku službu u nebeskoj Svetinji kao naš Prvosveštenik (vidi: Jevrejima poslanica; Efescima 2:15; Kološanima 2:16,17; Danilo 9:27), a proročanstvo od 2300 dana (doslovnih godina), seže dalje u budućnost, to se pomenuto čišćenje svetinje mora odnositi na Hram na Nebu.

Da bismo zaista spoznali identitet „malog roga“, mi moramo razmotriti sve relevantne biblijske tekstove o ovom predmetu, uključujući vremenska proročanstva. Vidjeli smo da Danilo 7. glava daje jasnu panoramu svjetskih sila, odakle se vidi da se „mali rog“ podiže iz četvrte sile – Rima (Danilo 7:8-9, 20-21, 24-25). Međutim, vizija u 8. glavi ima „pukotine“ u proročkoj istoriji, ali opet „mali rog“ postavlja kao budućeg antihrista, sa istim karakteristikama kao u 7. glavi.

Dakle, naše pitanje je da li „mali rog“ iz 8. glave može biti drugi entitet u odnosu na „mali rog“ iz prethodnog poglavlja.

Oba se identifikuju istim imenom – „mali rog“ (7:8 | 8:9); oba kasnije postaju veliki (7:20 | 8:9); oba su opisana kao progoniteljske sile (7:21,25 | 8:10,24); oba imaju istu ciljnu grupu za progonstvo (7:27 | 8:24); oba se opisuju kao samouzvisujuće i bogohulne sile (7:8,11,20,25 | 8:10-12,25); oba su lukavi i inteligentni (7:8 | 8:25); oba predstavljaju završni i najveći stepen pobune protiv Boga (7:8-9, 21-22, 25-26 | 8:12-14, 25); za oba se vežu određeni proročki periodi (7:25 | 8:13-14); aktivnosti

oba protežu se do vremena kraja (7:26-26; 12:7-9 | 8:17,19); oba će biti uništena natprirodnom intervencijom (7:11,26 | 8:25). Više je nego očigledno da se radi o istom entitetu.

Ne bi bilo korektno ne navesti argumente koje preteristi i futuristi koriste u svojoj primjeni „malog roga“ na Antioha IV Epifana: i) Antioh je seleucki kralj, što znači da proističe iz sloma grčke imperije; ii) neregularno je došao na vlast nakon ubistva svog oca i uz pomoć armija Pergamosa; iii) progonio je Jevreje; iv) oskrnavio je hram u Jerusalimu i prekinuo službu.

Međutim, iz konteksta Danila 8. glava možemo naći kontra argumente za poistovjećivanje Antioha IV sa „malim rogom“.

1) Komparativna veličina „malog roga“. – U 8. glavi persijski „ovan“ se uzoholio (8:4), grčki „jarac“ se prekomjerno uzoholio (8:8), dok je „mali rog“ rastao prema jugu, istoku i Zemlji Ljepote u horizontalnoj ravni, a do vojske nebeske i Princa od vojske u vertikalnoj ravni (8:9-11). Očigledno je „mali rog“ postao veći od dva pomenuta kraljevstva, a njegov djelokrug aktivnosti je čak uključio i napad na samog Boga. To svakako ni izbliza ne može biti Antioh IV Epifan.

2) Osvajanja „malog roga“. – On je veoma narastao prema jugu, dok Antioh nije imao uspjeha na jugu (prema Egiptu). Slično tome, Antioh IV osim manjeg početnog uspjeha nije postigao ništa značajno na istoku. Sam Antioh IV nije osvojio ni Judeju, već njegovi prethodnici, dok je sam poražen na tom prostoru prema 1. knjizi o Makabejcima 3:57; 4:29.

3) Oboreno svetište (Danilo 8:11) upućuje na nebeski Hram u figurativnom smislu, ne na zemaljski, na pomračenu Hristovu službu na Nebu, dok Antioh IV nije nanio nikakvu arhitektonsku štetu hramu u Jerusalimu.

4) Vremenski faktori za „mali rog“. – Antioh IV je osmi u liniji od preko dvadeset seleuckih kraljeva, te je tako nepodesan

da se nađe pri kraju kraljevanja Aleksandrove imperije (8:23). Osim toga, vrijeme obesvećenja hrama u Jerusalimu trajalo je tačno 3 godine i 10 dana, što se nikako ne može uklopiti u 2300 dana (6,38 godina) ili pola od toga, ako se broje samo dani a ne i noći. Naravno Antioh IV koji je umro 164/3 prije n.e. nema nikakvih izgleda da dosegne vrijeme kraja (8:17,19). Na krajnjem hronološkom minimumu, Danilova vremenska proročanstva (Dan. 9:24-27) morala su se proširiti na vrijeme Mesije, Isusa, u prvom vijeku nove ere. „Vrijeme kraja“ moglo je doći tek neko vrijeme *nakon* ispunjenja tog proročanstva o Isusu (na kraju krajeva, kako je moglo postojati „vrijeme kraja“ prije nego što je Hrist došao?). Stoga, nema šanse da se Antioh, koji je umro 164/3. godine prije Hrista, uklapa u „vrijeme kraja“.

5) Priroda kraja „malog roga“. – Prema proročanstvu „mali rog“ dolazi svom kraju na poseban način, bez pomoći ljudskih ruku (8:25), što je sličan jezik kao u Danilu 2:34 koji ukazuje na natprirodnu intervenciju. S obzirom na prirodu izjave u 8:25, kako bi Antioh IV mogao ispuniti ovu konkretnu specifikaciju? Koliko je poznato, umro je prirodnom smrću – a ne zbog vanrednih okolnosti – tokom svog istočnog pohoda 164/3. prije n.e.

6) Porijeklo „malog roga“. – Mnogo se buke pravi oko porijekla malog roga. Sporni tekstovi su sledeći: „A jarac se uzoholio preko svake mjere. Ali čim je postao moćan, veliki rog se slomio, i umjesto njega izrasla su četiri upadljiva roga prema četiri vjetra nebeska. Iz jednog od njih izbio je još jedan, mali rog, koji je sve više rastao prema jugu i prema istoku i prema Zemlji Ljepote.“ (Danilo 8:8, 9). Postavlja se pitanje, kada se kaže da je „iz jednog od njih“ izišao mali rog, šta se podrazumijeva pod „oni“ – jedan od „četvorice upadljivih“, četvorice generala koji su podijelili Aleksandrovo carstvo (od kojih je Antioh došao), ili

je to bilo s jednog od „četiri nebeska vjetra“, to jest, jednostavno, jedne od tačaka kompasa na mapi? Dokazi snažno govore u prilog potonjem, tj. mali rog je proizašao iz „četiri nebeska vjetra“, što je neposredan prethodnik izraza, „i od jednog od njih.“ Izvorni hebrejski glasi: „i od jednog, od njih“, „njih“ su imenice u množini najbliže samoj frazi, a to su „četiri nebeska vjetra“ (na hebrejskom „nebo“ je imenica u množini). Mnogo gramatičkih, sintaktičkih i kontekstualnih dokaza ukazuje na „nebeske vjetrove“, a ne na četiri „upadljiva roga“, kao izvornu tačku snage malog roga.

7) Već smo zaključili da „mali rog“ u 8. glavi Danila ne izlazi iz jednog od četiri roga, niti je to moguće, već iz jednog od četiri vjetra nebeska (u množini).

Konačno, biblijsko tumačenje proročanstava metodom istoricizma eliminiše i futurističke teze jednostavnom činjenicom da se nijedno vremensko proročanstvo ne proteže dalje od ulaska u period vremena zvani posledak, tj. od Istražnog suda nadalje do Drugog Hristovog dolaska.

„I zakleo se Onim koji živi u vjekovima vjekova, koji je stvorio nebo i ono što je na njemu, zemlju i ono što je na njoj, i more i ono što je u njemu, da vremena više neće biti. Nego, u danima oglašavanja sedmog anđela, kad dođe vrijeme da zatrubi, dovršiće se Božja tajna, prema dobroj vesti koju je Bog objavio svojim slugama prorocima.“ (Otkrivenje 10:6,7)

Grčka riječ „hronos“ označava hronološko vrijeme koje je mjerljivo, što ukazuje da se ovdje radi o proročkom vremenu. Naravno potpuno je nelogično da Bog daje određena hronološka proročanstva namijenjena za sam kraj, jer u tom slučaju Hristova izjava o neznanju i neočekivanosti Njegovog dolaska ne bi imala nikakvog smisla (vidi Matej 24:36,42,44).

2300 dana i Sud

Već smo konstatovali da osmo poglavlje izostavlja četiri kraljevstva predstavljena sa četiri hibridne životinje i koncentriše se na dva koja predstavljaju dvije čiste životinje. Iako je u prethodnoj viziji Danilo bio veoma zainteresovan za četvrto kraljevstvo, sada je fokus na onome što predstavljaju ovan i jarac. Ovo postaje veoma značajno u kontekstu velikog jevrejskog godišnjeg praznika Jom Kipura – Dana očišćenja ili pomirenja (3. Mojsijeva 16:5). Na praznik Jom Kipur prinosila su se dva značajna prinosa – ovan i jarac.

Prisutnost levitske atmosfere u osmom poglavlju postaje očiglednija dok promatramo aktivnost „malog roga“ povezanu sa svakodnevnom službom, grijehom i Svetinjom (8:11,12). Ovaj tekst spominje najvišu titulu u službi Svetinje – prvosveštenika. Jevrejski izraz knez ili princ (8:11,25) simbolički je izraz za prvosveštenika (Ezra 8:24). U kontekstu Danilove knjige, riječ je o Mihaelu (10:5,13,21; 12:1), koji je obučen u bijelu odjeću prvosveštenika na Jom Kipuru (Danu suda ili čišćenja). Sledeća scena ukazuje na više detalja o danu Jom Kipuru.

„I čuo sam kako jedan sveti govori, a drugi sveti je rekao onome koji je govorio: ‘Dokle će trajati vizija o svakidašnjoj službi i o prestupu koji izaziva pustošenje, i o prepuštanju svetog mjesta i vojske gaženju?’ Tada mi je on rekao: ‘Do dvije hiljade i trista večeri i jutara, svetinja će se očistiti.’“ (Danilo 8:13,14)

„Mali rog“ pokušava zamijeniti Boga uzimajući na sebe religiozni plašt. U momentima nadmoći „malog roga“, vizija prelazi iz onog što se vidi na ono što se čuje.

Nakon dvije hiljade i tri stotine večeri i jutara, pustošenje „malog roga“ će prestati. To objašnjenje daje anđeo Gabrijel (8:25). „Mali rog“ će biti uništen, ali ne od strane čovjeka. Kraj

„malog roga“ neće biti rezultat prirodnih događaja, nego Božje intervencije koja će okončati i samu istoriju pobunjene Zemlje (Danilo 2:34 i 11:45). Kao što u sedmom poglavlju ponašanju „malog roga“ sudi Bog i On uzrokuje njegov pad (7:26), to se isto događa i u osmom poglavlju (8:25).

Treba zapaziti da se postavljeno pitanje u Danilu 8:13,14 odnosi na navršavanje proročkih vremena u kontekstu prevlasti bogohulne sile i gaženja svetinje. Stoga se površnim čitanjem može doći do pogrešnog zaključka da će se svetinja očistiti do kraja narečenog vremena. Da bismo ispravno razumjeli ovaj predmet moramo znati šta predstavlja svetinja u tipu i antitipu i kako se ona čisti.

Na temelju paralelizma 7. i 8. poglavlja, događaj opisan u 8. poglavlju kao čišćenje Svetinje (Svetilišta) paralelan je Danu suda iz sedmog poglavlja. U iskustvu Izraela taj događaj imao je dva vida: sud i čišćenje (vidi 3. Mojsijeva 16. glava).²¹

Jevreji su uvijek smatrali deset dana koji prethode Jom Kipuru danima pripreme za Dan suda. Tradicionalni pozdrav²² u to vrijeme pripreme glasi: „Hatema tova“, što znači „Da budeš dobro zapečaćen“, što indirektno ukazuje na božanski sud koji će odlučiti sudbinu svakoga čovjeka i zapečatiti je na spasenje (vidi Otkrivenje 7. glava).

Dan pomirenja je trenutak kada se svi grijesi Izraela čiste i narod prima oprostjenje. Oprostjenje se osigurava u toku godine svakodnevnom žrtvom, ali Dan očišćenja je potreban da podrži sve ostale žrtve. Oslobođenje od grijeha tog dana nije se odnosilo na pojedinca. Dan očišćenja bilo je jedino vrijeme kad je nagomilani grijeh, to jest sav grijeh naroda Izraela bio čišćen i

²¹ Za više detalja vidi: Pavle Simović, Tipologija i Plan spasenja.

²² Vidi: Babylonian Talmud, Rosh Hashana. 16b.

kad je cijelo Svetilište bilo očišćeno (3. Mojsijeva 16:17,33,34). To je bilo jedino vrijeme kad je prvosveštenik mogao ući u Svetinju nad svetinjama i stupiti u Božje prisustvo (2. Mojsijeva 30:6-10; 3. Mojsijeva 16:2,14). To je bilo jedino vrijeme kad je veliko Božje oprostjenje bilo darovano narodu a ne pojedincu. Grijeh nije bio samo oprostjen nego i potpuno očišćen iz logora. Prvosveštenik je istjerivao izvan logora Azazelovog jarca koji je bio oličenje grijeha i na kojeg su na kraju polagani svi pokajani grijesi (3. Mojsijeva 16:21).

Duhovna poruka osmog poglavlja Danilove knjige podsjeća nas da istorija vremena borbe između dobra i zla dolazi svome kraju, i da će Bog kao Sudija ustati da zapečati budućnost ljudskog roda i da ga pripremi za novo kraljevstvo. Sud izabira nove ljude, odvojene i istrgnute iz kandži grijeha i patnje, one koji su prihvatili Plan spasenja i opravdali se u Božjoj pripravi.

Sedmo i osmo poglavlje Danila najavljuju Sud; u četrnaestom poglavlju sestrinske knjige Otkrivenja dolazi vrijeme kad je ta poruka istaknuti dio troanđeoske vijesti koja se propovijeda cijelom svijetu. Biblijska religija se vraća u izvornoj punoći. Spasenje se događa kao stvarnost, a ne samo kao duhovno iskustvo.

Dok sedmo poglavlje Danila precizira vrijeme apsolutne dominacije „malog roga“ (7:25,26), osmo poglavlje naglašava vrijeme kada će početi čišćenje Svetilišta i Sud (8:13,14) u kontekstu gaženja svakidašnje (redovne) službe (*tamid* na hebrejskom). To istovremeno ukazuje na objelodanjivanje ovih velikih istina koje su vjekovima bile skrivane (gažene) zbog duhovnog monopola „malog roga“.

U izvornom jeziku 2300 „dana“ definiše se kao „večeri i jutara“. Izraz „veče i jutro“ potiče iz izvještaja o stvaranju (1. Moj-

sijeva 1:5,8,13,19,23,31) i predstavlja dan koji ovdje treba razumjeti u proročkom smislu kao godinu, dakle 2300 godina (vidi Ezekijel 4:6; 4. Mojsijeva 14:34). Sam anđeo Gabriel ukazuje da ova vizija vodi kraju vremena:

„I dok sam ja, Danilo, imao tu viziju i tražio da je razumijem, gle, pred mene je stao neko ko je izgledao kao čovjek. I začuo sam glas čovjeka koji je bio usred Ulaja, i on je povikao: ‘Gabrijele, objasni mu viziju.’ I on je došao tamo gdje sam stajao, ali kad je došao ja sam se uplašio, i pao sam ničice. A on mi je rekao: ‘Shvati, sine čovečiji, da se ova vizija odnosi na vrijeme kraja.’ I dok je govorio sa mnom, čvrsto sam zaspao, s licem na zemlji, a on me je dotakao i uspravio na mjestu gdje sam stajao. Zatim je rekao: ‘Evo, kazaću ti šta će se desiti u završnom razdoblju osude, jer se to odnosi na vrijeme kraja... Ono što je rečeno u viziji o večeri i jutru, istinito je. A ti zapečati viziju, jer ona treba da se ispuni za mnogo dana.’“ (Danilo 8:15-19, 26)

Danilo je nakon ove vizije iznemogao, i za njega je ona bila potpuno neshvatljiva: *„Tada sam ja, Danilo, bio iscrpljen i bolovao sam više dana. Zatim sam ustao i obavljao kraljeve poslove, ali sam i dalje bio smeten zbog vizije, i nije bilo nikoga ko bi je razumio.“ (Danilo 8:27)*

Iako je kazao da ovo najduže vremensko proročanstvo u Bibliji seže do vremena kraja, anđeo nije dao početni datum za računanje godina, ali se iz konteksta 8. glave može naslutiti da je to negdje tokom prevlasti Medo-Persije (539-331), koja se opisuje kao prvo kraljevstvo u ovom proročkom dijelu. Gabriel je dobio božanski nalog da uputi Danila u razumijevanje vizije, ali Danilo zbog iscrpljenosti nije bio u stanju da primi sve informacije, te su mu stoga dodatni detalji objavljeni sledećom prili-

kom. Sve dok ne dobijemo početni datum, to jest godinu, proročanstvo o 2300 dana ostaje nepoznanica i predmet nagađanja. Mi napuštamo osmo poglavlje na noti neizvjesnosti, jer nam treba više informacija za razumijevanje te vizije. Razumijevanje koje nam je ovdje potrebno nije filozofske prirode. Naša inteligencija ovdje nije na ispitu zbog složenosti misaone istine, već na elementu vremena prorečenog događaja. Prorok razumije jedino da je riječ o kraju vremena.

9. Dolazak Mesije i antitipski Dan očišćenja vremenski determinisani

Deveto poglavlje vodi nas u prvu godinu vladavine kralja Darija (538. prije n.e.). To je ona ista godina u kojoj se Danilo suočio s lavovima u jami iz koje je bio izbačen intervencijom anđela. Iste godine dobio je novu viziju, ali kao odgovor na posebnu molitvu. Trinaest godina je prošlo od vizije opisane u 8. glavi. Strpljiva pobožnost je uvijek bila vrlina. Kao što možemo zaključiti, Danilo nije insistirao niti žurio da razumije stvari koje nije shvatao o „malom rogu“ i proročtvu od 2300 dana.

„Prve godine Darija, Ahasverovog sina, koji je poreklom Miđanin, a koji je bio postavljen za kralja nad haldejskim kraljevstvom, prve godine njegovog vladanja, ja, Danilo, razumio sam iz knjiga broj godina koje, prema riječi koju je Gospod uputio proroku Jeremiji, treba da se navrše nad opustošenim Jerusalimom, naime, sedamdeset godina.“ (Danilo 9:1,2)

Sedamdesetogodišnji egzil Judejaca u Vavilonu

Pošto se proročanstvo o 2300 dana odnosilo na čišćenje Svetinje, moguće je da se Danilo brinuo da se egzil može produžiti. Izvjesno ga je mučilo to pitanje pa je istraživao proročke i istorijske spise. Tako je shvatio da se prema proročanstvu Jeremije sedamdeset godina ropstva skoro navršilo. Ipak razumio je i uslovnu prirodu izvjesnih proročanstava (Jeremija 18:1-10; 3. Mojsijeva 26. glava) pa se plašio da bi grijesi njegovog naroda mogli prolongirati vrijeme u egzilu (vidi stihove 9:5,6,15).

Prorok Jeremija bilježi mnoge interesantne podatke vezano

za odlazak Judejaca u vavilonsko ropstvo i događaje koji su mu prethodili. Naime, zbog snažnih predrasuda o sebi kao izabranom narodu Gospodnjem, mnogi su vjerovali da će uprkos otpadu Bog da sačuva Jerusalim i Judejce. U skladu sa takvim očekivanjima djelovali su narodne vođe i lažni proroci.

„Tražite mir gradu u koji sam vas izgnao i molite se za njega Gospodu, jer u njegovom miru počiva i vaš mir. Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Ne dajte da vas prevare vaši proroci koji su među vama i vaši gatari. Ne slušajte ih kad vam govore šta su sanjali. Lažno vam prorokuju u moje ime. Ja ih nisam poslao’, govori Gospod.“ (Jeremija 29:8,9)

*„Ovako kaže Gospod: ‘Kad se **navršši sedamdeset godina za Vavilon**, posjetiću vas i ispuniću vam svoju dobru riječ, i vraćiću vas na ovo mjesto. Jer ja znam šta namjeravam s vama’, govori Gospod, ‘namjeravam da vam dam mir, a ne nevolju, da vam dam budućnost i nadu. Vi ćete me prizivati, k meni ćete dolaziti i molićete mi se, a ja ću vas uslišiti. Tražićete me i naći ćete me, jer ćete me tražiti svim svojim srcem.’“* (Jeremija 29:10-13)

U Knjizi dnevnika se nalazi unekoliko izmijenjen tekst Jeremijinog proročanstva na vrlo interesantan način. Jeremija spominje period od sedamdeset godina kao sedamdeset subotnih godina odmora za Judejsku zemlju.

„Gospod, Bog njihovih praočeva, neprestano ih je opominjao preko svojih glasnika, jer je imao samilosti prema svom narodu i svom prebivalištu. Ali oni su se stalno rugali glasnicima Gospoda, prezirali su njegove riječi i smijali se njegovim prorocima, sve dok njegov gnjev nije došao na njegov narod te više nije bilo lijeka... On je doveo na njih haldejskog kralja... Bog mu je sve predao u ruke. Sav pribor, veliki i mali, iz doma

Božjeg, blago Gospodnjeg doma i kraljevo blago i blago njegovih knezova, sve je odnio u Vavilon. Spalio je dom Božji i srušio jerusalimske zidine. Sve utvrđene dvore spalio je vatrom, a i sve dragocjenosti u njima, i tako je sve uništio. One koji su umakli maču odveo je u zarobljeništvo u Vavilon. Oni su bili sluge njemu i njegovim sinovima, dok nije zavlдалo persijsko kraljevstvo. Sve je to bilo da bi se ispunila Gospodnja riječ koju je objavio preko Jeremijinih usta, dok zemlja nije nadoknadila svoje Šabate. Zemlja je počivala sve dane dok je bila pusta, dok se nije navršilo sedamdeset godina. Prve godine Kira, kralja Persije, da bi se ispunila Gospodnja riječ objavljena preko Jeremijinih usta, Gospod je podstakao duh Kira, kralja Persije, i on je po cijelom svom kraljevstvu usmeno i pismeno objavio sledeće: ‘Ovako kaže Kir, kralj Persije: Sva zemaljska kraljevstva dao mi je Gospod, Bog nebeski, i uputio me je da mu sagradim dom u Jerusalimu u Judi. Ko god među vama pripada njegovom narodu, neka Gospod, njegov Bog, bude s njim, i neka ide’.” (2. Dnevnika 36:15-23)

Ako počnemo računati s 605. godinom, koja je početna godina razaranja Jerusalima i početak ropstva u Vavilonu, zaključujemo da je prošlo ukupno 68 godina ropstva izraelskog naroda. Preostalo je svega dvije godine do 70 godina. Međutim, i dalje se ništa značajno nije dešavalo. Narod je još daleko od svoje zemlje, a Jerusolim još leži opustošen i razrušen. Sam Danilo ne vidi nikakav znak koji bi pokazao da će se situacija bitno promijeniti u skoroj budućnosti. Sve to je veoma opterećivalo njegov um. Stoga on pada pred Bogom u molitvi.

Danilova posrednička molitva

Veliku zebnju proroka otkriva Danilov molitveni ritual u

postu, kostrijeti i pepelu.

„I okrenuo sam svoje lice prema Gospodu, istinitom Bogu, da ga tražim molitvom i usrdnim molbama, u postu, kostrijeti i pepelu.“ (Danilo 9:3)

Danilo upućuje opštu molitvu koja se odnosi se sav Izrael.

„O Gospode, istiniti Bože, ti si velik, ulivaš strah, držiš se saveza i pokazuješ milost onima koji te vole i drže se tvojih uputstava, a mi smo zgriješili, postupili smo neispravno, učinili zlo i pobunili se. Odstupili smo od tvojih uputstava i tvojih propisa. I nismo slušali sluge tvoje, proroke, koji su u tvoje ime govorili našim kraljevima, našim knezovima i našim praočevima i cijelom narodu. Kod tebe je, Gospode, pravednost, a nama je danas sramota na licu, nama Judinim sinovima i stanovnicima Jerusalema i svim Izraelcima, onima koji su blizu i onima koji su daleko po svim zemljama kuda si ih rasijao zato što su ti bili nevjerni.

O, Gospode, nama je sramota na licu, našim kraljevima, našim knezovima i našim praočevima, jer smo ti zgriješili. Kod tebe je, Gospode, Bože naš, milosrđe i opraštanje, jer smo se pobunili protiv tebe. I nismo poslušali tvoj glas Gospode, Bože naš, da živimo po tvojim zakonima koje si nam dao rukom slugu svojih proroka. Cijeli Izrael je prestupio tvoj zakon i odstupio je ne poslušavši tvoj glas, i zato si na nas izlio prokletstvo i kletvu, kako je napisano u zakonu Mojsija, sluge Božjeg, jer smo ti zgriješili. I izvršio si riječi koje si izgovorio protiv nas i protiv naših sudija koji su nam sudili, pustivši na nas veliku nevolju, kakva se nije desila pod cijelim nebom kao što se desila u Jerusalimu. Kao što je zapisano u Mojsijevom zakonu, sva ta nevolja došla je na nas, a mi nismo umilostivili lice tvoje, Gospode, Bože naš, jer se nismo odvratili od svojih prestupa i pokazali smo da ne razumijemo koliko si vjeran istini.

I ti si Gospode budno čuvao nevolju i na kraju je doveo na

nas, jer si ti, Gospode, Bože naš, pravedan u svim djelima koja činiš, a mi nismo poslušali tvoj glas.

A sada, Gospode, Bože naš, ti koji si snažnom rukom izveo svoj narod iz zemlje egipatske i stekao sebi ime kakvo imaš danas, zgriješili smo, zlo smo činili. Molim te, Gospode, zbog svih tvojih pravednih djela, odvрати svoj gnjev i svoju srdžbu od grada svoga, Jerusalima, od svete gore svoje, jer su zbog naših grijeha i zbog prestupa naših praočeva, Jerusolim i tvoj narod postali ruglo svima koji su oko nas. A sada poslušaj, Bože naš, molitvu svog sluga i njegove usrdne molbe, i neka tvoje lice zasja nad tvojim opustošenim svetilištem, zbog tebe, Gospode. Prigni uho svoje, Bože moj, i čuj! Otvori oči svoje i vidi pustoš našu i grad koji nosi ime tvoje! Jer svoje usrdne molbe ne upućujemo ti zbog pravednih djela svojih, nego zbog velikog milosrđa tvoga. Gospode, čuj! Gospode, oprosti! Gospode, odazovi se i pomози nam! Nemoj oklijevati, zbog sebe, Bože moj, jer tvoj grad i tvoj narod nose tvoje ime.“ (Danilo 9:4-19)

Po prvi puta Danilo se moli u prvom licu množine: MI smo sagriješili, MI smo zlo činili, MI smo bili bezbožni, MI smo se odmetnuli, MI smo odstupili od uputstava i Zakona, MI nijesmo slušali proroke... Kao posrednik za svoj narod, Danilo doživljava sebe kao jednog od mnogih grešnika u Judeji. On se poistovjećuje sa sudbinom svoga naroda. Ovo je doživljaj svakog istinski pobožnog čovjeka.

Bog koji je izveo Izrael iz egipatskog ropstva je isti Bog od koga Danilo očekuje da izvede Judu iz vavilonskog ropstva.

Ime koje Danilo ovdje koristi za Boga je Jehova. To ime se uvijek koristi kada označava Boga koji djeluje u istoriji. Isto tako Jehova je Bog saveza koji je učinio sa svojim narodom. Do sada Danilo nije koristio ovo ime za Boga. Sada, u svojoj molitvi, on

koristi ime Jehova sedam puta (9:4,9,10,13,14,15,20). Ime Jehova ukazuje da je Bog i Bog budućnosti, jer će On spasiti svoj narod iz vavilonskog ropstva.

Korijeni Danilove molitve ne zadržavaju se samo na grijesima i zlu koje je narod činio u prošlosti. Ona ide dublje, ona ulazi u iskustva spasenja koja im je Bog davao. Danilo se moli za svoj narod i za grad Jerusalem koji je u ruševinama.

Vrijeme u koje se Danilo moli je vrijeme „prinošenja večernje žrtve“ (9:21). Tada se završavao post (2. Mojsijeva 9:5).

„Dok sam još govorio i molio se i ispovijedao svoj grijeh i grijeh svog naroda Izraela i upućivao Gospodu, svom Bogu, molbu za milost za svetu goru svog Boga, i dok sam još izgovarao molitvu, onaj čovjek Gabrijel, koga sam na početku vidio u viziji, iscrpljen od umora, došao je k meni u vrijeme prinošenja večernjeg žrtvenog dara.“ (Danilo 9:20,21)

Sedamdeset sedmica milosti za jevrejski narod i dolazak Mesije

„I obratio mi se da mi pomogne da sve to razumijem, rekavši: ‘Danilo, došao sam da te urazumim. Kad si počeo da se usrdno moliš, izašla je riječ i ja sam došao da ti je javim, jer si miljenik Božji. Zato pazi na riječ i shvati viziju.’“ (Danilo 9:22,23)

Gabrijel odmah na početku objašnjava da je svrha njegovog dolaska da pomogne Danilu da razumije ono što dotle nije razumio. Anđeo ga ohrabruje da je došao po zadatku, jer je Danilo miljenik Božji. Kakva privilegija za ostarjelog proroka! Gabrijel ga upućuje da pazi na riječ i da shvati viziju. Koju viziju? U ovoj dionici do sada nije bilo nikakve vizije, te se stoga ovo mora odnositi na prethodnu Danilovu viziju zapisanu u 8. glavi koju on nije do kraja shvatio! Gabrijel dolazi sa dodatnim pojašnjenjima.

„Sedamdeset je sedmica određeno tvom narodu i tvom svetom gradu da se okonča prestup, da se učini kraj grijehu, da se očisti krivica, da se uvede vječna pravednost, da se stavi pečat na viziju i na proročanstva i da se pomaže Svetinja nad svetinjama.“ (Danilo 9:24)

Danilov narod je Izrael. Sveti grad je Jerusalem. Tekst kaže da je sedamdeset sedmica određeno, odlučeno, dodijeljeno ili odsječeno. Od čega? Jasno, od 2300 dana koje Danilo nije razumio. Proročkih 70 sedmica pretvoreno u dane iznosi 490 dana odnosno 490 doslovnih godina.

Dakle, 490 godina je određeno jevrejskom narodu:

- 1) da se okonča prestup;
- 2) da se učini kraj grijehu;
- 3) da se očisti krivica;

- 4) da se uvede vječna pravednost;
- 5) da se stavi pečat na viziju i proročanstva;
- 6) da se pomaže Svetinja nad svetinjama.

Sve navedeno može biti ispunjeno samo u Mesiji, te su stoga ovo mesijanske teme. Prve tri teme pokrivaju Božje bavljenje SVIM grijesima i prestupima. Druga grupa tema otkriva da Hrištova smrt i uskrsenje postižu vječnu pravednost, potvrđuju autentičnost vizije i pomazuju nebesku Svetinju za upotrebu u stvarnom antitipskom djelu pomirenja.

„Zato treba da znaš i da razumiješ: Od izlaska riječi da se Jerusolim obnovi i ponovo sagradi pa do Pomazanika vladara, biće sedam sedmica, i još šezdeset i dvije sedmice. Opet će se izgraditi trg i zid, i to u teško vrijeme.“ (Danilo 9:25)

Mesija je Osoba koja ima božansku misiju da spasi Božji narod. Hebrejska riječ *mašah* znači pomazati. Biblija na više mjesta izvještava o pomazanim osobama u Gospodnje ime: Aronu (vidi: 2. Mojsijeva 28:41; 3. Mojsijeva 16:32), Isaiji (Isaija 61:1), kralju Saulu (2. Samuelova 1:14), kralju Davidu (1. Samuelova 16:6,13), a čak je i jedan stranac, princ Kir, bio nazvanim Gospodnjim pomazanicom (Isaija 45:1). Ali Mesija nije pomazanik u privremenom smislu, On je Vladar koji dobija vrhovno pomazanje za realizaciju Plana spasenja (vidi: Psalam 45:6,7; Jevrejima 1:8,9). On se bavi problemom svih problema – trajnim oslobađanjem čovječanstva ropstvu grijehu i smrti (vidi: Matej 1:21; Jevrejima 2:13-18; Rimljanima 8:3; 2. Timoteju 1:10; Otkrivenje 1:18)!

Anđeo Gabrijel precizira i vrijeme kad će doći Mesija! On navodi da će to biti 7+62 sedmice nakon što se izda naredba za obnovu Jerusalama. Kakvo proročanstvo! 7+62 proročke sedmice iznosi 483 dana odnosno doslovne godine. Iako ovo može ličiti na igru brojkama, ništa u proročkoj objavi nije slučajno. 7

sedmica odnosno 49 godina se odnosi na obnavljanje Jerusalema.

Dakle, sve što treba sada da znamo je početna godina tj. godina kada je izdat nalog da se obnovi Jerusalem nakon vavilonskog ropstva. Knjiga Ezrina spominje tri dekreta o Jerusalemu: prvi dekret izdaje Kir, drugi Darije a treći Artakserks.

Dekret kralja Kira koji je izdat 538. godine omogućio je Jevrejima da se vrate iz vavilonskog ropstva. Oko 50.000 Jevreja se vratilo u Jerusalem (Ezra 2:64). Kraljev dekret se najviše odnosio na ponovnu izgradnju Hrama. Taj dokument je ovlastio sveštenike da uzmu 5400 posuda koje su pripadale tom Hramu (Ezra 1:11).

Drugi dekret je izdao Darije I Histasp (ne Darije Medijanski) 519. godine. Taj dekret je samo potvrdio Kirov dekret (Ezra 6:1, 3-12).

Poslednji dekret koji se odnosi na obnovu Jerusalema izdat je za vrijeme kralja Artakserksa Longimana 457. godine prije n.e. (Ezra 7:7,12,13). To je najdetaljniji dekret koji ponavlja naredbu o rekonstrukciji Hrama i uspostavlja administraciju nad gradom (Ezra 7:25). Ujedno, To je jedini dekret koji izričito spominje Božju intervenciju kao temelj izdavanja tog kraljevskog dokumenta (Ezra 7:27,28). Očito bilo je oklijevanja i otpora.

Prema Ezrinoj knjizi, kralj Artakserks je izdao taj dekret u sedmoj godini svoje vladavine, u rano proljeće 457. godine (Ezra 7:8). Ezra je napustio Vavilon prvog dana prve godine i stigao u Jerusalem u petom mjesecu. Stoga je 457. godina vrijeme napuštanja Vavilona i početna godina računanja oba proročanstva.

Povratak Jevreja iz vavilonskog ropstva odvijao se u tri navrata: prva grupa pod vođstvom Zerubabela vratila se 525. prije n.e., druga grupa sa Ezrom 457. prije n.e., i treća grupa 444. prije n.e. pod vođstvom Nehemije.

Počevši od 457. godine prije n.e. računamo 483 godine i dolazimo do 27. godine nove ere, uzimajući u obzir i promjenu ere kao jednu dodatnu godinu. Ova godina je najvažnija historijska godina u hrišćanstvu, te je bilježi i Luka u svom jevanđelju kao petnaestu godinu vladavine cezara Tiberija (Luka 3:1-3), za koju i historijski izvori potvrđuju da je 27. godina n.e. Isus je prilikom krštenja bio pomazan svetim Duhom i zvanično otpočeo svoju službu (vidi: Jovan 1:41; Marko 1:15; Luka 3:21-23; 4:17). Svi događaji odvijali su se sa nevjerovatnom preciznošću.

Ovo je vrhunski dokaz za ispravnost historijskog tumačenja vremenskih proročanstava po biblijskom principu dan za godinu. Nemoguća je bilo kakva drugačija primjena ovih proročanstava bez intelektualnog nepoštenja, manipulacije i zločina prema Božjem otkrivenju.

Zbog ovog najvećeg dokaza da je Isus (Ješua) Mesija, data je jedna drevna talmudska rabinska zabrana kletvom bavljenja tekstom u Danilu 9:24-27:

„Neka se kosti na šakama i kosti na prstima raspadnu i istrule onome koji okreće stranice Danilove knjige da otkrije vrijeme iz Danila 9:24-27, i neka propadne spomen na njega sa lica zemlje zauvijek.“²³

„*A posle šezdeset i dvije sedmice pomazanik će biti pogubljen i ništa mu neće ostati.*“ (Danilo 9:26, prvi dio)

Prvi dio 26. retka postavlja scenu za događaje koji se odnose na sedamdesetu sedmicu. U toj sedmici Pomazanik će biti pogubljen.

²³ Talmudic Law, p. 978, Section 2, Line 28. Iako se ovaj određeni navod teško može pronaći, postoje drugi izvori sa sličnim izjavama. Za detalje vidi sledeću stranicu na Internetu: <http://amazingdiscoveries.org/AD-Header-Downloads-References-RabbinicCurse>

„A grad i sveto mjesto uništiće narod jednog vođe koji dolazi. I kraj tome biće s bujicom uništenja. I do kraja će biti rat. Pustošenja su ono što je određeno.“ (Danilo 9:26, drugi dio)

„I on će tokom jedne sedmice potvrditi savez sa mnogima, a u polovini te sedmice ukinuće žrtvu i žrtveni prinos. I na kralima idolopoklonstva doći će onaj koji pustoši. I sve do istrebljenja, ono što je određeno izlivaće se i na onoga koji leži opustošen.“ (Danilo 9:27)

U stihovima 9:24-27 takođe nalazimo određenu strukturu od dvije grupe po tri teme:

- 1) Do Mesije Vladara;
 - 2) Mesija će biti pogubljen;
 - 3) Ukinuće žrtvu i žrtveni prinos.
- 1) Jerusalim će se obnoviti i ponovo sagraditi;
 - 2) Grad i sveto mjesto (hram) biće uništeni;
 - 3) Izlivanje pustošenja je ono što je određeno.

Prva grupa tema tiče se Mesije i događa se unutar sedamdesete sedmice prorečenog vremenskog perioda. Sledeći trio tiče se Jerusalima i protivničkog Vođe i nije ograničen unutar sedamdeset sedmica. Proročanstvo o 70 sedmica, pored svog mesijanskog i istorijskog određivanja godina, takođe ističe veliki sukob između Hrista i Sotone koji će trajati do kraja.

Mnoge zbunjuje kajastička jezička struktura u Danilu 9:26,27 pa se mogu čuti i nebulozna tumačenja da se ovaj tekst odnosi na antihrista. Kajastička struktura je sledeća:

- A) Mesija uništen.
- B) Svetilište uništeno.
- B1) Žrtve okončane.
- A1) Vođa uništen.

Postoji i dodatna hijazma: *on – sedmica – sedmica – on*, što

naglašava ulogu Mesije. Podsjetimo se upozorenja anđela Gabrijele da se pazi na riječ (Danilo 9:23).

Sedamdeset sedmica završava 34. godine n.e. Mesija potvrđuje savez svojom smrću u polovini zadnje proročke sedmice (stih 27).

„Jer se Hrist, naša Pasha, žrtvovao za nas.“ (1. Korinćanima 5:7)

„I izbrisao je pisani dokument koji je svojim odredbama bio protiv nas, koji nam se protivio, uklonivši ga s puta i pribivši ga na krst.“ (Kološanima 2:14)

„Pisani dokument“ odnosi se na cijeli obredni i žrtveni sistem zapisan u knjigama Zakona:

„Uzmite ovu knjigu zakona i stavite je pored kovčega saveza Gospoda, svog Boga, da tamo bude svjedok protiv tebe.“ (5. Mojsijeva 31:26)

U vrijeme kad je Hrist umro na krstu prinostila se večernja žrtva u hramu, pashalno jagnje.

„A Isus opet iz sveg glasa povika i izdahnu. Tada se zavjesa u Hramu rascijepi nadvoje, od vrha do dna.“ (Matej 27:50,51)

Masivna zavjesa koja je razdvajala Svetinju od Svetinje nad svetinjama pocijepala se s vrha ka dnu, što ukazuje na božansko djelo. Hramska služba i žrtveni sistem prestao je sa važnošću.

Sam Isus je najavio propast Hrama i trajno ukidanje službe koje seže sve do Njegovog drugog dolaska.

„Eto, ostavlja vam se vaša kuća pusta. Kažem vam: nećete me više vidjeti sve dok ne budete rekli: ‘Blagosloven onaj koji dolazi u ime Gospodnje’.“ (Matej 23:38,39)

Termin „kuća“ odnosi se na Hram u Jerusalimu koji ostaje „pust“ zbog Božjeg napuštanja zemaljske svetinje i prestanka tipske službe. Pridjev „vaša“ također ukazuje na to da hram prestaje biti mjesto Božje prisutnosti (vidi Luka 13:35; uporedi sa

Danilo 9:27; Jovan 4:20,21; Jevrejima 8:16; 9:11,15-17,24-28; 10:18).

Odmah po izlasku iz Hrama, Isus je bio još konkretniji u svojoj najavi:

„Isus izađe iz Hrama, i dok je odlazio, priđeše mu njegovi učenici, pokazujući mu hramsko zdanje. ‘Vidite li sve ovo?’ upita ih on. ‘Istinu vam kažem: neće ovdje ostati ni kamen na kamenu koji neće biti razvaljen.’“ (Matej 24:1,2)

Istorijski, Hram je razoren 70. godine n.e. i nikada se više nije obnovio, dok Jerusalem kao grad, iako razrušen, nije postao pustinja.

Jerusalem se na žalost nije pokajao do isteka 70 sedmica.

*„Jerusalime, Jerusalime, ti koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko puta sam htio da skupim tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, **ali niste htjeli.**“ (Matej 23:37)*

Praksa ignorisanja i ubijanja Božjih proroka kulminirala je neprestanim sabotiranjem i na kraju ubistvom Sina Božjeg (vidi Matej 21:33-46; Djela 2:22,23).

Dakle, 70 proročkih sedmica ili 490 doslovnih godina isteklo je 34. godine n.e. Izrael kao nacija je prestao da bude nosilac Božje istine. Oni su većinski odbacili Mesiju i nastavili da se drže svoje tradicije. Pečat tom izboru dali su u dramatičnom događaju kamenisanja Stefana, opisanom u Djelima apostola 7. glava. Savle (Saul), revni školovani teolog, koji je prisustvovao toj egzekuciji, obratio se i postao apostol neznabožačkom svijetu.

Ali duhovni Izrael je nastavio svoj kontinuitet, uključujući brojne obraćenike iz judaizma, koji su usvojenjem vjerom u Hristu svi zajedno postajali Abramovi duhovni potomci (Galatima 3:26,29; Rimljanima 10:12), upravo prema najavi samog Isusa:

„Kamen koji graditelji odbaciše postade kamen ugaoni... Zato vam kažem: biće vam oduzeto Božije kraljevstvo i dato narodu koji donosi njegove plodove. I ko god padne na taj kamen, smrskaće se; a na koga on padne, zdrobiće ga.“ (Matej 21:42-44; uporedi sa Efescima 2:19-22; 1. Petrova 2:4-10)

Naravno sada je uslov za status duhovnog Izraelca bio prihvatanje Isusa kao Mesije i dalje slijeđenje Plana spasenja.

Vremenski okvir 2300 proročkih dana

Sada možemo da se vratimo tekstu u Danilu 8:14: *„Do dvije hiljade i trista večeri i jutara, svetinja će se očistiti.“*

Anđeo Gabrijel je ukazao Danilu na potrebu za razumijevanjem vizije koju je dobio 13 godina ranije. Bog šalje preko Gabrijela proročanstvo od sedamdeset proročkih sedmica, najavljujući dolazak Mesije, da nam pomogne u razumijevanju proroštva o 2300 večeri i jutara. Dolazak Mesije nije mističan. To je događaj smješten u vremenu i prostoru.

Vremenski gledano, proročanstvo o sedamdeset proročkih sedmica donosi bitan nedostajući elemenat za razumijevanje proročanstva o 2300 večeri i jutara. Početna tačka računanja oba proročka vremena je dekret kralja Artakserksa, izdat 457. godine prije n.e.

Dakle, računica od 2300 doslovnih godina dovodi nas u 1844. godinu n.e.

Oba ova proročanstva vremenski određuju ključne faze Plana spasenja za Božji narod: jedno se bavi prvim Hristovim dolaskom, a drugo definiše vrijeme početka čišćenja nebeske Svetinje odnosno Istražnog suda koji istovremeno znači verifikaciju spasenja Božjem narodu! Antitipski Dan očišćenja je neophodan za ostvarivanje kompletnog spasenja.

Da bismo razumjeli sam pojam svetišta, moramo biti upoznati sa obrednim i prazničnim uredbama pod Starim savezom.²⁴ Biblija objašnjava da je zemaljsko svetište kopija nebeskog (2. Mojsijeva 25:9,40) koje je sagrađeno po preciznim uputstvima dobijem od Boga (2. Mojsijeva 25:8; Jevrejima 8:5), uključujući službu koja se vršila u njemu (Jevrejima 9:1-10).

Apostol Pavle navodi da je taj sistem bio samo tipski i nesavršen zbog ljudskih slabosti i nemoći životinjskih žrtvi da izdejtstvuju stvarno očišćenje od grijeha (Jevrejima 7:11-18; 10:1-4, 11), te otuda potreba za novim ili obnovljenim savezom gdje sam Mesija preuzima vječno sveštenstvo (Jevrejima 7:21,24-27,28). Hrist je nakon svog uskrsenja i vaznesenja preuzeo posredničku prvosveštenu službu u nebeskom Hramu: „*A u ovome što je rečeno glavno je ovo: imamo takvog prvosveštenika, koji je sjeo s desne strane prestola Veličanstva na nebesima. On je sluga koji služi za ljude na svetom mjestu i u pravom hramu koji je podigao Gospod, a ne čovjek.*“ (Jevrejima 8:1,2) Neophodna kvalifikacija za ovu posredničku službu u korist svih koji prihvataju Plan spasenja bila je Njegova žrtva (vidi: Jevrejima 8:3; 9:11,12, 15-17). „*A sada je Isus dobio službu koja je uzvišenija od one prethodne, pa je postao posrednik saveza koji je isto tako bolji od onog prethodnog, saveza koji je zakonski utemeljen na boljim obećanjima. Jer da je onaj prvi savez bio bez mane, ne bi bio potreban drugi... Kad kaže 'novi savez', onaj prethodni čini zastarelim. A ono što je staro i zastarijeva, blizu je nestanka.*“ (Jevrejima 8:6,7,13) Hramski zemaljski bogoslužbeni sistem zauvijek je prestao sa važnošću: „*A gdje su grijesi oprošteni, nema više [hramske] žrtve za grijeh.*“ (Jevrejima 10:18)

²⁴ Vidi Pavle Simović, Tipologija i Plan spasenja.

Pavle sažima svoje izlaganje: „Zato je bilo potrebno da se zemaljske slike onoga što je na nebu čiste na taj način, a ono što je na nebu čisti se žrtvama boljim od takvih žrtava. Jer Hristos nije ušao u sveto mjesto načinjeno rukama, koje je kopija onog stvarnog, već u samo nebo, da se sada pojavi pred Božjim licem za nas. I nije ušao da bi mnogo puta prinosiso sebe, kao što prvo-sveštenik svake godine ulazi u sveto mjesto s tuđom krvlju, jer bi inače trebalo da mnogo puta strada od postanka svijeta. Ali sada, na svršetku ovog poretka, pojavio se jednom zauvijek da svojom žrtvom odstrani grijeh. I kao što je ljudima određeno da jednom umru, a zatim sud, tako je i Hristos bio jednom zauvijek prinesen da ponese grijeha mnogih. A kad se drugi put pojavi, a to neće biti zato da bi opet uklanjao grijeh, vidjeće ga oni koji ga željno očekuju da bi dobili spasenje.“ (Jevrejima 9:23-28)

„A on [Hrist] je za sva vremena prinio jednu žrtvu za grijeha i sjeo Bogu s desne strane i od tada čeka da njegovi neprijatelji budu položeni za podnožje njegovim nogama. Jer je jednim žrtvenim prinosom za svagda učinio savršenima one koji bivaju posvećeni... Dakle, braćo, pošto imamo potpuno pouzdanje da možemo ući u sveto mjesto posredstvom Isusove krvi – novim i živim putem koji je on za nas otvorio kroz zavjesu, to jest kroz svoje tijelo.“ (Jevrejima 10:12-14, 19,20).

Pošto prema riječima anđela proročanstvo o 2300 večeri i jutara dopire do posletka vremena (Danilo 8:26; 12:9), a već smo izračunali da je to tačno do 1844. godine, jasno je da se čišćenje svetinje odnosi na antiptipski Dan očišćenja na Nebu kada Hrist otpočinje svoju završnu službu u Svetinji nad svetinjama. To je ujedno i čas Božjeg suda, najavljen u Otkrivenju 14:7. Po završetku Istražnog suda, kad svi slučajevi budu ispitani i odlučeni, vrijeme milosti se zatvara i slijedi Drugi Hristov dolazak.

Svi oni čija se teologija završava na krstu u velikoj su

10. Nevidljive bitke

Poslednje tri glave Danilove knjige su jedna književna cjelina. Radnja u sva tri poglavlja dešava se u jednom vremenskom periodu. Nalazimo se u trećoj godini kralja Kira (536/535 prije n.e.). To znači da se događaji desetog poglavlja zbivaju u prvoj godini vladavine Darija, dvije godine nakon događaja opisanih u devetom poglavlju. Od Danilovog odvođenja u egzil prošlo je 70 godina, i on je u dobi od 87 godina kada prima posljednju seriju vizija zabilježenih od 10-12. poglavlja. Deseto poglavlje predstavlja zapravo uvod. Između ostalog, ono nam daje fascinantni uvid u natprirodnu intervenciju koja se događa iza scene vidljive ljudskim očima.

„Treće godine Kira, kralja Persije, Danilu, koji je bio nazvan Beltešazar, bila je data jedna objava. Ta objava je bila istinita i odnosila se na veliki vojni pohod. On je razumio objavu i shvatio viziju.“ (Danilo 10:1)

Uvodni tekst kao da je naknadno dopisan. Neke nove objave bile su paralelne sa onima koje je Danilo ranije primio, s tom razlikom što je uneseno više detalja vezanih za lokalni region.

Danilo je i dalje u službi na vavilonskom dvoru. Njega još nazivaju službenim imenom Beltešazar.

Samo godinu dana ranije, on je bio svjedok povratka svog naroda u Jerusalem pod vođstvom Šešbazara, judejskog kneza (Ezra 1:8).

Danilo je ostao u Vavilonu. Za njega je bilo suviše kasno da se vrati u svoju postojbinu. Bio je mladić kad je dospio u Vavilon kao zarobljenik, a sada je starac kome je skoro devedeset godina.

Kao prorok uputio je Bogu usrdnu molitvu za povratak svog naroda u Jerusalem, ali sam nije mogao osjetiti radost povratka.

„U tim danima ja, Danilo, tugovao sam tri sedmice dana. Ukusnog hljeba nisam jeo, i nisam stavio u usta ni meso ni vino, niti sam se mazao uljem dok se nisu navršile pune tri sedmice.“
(Danilo 10:2,3)

Zašto je Danilo postio i tugovao? Za manje od godinu dana njegove najljepše nade o povratku Jevreja iz ropstva bile su uveliko iznevjerene. Radosne pjesme povratka koje su pjevali Ezra i narod ubrzo su bile utišane neprijateljskim ponašanjem onih koji su živjeli u tim krajevima. Povratnici Jude su naišli na neprijateljski doček. Naseljenici u tom kraju činili su sve moguće da zagorčaju život povratnicima. Prijetili su im, pisali su persijskim vlastima s optužbama protiv povratnika. Njihove neprijateljske akcije sve više su otežavale gradnju Hrama. Srca naroda ispunila su se obeshrabrenjem. To su bile vijesti koje su stizale Danilu.

Izvještaj kaže da je Danilo postio tri sedmice. Prema biblijskoj tradiciji obično se postilo tri dana, što je bio spoljašnji znak unutrašnjeg pokajanja. Danilov post počeo je u nisanu, prvom mjesecu godine. To je bilo u vrijeme Pashe i prijesnih hljebova. Interesantno je da Danilo naglašava da u vrijeme od tri sedmice nije jeo meso niti je pio vino, što znači da nije jeo ni pashalno jagnje. Očito je morao postojati ozbiljan razlog za ovakvo njegovo ponašanje (uporedi sa Estera 4:16).

„A dvadeset četvrtog dana prvog mjeseca, kad sam bio na obali velike rijeke koja se zove Hidekel...“ (Danilo 10:4)

Hidekel je hebrejski naziv za rijeku Tigris (Tigar).

Danilo je dobio viziju dvadeset četvrtog dana prvog mjeseca nisana, ubrzo pošto je završen praznik Beskvasnih hljebova (vidi 3. Mojsijeva 23:4-8).

„Podigao sam oči i gle, tu je bio jedan čovjek obučen u lanelene haljine, bedara opasanih zlatom iz Ufaza. Tijelo mu je bilo poput kamena hrizolita, lice mu je izgledalo kao munja, a oči kao zapaljene baklje, ruke i noge kao uglačani bakar, a glas njegovih riječi bio je kao glas mnoštva.“ (Danilo 10:5,6)

Ko je Čovjek takve veličanstvene spoljašnjosti? Da bismo ovo bolje razumjeli, moramo se pomoći sličnim vizijama koje su imale druge Božje slugе.

„Kad je Jošua bio kod Jerihona, podigao je oči i pogledao, a pred njim je stajao čovjek s mačem u ruci. Jošua mu je prišao i upitao ga: ‘Jesi li na našoj strani ili na strani naših neprijatelja?’ A on mu odgovori: ‘Ni na jednoj; ja sam došao kao knez Gospodnje vojske.’ Tada Jošua pade ničice na zemlju i duboko se pokloni pa mu reče: ‘Šta moj gospodar govori svom sluzi?’ A

knez Gospodnje vojske odgovori Jošui: 'Izuj sandale sa svojih nogu, jer je mjesto na kome stojiš sveto.'" (Jošua Nunov 5:13-15)

Zapovjednik vojske Gospodnje, čija sama prisutnost podrazumijeva svetost, zahtijevao je obožavanje. Izraz „zapovjednik vojske Gospodnje“ javlja se samo na dva mjesta u Bibliji: u Jošui i Danilu 8:11. Kasnije ćemo vidjeti da je ovaj Zapovjednik nazvan određenim imenom.

On je opisan veoma snažnim riječima koje ukazuju na njegov natprirodni i veličanstveni izgled, slično kao u vizijama proroka Ezekijela i apostola Jovana (vidi Ezekijel 1:4,7,24,27; Otkrivenje 1:13,15,17,18). Očigledno je da se radi o Biću uzvišenijeg reda od anđela, pod čijom se komandom nalaze anđeli. Sva tri navedena biblijska proroka imali su identičnu reakciju prilikom svojih vizija: oni uplašeni i praktično paralizovani slavom tog Bića padaju na svoje lice (Danilo 10:9,10; Ezekijel 1:28; Otkrivenje 1:17).

„Samo sam ja, Danilo, vidio taj prizor, a ljudi koji su bili sa mnom nisu ga vidjeli. Ali spopao ih je veliki strah, pa su pobjegli da se sakriju. A ja sam ostao sam i vidio taj veliki prizor. I u meni je nestalo snage, krasota se moja obratila u izopačenost, i više nisam imao energije. I začuo sam glas njegovih riječi. I dok sam slušao glas njegovih riječi čvrsto sam zaspao, s licem na zemlji.“ (Danilo 10:7-9)

Danilovi pratioci ništa nijesu mogli da vide, jer vizija nije bila namijenjena njima, niti su bili duhovno spremni za takve stvari. Ali zbog natprirodne manifestacije i prisustva duhovnih bića obuzeo ih je veliki strah pa su pobjegli i sakrili se. Slično kao u slučaju Saula, budućeg apostola Pavla, na njegovom putu za Damask u misiji hapšenja i privođenja hrišćana, pratioci su bili svjesni prisustva natprirodne sile, ali ništa više od toga (vidi

Djela 9:3-7; 22:9).

Ova pojava nebeske slave uzrokovala je ono što Danilo naziva „kvarenjem njegove krasote“ i gubitkom snage i energije, što se svakako može odnositi na fizičke promjene ali i na duhovnu spoznaju o grešnosti pri susretu sa svetim bićima.

Vizija prelazi iz onoga što se vidi u ono što se čuje, ali Danilo ne bilježi riječi Zapovjednika vojske Gospodnje, vjerovatno nemoćan da ih spozna prije nego što se onesvijestio.

Na scenu tada stupa anđeo Gabrijel. Ime *Gabriel* na hebrejskom jeziku znači „Bog je moja snaga“.

„I gle, jedna ruka me je dotakla, prodrmla me i pomogla mi da se pridignem na koljena i na dlanove. I on mi je rekao: ‘Danilo, miljeniče Božji, shvati riječi koje ti govorim i ustani tu gdje jesi, jer sam sada poslan k tebi.’ I kad mi je to rekao, ja sam ustao drhteći. Zatim mi je rekao: ‘Ne boj se, Danilo, jer od prvog dana kad si upravio svoje srce da bi to razumio i kad si se ponižio pred svojim Bogom, tvoje su riječi bile uslišene i ja sam došao zbog tvojih riječi.’“ (Danilo 10:10-12)

Prorok dobija pomoć i ohrabrenje. Prema riječima anđela, Danilova molitva bila je uslišena već na njenom samom početku! Već prvog dana Bog je čuo njegovu molitvu. Ta Danilova višednevna molitva nije ni zapisana. Bog čuje molitvu prije nego što je i formulisana (Psalam 139). Njegov odgovor ne zavisi o kvalitetu niti o kvantitetu naših molitvi. Molitva, međutim, zavisi od ispravnosti njenih motiva i svijesti kome se upućuje i zašto.

Veliki duhovni konflikt

„Ali knez persijskog kraljevstva stajao mi je nasuprot dva-

deset i jedan dan, i gle, Mihailo, prvi od najviših poglavara, došao je da mi pomogne. I ja sam ostao tamo kod persijskih kraljeva.“ (Danilo 10:13)

U toku 21 dana, u istom periodu kad se Danilo molio, Gabrijel je bio uključen u direktnu borbu s princem Persije. Očito da postoji jasna veza između duhovne borbe koju je doživljavao Danilo i konflikta između duhovnih sila dobra i zla.

Ko je zapravo princ Persije s kojim se Gabrijel borio tri sedmice, u čiji je sukob i sam Danilo bio posredno uključen? Kao da je Gabrijela na određeni način podržavala Danilova molitva. Zaista ne može biti slučajno poklapanje te tri sedmice. Saradnja između božanskog faktora i ljudskog faktora mora postojati, jer stvarna borba se vodi za prevlast nad čovjekom, nad ljudskom lojalnošću jednoj ili drugoj duhovnoj natprirodnoj sili u velikom sukobu koji seže do dubina testiranja Božje pravednosti, Njegovog poretka i koncepcije smisla i održivosti života.

Princ Persije kojeg čak ni Gabrijel nije mogao savladati bez intervencije Bića po imenu Mihael može biti samo Sotona – arhi pobunjenik protiv Boga koji je zbačen s Neba, zajedno sa svojim anđelima pristalicama pobune (Otkrivenje 12:3,4,7-9), i koji se, nakon što je uzrokovao pad čovjeka (1. Mojsijeva 3. glava), bori za ovu planetu radi svog opstanka.

Velike svjetske sile koje djeluju kao Božji neprijatelji očito imaju i svog duhovnog mentora, stvarnog gospodara iza scene koju opažaju ljudska čula. Ali slika nije crno-bijela, i u svakoj borbi uključeni su anđeli obeju zaraćenih strana.

Stoga biblijski religiozna osoba mora uvijek biti svjesna velike istine sažete u konstataciji apostola Pavla: *„Jer se ne borimo protiv krvi i tijela, nego protiv vrhovnih poglavara, protiv sila, protiv kosmičkih vladara tame ovog doba, protiv zlih duhovnih sila na nebesima.*“ (Efescima 6:13)

Gospod može osposobiti čovjeka za uvid u nevidljivu stvarnost. Čitamo o jednom događaju iz biblijske istorije, kada su Sirci nastojali da uhapsu proroka Elišu (tradicionalno: Jelisije) zbog natprirodnog uvida u njihove aktivnosti protiv Izraela. Sircijska vojska je opkolila lokaciju na kojoj su se nalazili prorok i njegov sluga i činilo se da nemaju nikakvih izgleda da umaknu.

„Kad je sluga Božjeg čovjeka ustao rano ujutru i izašao na polje, ugledao je vojsku koja je opkolila grad s konjima i bojnim kolima. Tada sluga reče Eliši: ‘Jao, gospodaru! Šta ćemo sad?’“ (2. Kraljevima 6:15)

Ali stvari nijesu stajale onako kako je sluga opažao svojim čulima.

„On [Eliša] odgovori: ‘Ne boj se, jer naših ima više nego njihovih!’“ (16. stih)

Kakva izjava!

„Eliša se pomolio: ‘Gospode, molim te, otvori mu oči da vidi.’ Gospod je otvorio oči sluzi koji je vidio brda puna plamenih konja i kola svuda oko Jelisija.“ (17. stih)

Vratimo se Danilu 10. glava. Dakle, jedan zli duhovni autoritet polagao je pravo na zastupništvo persijskog kraljevstva, što znači da se svim silama borio za teritoriju koju je smatrao svojom, koristeći njemu lojalne zemaljske subjekte. Knjiga Otkrivenje pomaže nam da shvatimo na koji način zemaljske sile stiču svoj moć vladavine nad drugima i harizmu.

*„Zvijer koju sam vidio bila je nalik leopardu, ali noge su joj bile kao u medvjeda, a usta kao u lava. **Aždaja je dala zvijeri njenu moć i njen presto i veliku vlast.**“ (Otkrivenje 13:2)*

Usput, zapazimo ovdje da je prva zvijer iz 13. glave Otkrivenja veliki hibrid prethodnih zvijeri, od kojih smo neke već pominjali u Danilovoj knjizi, što svjedoči o akumulaciji zla na

zemlji, čiji se obrasci i mehanizmi sukcesivno nasleđuju i nado-
građuju. Vremenom pali anđeli stiču više iskustva i pali ljudi
stiču više iskustva, tako da su strategije obmane sve „napred-
nije“. Naravno, Aždaja je jedno od imena za Lucifera odnosno
Sotonu (Otkrivenje 12:9).

Ponovo se vraćamo anđelu Gabrijelu koji objašnjava Da-
nilu cilj svoje misije.

*„I došao sam da razumiješ šta će zadesiti tvoj narod u
poslednjim danima, jer se ta vizija odnosi na dane koji tek treba
da dođu.*

*A dok mi je on govorio te riječi, spustio sam lice prema zem-
lji i zanijemio. I gle, onaj koji je bio sličan sinovima ljudskim
dotakao mi je usne, i ja sam otvorio usta svoja da govorim i re-
kao sam onome koji je stajao preda mnom: ‘Gospodaru moj,
zbog ovog prizora, utrobu mi je obuzeo veliki nemir, i ostao sam
bez snage. Pa kako bi tvoj sluga, gospodaru moj, mogao da go-
vori s tobom, svojim gospodarem? U meni sada nema snage, niti
je daha ostalo u meni.’*

*Tada me je opet dotakao onaj koji je izgledao kao čovjek i
ojačao me. Zatim je rekao: ‘Ne boj se, miljeniče Božji! Mir tebi!
Budi jak, ohrabri se!’ I kad mi je govorio, skupio sam snagu pa
sam rekao: ‘Neka moj gospodar govori, jer si me ojačao.’*

*Tada je rekao: ‘Znaš li zašto sam došao k tebi? A sada ću
se vratiti da se borim s knezom Persije. I kad odem, gle, doći će
i knez Grčke. Ali reći ću ti šta je zapisano u knjizi istine, i znaj
da nema nikoga ko mi u ovome snažno pomaže, osim Mihaila,
vođe vašega.’“ (Danilo 10:15-21)*

Anđeo Gabrijel pominje Mihaelovu pomoć (10:13,21), tako
da to isključuje mogućnost da je sam Mihael dalje ostao na licu
mjestu uz Danila.

Danilo prima ohrabrenje i još jednom mu anđeo potvrđuje

da je miljenik Božji i da nema razloga da se plaši. Po svemu sudeći, Danilo je bio blage i osjetljive naravi, krhke konstitucije. Ta pretpostavka dodatno dobija na težini uz činjenicu da se Danilo praktično čitav svoj život bavio administrativnim poslovima.

U dva navrata Danilo doživljava slično iskustvo prelaza kao iz života u smrt, i oba puta dobija ohrabrenje i pomoć.

Mihaelov identitet utvrđen

Gabrijel spominje Mihaela kao onoga koji se bori zajedno s njim i čija intervencija mu je bila neophodna da nadvlada princa Persije (10:3,21). Mihael je i Danilov princ i princ njegovog naroda. Doslovni prevod ukazuje da je on glavni princ, ne jedan od prinčeva. Riječ *ehad* obično se prevodi kao broj jedan. Međutim, ova riječ takođe znači prvi. Ovo drugo značenje bolje odgovara kontekstu koji je pred nama. Mihael je vrhovni princ.

Ime *Mihael* znači „Koji je kao Bog“.

Da bismo utvrdili njegov stvarni identitet, moramo se poslužiti i navodom iz Danila 12. glava, gdje se za Mihaela kaže da ustaje kao Vođa na kraju dramatičnih završnih događaja na zemlji kako bi izbavio svoj narod (12:1).

Juda u svojoj poslanici takođe pominje arhanđela Mihaela:

„Ali kad je arhanđeo Mihailo imao spor s Đavolom oko Mojsijevog tijela, nije se usudio da ga osudi hulnim riječima, već je rekao: ‘Neka te Gospod prekori!’“ (Juda 1:9)

Taj spor očigledno se ticao prava na Mojsijevo uskrsenje (vidi Matej 17:2-4). Da li običan anđeo ima moć i pravo da uskrsava mrtve? U Bibliji ne nailazimo na takav primjer, jer su i anđeli stvorena bića. Naime, Sveto Pismo nas obavještava kako će se uskrsenje u život odvijati i čijom silom.

„Jer će sam Gospod sići s neba sa zapovjedničkim pozivom, s glasom arhanđela i s Božjom trubom, i mrtvi u Hristu ustaće prvi. Zatim ćemo mi živiti, koji ostanemo, biti zajedno s njima odneseni u oblacima da se sretnemo s Gospodom u zraku.“ (1. Solunjanima 4:16,17)

Prilikom uskrsenja o Drugom Hristovom dolasku, Gospod će djelovati kao Zapovjednik anđeoskih vojski, Arhi Anđeo, na čiju komandu će anđeli imati zadatak preuzimanja uskrslih ljudi i njihovog odnošenja na susret Hristu u zraku iznad Zemlje. Važno je zapaziti da se u Svetom Pismu ne pominje nijedan drugi arhanđeo osim Mihaela! Pojam „arhi“ takođe označava nekoga ko prethodi anđelima ili je postojao prije njih.

Dodatnu potvrdu da je Sin Božji, Isus Hrist, arhanđeo Mihael nalazimo ne samo u značenju tog imena (Koji je kao Bog), jer postoji samo Jedan koji ima te attribute pored Boga Oca, već i u opisu velike borbe na Nebu koja je prethodila zbacivanju Lucifera i jedne trećine anđela pristalica pobune.

„A na nebu je izbio rat: Mihailo i njegovi anđeli borili su se sa aždajom. A borila se i aždaja i njeni anđeli, ali nije pobijedila. I za njih više nije bilo mjesta na nebu. I bila je zbačena velika aždaja, stara zmija, koja se zove Đavo i Sotona, koja zavodi cio svijet. Bila je zbačena na zemlju, a s njom su bili zbačeni i njeni anđeli.“ (Otkrivenje 12:7-9)

Kako je sam anđeo Gabrijel naglasio, Mihael je princ (vođa) Božjeg naroda (10:21). Naravno takva funkcija može pripadati samo Hristu, kao našoj Glavi, najvećem Predstavniku. Ne postoji opcija da to bude neki anđeo kao stvoreno biće.

11. Svjetske sile se bore za prevlast

U prethodnom poglavlju utvrdili smo da sukobi vojne, ideološke i svake druge prirode koji se odvijaju na zemlji takođe imaju i svoju mnogo širu svemirsku dimenziju, i da zapravo predstavljaju samo novu lokaciju gdje se prenijela velika borba između Hrista i Sotone, konflikt između Božjeg koncepta života i satanizma koji stvorena bića stavlja u poziciju navodne nezavisnosti gdje sama postaju „bogovi“ za sebe. Vrlo je važno da imamo ove motive i širu sliku na umu za pravilno razumijevanje opisanih aktera i sukoba u nastavku Danilove knjige.

Jezik Danila 11. i 12. glava nije simbolički na isti način kao u poglavljima 2, 7 i 8. Nema likova, zvijeri i rogova. Ipak jezik je i dalje šifrovan sa velikom količinom informacija i metafora.

Takve karakteristike teksta dovele su do velikog broja različitih tumačenja. Međutim, postoje dvije vrlo značajne smjernice kojih bismo se trebali pridržavati da bi tumačenje bilo prihvatljivo:

1) Ova vizija počinje sa osvrtom na kralja Kira i završava sa oslobođenjem Božjeg naroda. Tako se baš kao i ostala Danilova proročanstva ne fokusira na kratki period istorije, već pokriva dugački vremenski period od prorokovih dana do kraja istorije pobunjene zemlje. To takođe ukazuje da moraju postojati paralele koje se mogu uočiti između ove i prethodnih vizija.

2) Unutar teksta nalaze se specifične fraze (markeri) koje se mogu precizno pripisati određenim istorijskim događajima ili vremenskim periodima.

U jedanaestom poglavlju Danilove knjige, Gabrijel ulazi u mnogo šire detalje konflikta velikog rata. Interesi svjetskih sila

postaju sve veći i sukobi za prevlast intenzivniji.

„*A ja sam prve godine Darija Međanina ustao da bih mu bio snaga i tvrđava.*“ (Danilo 11:1)

Gabrijel ovdje završava izlaganje iz prethodnog poglavlja vezano za duhovni konflikt na persijskom dvoru. Očigledno je sam Darije imao podršku ovog moćnog anđela u smislu dobijanja duhovne i moralne snage za donošenje i slijeđenje dobrih odluka koje su se ponajviše ticale Božjeg naroda.

Smjena kraljeva i svjetskih sila kroz ratove

Persija

„*A sada ću ti reći istinu: Evo, ustaće još tri persijska kralja, i četvrti će nagomilati više bogatstva nego svi ostali. I čim se zbog svog bogatstva osili, sve će podići protiv grčkog kraljevstva.*“ (Danilo 11:2)

Četiri persijska kralja o kojima Gabrijel govori su:

1. Kambis (530 – 522. prije n.e.)
2. Darije Histasp (522 – 486. prije n.e.)
3. Kserks (486 – 465. prije n.e., muž kraljice Estere)
4. Artakserks (465 – 423. prije n.e.)²⁵

Četvrti kralj Persije nakon Kira bio je Kserks, što je grčko ime za Ahasvera, supruga kraljice Estere koja je vladala na vrhuncu persijske moći. On je podigao veliku armiju sa kontingentima iz četrdeset različitih nacija i napao Grčku oko 480. godine prije n.e. Persijska invazija je na kraju odbijena, ali je kao reakciju pokrenula goruću želju nezavisnih gradova-država Grčke da se ujedine i osvete se Persijancima.

²⁵ E. J. Bickerman, *Four Strange Books of the Bible: Jonah, Daniel, Koheleth, Esther* (New York: 1967), p. 117.

Istorija potvrđuje ono što je Biblija izjavila o bogatstvu kralja Artakserksa. Istorijski izvještaji ga opisuju kao veoma bogatog vladara, mudrijeg od svih njegovih prethodnika. Spominjanje kralja Artakserksa u samo praskozorje velikog rata je naročito značajno. Danilova proročka knjiga bilježi donošenje dekreta o zidanju razrušenog Jeruzalema 457. godine prije n.e. (9:25), koja je sedma godina vladavine kralja Artakserksa (Ezra 7:1,11-13). Kao što je Bog vodio istoriju sve do dolaska Mesije, opisane u devetom poglavlju Danilove knjige, tako će je voditi do samog kraja (prema osmom poglavlju), a isto tako će ih voditi u svim fazama ratnih sukoba opisanih u jedanaestom poglavlju.

Postoji mnogo više detalja o tim vladarima i aktivnostima persijskog kraljevstva koji nijesu naznačeni u ovoj viziji.

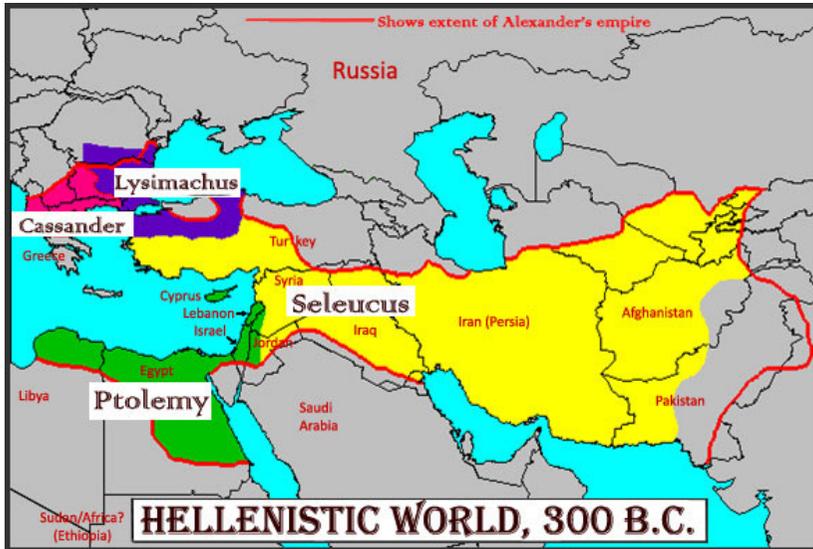
Grčka

„Tada će ustati silan kralj i vladace velikom vlašću i činiće što mu je volja. A kad ustane, njegovo kraljevstvo će se slomiti i razdijeliće se prema četiri vjetra nebeska, ali ne njegovim potomcima, i neće više imati takvu vlast kakvom je on vladao, jer će njegovo kraljevstvo biti iščupano iz korjena i predato drugima, a ne njima.“ (Danilo 11:3,4)

Kralj koji dolazi na vlast nakon Artakserksa lako se može prepoznati. Jezik koji koristi Gabrijel u trećem i četvrtom stihu jedanaestog poglavlja isti je kao onaj koji koristi u Danilu 8:8. Riječ je o Aleksandru Velikom, čiju su imperiju nakon njegove smrti podijelila četiri generala „prema četiri vjetra nebeska“ (11:3).

Riječ *kraljevstvo* koja se spominje u drugom i četvrtom stihu se odnosi na cjelokupno Grčko kraljevstvo koje je obuhvatalo i sve grčke kolonije.

Ovdje se završavaju očigledni i laki odjeljci ovog proroštva.

Podijeljeno Grčko kraljevstvo

Pojava Sjevernog i Južnog kralja

„Tada će se osiliti južni kralj, to jest jedan od njegovih knezova. Ali će ga onaj nadvladati i zavladaće velikom vlašću – i maće moć veću od njegove. A posle nekoliko godina oni će se udružiti, i kći južnog kralja doći će sjevernom kralju da sklope nagodbu. Ali ona neće zadržati snagu svoje mišice. Ni on se neće održati, a ni njegova mišica, nego će ona biti predata zajedno s onima koji je budu doveli i s roditeljom svojim i s onim koji je u to vrijeme bude činio moćnom. Ali jedan izdanak njenog korjena podići će se na njegovo mjesto i doći će k vojsci i udariće na tvrđavu sjevernog kralja i nastupiće protiv njih i nadvladaće ih. I doći će u Egipat s njihovim bogovima, s njihovim livenim likovima, s dragocjenim predmetima od srebra i zlata i sa zarobljenicima. I nekoliko će se godina držati podalje od sjevernog kralja. A ovaj će ući u kraljevstvo južnog kralja i vratiće se u svoju

zemlju. Ali njegovi sinovi će se spremi za rat i skupiće silnu vojsku. I on će doći i nezadrživo napredovati i preplaviće sve i proći. I vratiće se i ratovaće sve do svoje tvrđave.

Južni kralj će se razgnjeviti i izaći će i boriće se s njim, s sjevernim kraljem. A ovaj će podići veliko mnoštvo, ali to će mnoštvo biti predato onome u ruke. I to mnoštvo će biti odvedeno. Srce će se njegovo uzoholiti, i on će oboriti desetine hiljada, ali neće iskoristiti svoj snažan položaj.

A sjeverni kralj će se vratiti i podići će mnoštvo veće od onog prvog. I posle nekog vremena, nakon nekoliko godina, on će doći, i to s velikom vojskom i silnom opremom. I u to vrijeme mnogi će ustati protiv južnog kralja. Ali razbojnički sinovi iz tvog naroda će se podići, što će dovesti do ispunjenja vizije. I oni će posrnuti. I doći će sjeverni kralj pa će podići opsadni nasip i osvojiće utvrđeni grad. A mišice južnog kralja neće odoljeti, kao ni njegovi izabrani ljudi. Neće imati snage da se odupru.“ (Danilo 11:5-15)

Prelazimo u jedno od najkompleksnijih proročanstava u Bibliji, praktično na teren koji gotovo niko neće da komentariše. Stihovi koje smo upravo naveli bave se nekim zamršenim detaljima različitih vladara i njihovih aktivnosti, odakle dolazi do formiranja dva entiteta – Sjevernog i Južnog kralja – u tolikoj razmjeri da ih proroštvo prati sve do samog Drugog Hristovog dolaska. Treba znati da su neprijatelji Izraela, kao Vavilon i Egipat, uvijek napadali sa sjevera i juga. Tako ovi entiteti – Sjeverni kralj i Južni kralj – simbolišu protivnike Božjeg naroda, svaki sa svog aspekta. Cijela vizija opisuje ove neprijatelje kao ratne sile čije bitke neposredno ili posredno negativno utiču na Božji narod.

Iz prethodne ilustracije mogli smo uočiti da je u vrijeme podjele Grčke imperije geografski u odnosu na Izrael Sjeverni

kralj predstavljao Seleuke, a Južni kralj Ptolomeje. Pošto ti entiteti očigledno traju i nakon političkih promjena u ovom širem regionu oko Izraela, sukcesivne sile takođe moraju biti reprezentanti Sjevernog i Južnog kralja.

Uopšteno se smatra da se brak koji se pominje u Danilu 11:6 odnosi na Ptolomeja II Filadelfa iz Egipta i Antioha Teosa iz Sirije koji je oženio Ptolomejevu kćerku Bereniku (oko 252. prije n.e.), koji aranžman je propao nakon što je Berenika ubijena.

Ogranak iz Berenikinog korjena (Danilo 11:7-9) bio je njen brat Ptolomej Euergetes. Nakon što je naslijedio svog oca Ptolomeja Filadelfa na prestolu i saznao za smrt njegove sestre Berenike, podigao je veliku vojsku žudeći za osvetom i upao na teritoriju sjevernog kraljevstva, gdje je vladao Seleuk Kalinik sa svojom majkom Laodikejom u Siriji. Tako je zauzeo Siriju, Kilikiju, gornji tok rijeke Eufrata i istočni Vavilon. U međuvremenu je dobio informacije o pobuni u Egiptu, što je zahtijevalo njegov povratak pa je iskoristio priliku da prethodno opljačka kraljevstvo Seleuka.

Sinovi Seleuka Kalinika (Danilo 11:10, prvi dio) bili su Seleuk Keraunus i Antioh Magnus (Veliki). Stariji, Seleuk, koji je prvi došao na presto skupio je veliku vojsku da povрати državu svog oca, ali je ubrzo otrovan. Njegov mlađi i sposobniji brat Antioh je nakon proglašenja za kralja osvojio Seleukiju i Siriju, da bi zatim u jednoj borbi pobijedio i egipatskog vojvodu Nikolasa, što je dovelo do neke vrste balansa sila na tom području.

Ptolomej Filopator naslijedio je svog oca Euergetesa na egipatskom prestolu ubrzo pošto je Antioh Veliki naslijedio svog brata u vladavini Sirijom. On je sakupio veliku vojsku i u bici kod Rafije pobijedio Antiohovu armiju (Danilo 11:11).

Ponijet ponosom zbog uspjeha, Ptolomej Filopator je propustio priliku da iskoristi svoju pobjedu i odao se porocima. Postoje izvještaji da je došao u Jerusalem i nakon što je prinio žrtve tražio je da uđe u Svetinju nad svetinjama u Hramu, od čega su ga jedva odgovorili. Zbog toga je bio veoma bijesan i otpočeo nemilosrdno progonstvo Jevreja koji su u vrijeme Aleksandra Makedonskog imali status povlašćenih građana. Pobuna u Egiptu i ubijanje Jevreja (istoričari procjenjuju između 40 i 60 hiljada pobijenih) doveli su do njegovog konačnog sloma.

Primirje zaključeno između Ptolomeja Filopatora i Antioha Velikog trajalo je 14 godina. Kada je Ptolomej umro od razuzdanog života, naslijedio ga je njegov petogodišnji sin Ptolomej Epifan. U međuvremenu Antioh je ugušio pobune u njegovom kraljevstvu i učvrstio kraljevstvo na istoku, što mu je omogućilo da iskoristi priliku i okrene se protiv Egipta (Danilo 11:13).

Antioh nije bio jedini koji je krenuo na mlađanog Ptolomeja. Filip V Makedonski je stupio u savez sa Antiohom, te su pored bune u Aleksandriji i drugim mjestima u Egiptu izgledi ovog kraljevstva zaista postali sumorni (Danilo 11:14, prvi dio).

Sada dolazimo do jednog vrlo interesantnog dijela proroštva u Danilu 11:14 drugi dio, gdje se pominju „razbojnički sinovi iz tvog naroda“. Daleko na obalama Tibra (rijeke u Italiji koja protiče kroz Rim), osnivalo se jedno novo kraljevstvo koje se pothranjivalo ambicioznim planovima i mračnim namjerama. Ono je brzo jačalo i sporadično isprobavalo svoju snagu koja ga je napokon učvrstila među najjače nacije na svijetu i omogućila mu da nepobijeđeno prigrabi sve u svoje ruke. Od tada će ime Rima stajati na stranicama istorije, određujući kroz vjekove sudbinu

svijeta i vršeci moćan uticaj među narodima sve do posletka vremena.²⁶

Rim se umiješao u korist maloljetnog egipatskog kralja, odlučivši da ga zaštite od Sirije i Makedonije. Istorijski, to je bilo oko 200. godine prije n.e. Proviđenje je iskoristilo Gnej Pompeja Velikog (106-48. prije n.e.) protiv surovih planova Antioha III Velikog i Filipa V Makedonskog.²⁷

„Petar objelodanjivač“ i razbojnički sinovi

Ali još uvijek nemamo odgovor na pitanje zašto anđeo koristi odrednicu „razbojnički sinovi tvog naroda.“ Čiji su to zapravo nasljednici?

Iz manje poznate istorije antičkog svijeta saznajemo da je Nimrod, unuk Nojevog sina Hama, zbog svojih zločina i bogohulnih aktivnosti pobjegao od svojih progonitelja u Rim. Staro ime za grad Rim je „Saturnia“, zapisao je Plinije u svojoj „Prirodnoj istoriji“, knjiga III. Ali šta znači riječ „Saturnia“? Mjesto gdje živi „Saturn“. A stanovnici drevne Italije zvali su Nimroda „Saturnom“, što znači „sakriveni“ – zato što se on „krio u Rimu od svojih progonitelja.“²⁸

Sakriveni Nimrod otkriven je u Rimu gdje je i ubijen (najvjerovatnije od strane patrijarha Sima tj. Šema). Obožavaoci Nimrodovog kulta plakali su nad njegovom smrću, a kasnije je postavljen paganski oltar na vaticanskom brežuljku kao spomen na taj događaj. Stoga nije čudo da su, gdje god da se širila vavilonska misterija, ljudi čuli da je Petar – drugo ime za Nimroda – ubijen u Rimu. Prema saznanjima Alberta Rivere, bivšeg jezuite,

²⁶ Vidi Thomas Newton, *Dissertations on the Prophecies*, Volume I, p. 352.

²⁷ Vidi Charles Rollin, *Ancient History*, Volume V, pp. 305-306.

²⁸ „Hronološke starine“, Džekson, str. 233.

pravi apostol Petar nije ubijen niti sahranjen u Rimu, i ti dokazi su vješto zataškani.²⁹ Apostol Petar nikad nije bio u Rimu.

Kada je Aleksandar Makedonski raskrinkao vavilonske misterije iz Mesopotamije i uveo ih u zapadni svijet, one su prvo gravitirale ka Pergamu, a potom ka Rimu. Rim je dugo bio religijski centar, a najvažniji dio Rima bilo je brdo Vatikan. „Vatikansko svetište izgleda da je bilo dobro poznato ... centar kulta ... obožavanja Sibile ili Kibebe („Majke Božije“) ... U blizini Trga Svetog Petra nađeno je ništa manje nego devet zapisa koji se odnose na isti kult...“³⁰

U vrijeme apostola „pagansko groblje ležalo je na okruglom brežuljku koji se zvao Vatikanus“ – vatikanski brežuljak, gdje se danas nalazi sjedište Rimokatoličke crkve. „Latinska riječ ‘vatis’ znači ‘prorok’ ili ‘gatar’ [‘kan’ znači ‘zmija’ – prim. aut.]. U prošlosti je na ovom mjestu postojalo etrusko proročište“.³¹ Zapazite da je ovo satansko proročište bilo lažni prorok – onaj koji je umirivao ljude govoreći im ono što žele da čuju, a bilo je povezano i sa grobljem (kultom mrtvih). Glavni objekat strahopoštovanja na ovom groblju, vjekovima prije Hristovog vremena, bio je oltar ili grob nekog „Petra“! Ali zašto bi pagani ukazivali čast „Petru“ mnogo prije nego što se uopšte znalo za tog apostola?

Odgovor na ovo pitanje zapanjujuće ukazuje na Vavilon i Nimroda. Nimrod, majstor rata, kriminala i magije, prema drevnoj tradiciji, je onaj koji objelodanjuje tajne, „prvorodeni“ među oboženim ljudskim bićima. On je bio religijski heroj ili zvijezda svog vremena. Nimrod je stoga prozvan „objelodanjivač“, a na

²⁹ Alberto Rivera, „Vatikanske ubice“, poglavlje 3 „Kumovi“.

³⁰ „Svetište Svetog Petra i Vatikanska iskopavanja“, autor Dž. Tojnbij i Dž. V. Perkins, str. 6.

³¹ Verner Keler, „Biblija kao istorija“, str. 390.

vavilonskom jeziku (dijalektu hebrejskog), riječ za „objelodanjivača“ je „Petar“!

Anaklet, koji je bio starješina ili možda biskup u otpaljoj rimskoj crkvi, posvetio je stari oltar paganina Petra (ili Nimroda) apostolu Petru oko 80. godine n.e., prema podacima iz Pontifikalne Knjige.³²

Sada je Anakletu bilo lako da ubijedi besposleni paganski narod u Rimu koji je išao sve dalje od istine, a interesovao se za misterije – da je oltar u Rimu mjesto gdje je sahranjen apostol Petar. A da bi učvrstio svoju vlast, on je tvrdio da ga je na dužnost postavio sam apostol Petar. Anaklet je tvrdio da je on jedini Petrov nasljednik i insistirao na tome da Rim bude novo sjedište svih hrišćanskih crkava.

Kada se i van lokalnih okvira raširila vijest o tome da biskup u Rimu pretenduje na vlast, mnogi drugi lažni učitelji su vidjeli svoju ličnu korist u tome da mu se pridruže pošto bi onda takođe mogli da koriste Petrovo ime i preuzmu običaje koji su se proslavljali u čast paganskog „spasitelja“ i da ih pripišu Hristu, čime bi stvorili svoju ličnu vjersku zajednicu. Eto kako je novo sjedište otpadničkih crkava brzo počelo da gravitira ka Rimu!

Drugi istorijski izvori takođe svjedoče da je u svojim začetima područje Rima bilo stjecište pljačkaških bandi koje su bile poznate i po otmicama žena. Rim je bio ključ za ispunjenje vizija.

Rim kao moćni Sjeverni kralj

Dakle, negdje od Danila 11:14-16 na scenu velikog sukoba ulazi Rim u ulozi Sjevernog kralja.

³² Liber Pontificalis I, p. 125.

„I doći će sjeverni kralj pa će podići opsadni nasip i osvojiće utvrđeni grad. A mišice južnog kralja neće odoljeti, kao ni njegovi izabrani ljudi. Neće imati snage da se odupru. Onaj koji dođe protiv njega činiće šta hoće i niko mu se neće oduprijeti. On će stajati u Zemlji Ljepote i u njegovoj će ruci biti istrebljenje.“ (Danilo 11:15,16)

Antioha III Velikog je naslijedio Antioh IV Epifan (215-164. prije n.e.) kojemu neki teolozi bezuspješno pripisuju titulu antihrista. Progonio je Jevreje i izazvao Makabejsku pobunu, odakle je potekao jevrejski praznik Hanuka (vidi Jovan 10:22). Poznat je i po tome što je prvi počeo koristiti božanske epitete na kovanicama.

Grčko poluostrvo palo je pod rimsku vlast 146. godine prije n.e. nakon Korinthske bitke. Makedonija je postala ključna rimska provincija, pošto je rimska kultura dugo bila grčko-rimska.

Godine 65. prije n.e., Sirija je pobijedena od generala Pompeja i pripojena rimskoj imperiji.

Istoričari smatraju da sam Rim ima svoje početke u 8. vijeku prije n.e. Od malog grada u centralnoj Italiji na rijeci Tiber narastao je u imperiju koja je na svom vrhuncu zauzimala najveći

dio centralne Evrope, Britaniju, veliki dio zapadne Azije, sjevernu Afriku i mediteranska ostrva.

Niko se nije mogao održati pred Rimom.

Kao novi Sjeverni kralj, Rim je ušao u Judeju 63. godine prije n.e, i osvojio je. Rimski general Pompej posredovao je u jevrejskom građanskom ratu i proglasio Judeju rimskim protektoratom.

Rimska imperija 117. godine n.e.

„I čvrsto će odlučiti da dođe sa silom cijelog svog kraljevstva, i s njim će biti sklopljena nagodba, i on će uspješno djelovati. I daće mu kćer da je upropasti. A ona se neće održati i neće ostati njegova. Tada će on svoje lice okrenuti prema ostrvima i mnoge će osvojiti. Ali će jedan zapovjednik prekinuti sramotu koju mu ovaj čini, tako da njegovog sramoćenja više neće biti. Vratit će na njega njegovu sramotu. A ovaj će okrenuti svoje lice nazad prema tvrđavama svoje zemlje i posrnuće i pašće, i više ga neće biti.“ (Danilo 11:17-19)

Stihovi 17-19 imaju generalnu primjenu na Julija Cezara

(100-44. prije n.e.), zaključno sa njegovim ubistvom.

Najslavniji rani rimski vojskovođa Julije Cezar je brojnim vojnim pobjedama znatno proširio uticaj i vlast Rima. Pobijedivši Pompeja u građanskom ratu 46. prije n.e. zavladao je kao diktator. Cezarova diktatura predstavlja kraj vrhovne vladavine Senata u Rimu i početak konačne transformacije stare republike u politički sistem koji će pod Oktavijanom, Cezarovim nećakom, postati poznat kao Principat.

Godine 69. prije n.e., cezar je izabran za kvestora, koja funkcija je uključivala regulisanje saobraćaja, trgovine i ostalih svakodnevnih poslova u Rimu. Posebno je zanimljivo da je to uključivalo i organizaciju igara u rimskom cirkusu. Budžet za zabavljanje najširih slojeva ljudi bio je ograničen. Cezar, međutim, nije štedio na novcu i organizovao je dotad najspektakularniju zabavu za narod, što mu je vrlo podiglo popularnost.

Godine 63. prije n.e., Cezar postaje *Pontifex Maximus*. Ta funkcija je uključivala dobijanje nove kuće *Domus Publica*, bavljenje pitanjima koji se dotiču rimske religije i, najvažnije za Cezara, oprost svih dugova.

Cezar je 62. prije n.e. izabran za pretora, te se nakon vojnih osvajanja u Španiji vraća sa velikim bogatstvom koje mu je omogućilo da podmiri svoje velike dugove.

Godine 59. prije n.e., Cezar je zajedno sa Pompejom i Krasom koji se smatrao najbogatijim Rimljaninom sklopio prvi trijumvirat. Cilj ovog sporazuma je bio preuzimanje vlasti u Rimskoj republici iz ruku senata.

Godine 55. prije n.e., Pompej i Kras su ponovo izabrani za konzule a Cezar za prokonzula na rok od još pet godina. Kras je poginuo u ratu sa Partima u bici kod Kare, 53. prije n.e. Nakon Krasove smrti, Pompej i Cezar počinju se međusobno udaljavati u stajalištima, što konačno dovodi i do građanskog rata između

njih. Dok je Cezar još uvijek bio u Galiji, Pompej je u Rimu zadržao većinu u Senatu. Kada je Cezaru istekao petogodišnji rok prokonzula, 50. prije n.e., Senat ga poziva u Rim. Senat mu naređuje da se pojavi sam u Rimu a da prije toga raspusti vojsku. Cezar je znao da će u Rimu biti bespomoćan ukoliko nema imunitet kao konzul, ili ukoliko nema zaleđe koje mu donosi zapovjedništvo nad legijama. Cezar je odbio naredbu Senata i 10. januara 49. prije n.e. prešao sa vojskom rijeku Rubikon. Na Rubikonu je bila granica sa Italijom i to je označilo početak građanskog rata.

Mnogi senatori su pobjegli iz Rima jer nijesu znali da Cezar ima svega jednu legiju sa sobom. Pompej je imao mnogo veću vojsku i Cezar mu je nudio pregovore i mogućnost da obnove savezništvo. Pompej odbija. Prekretnicu u građanskom ratu donosi bitka kod Farsala, 48. prije n.e. u kojoj Cezar pobjeđuje dvostruko brojniju Pompejevu vojsku. Pompej bježi u Egipat, a Cezar kreće u potjeru.

U Egiptu Pompej biva ubijen po naređenju Potinusa faraonovog evnuha, a Cezar nanosi poraz Ptolomeju XIII u bici kod Nila i prepušta upravu nad Egiptom Kleopatri VII. Zatim je pobijedio i pontskog kralja Farnaka II u bici kod Zele, 47. prije n.e. Nakon te bitke poslao je senatu čuvenu poruku *Veni, vidi, vici!* (Dođoh, vidjeh, pobijedih). U međuvremenu, Pompej je ubijen u Egiptu. Cezar nanosi poraze protivnicima i u bici kod Tapsa, 46. prije n.e. te Gneju Pompeju, sinu Pompeja Velikog, u bici kod Munde, 45. prije n.e.

Godine 46. prije n.e., Cezar je po treći put postao konzul zajedno sa Markom Emilijem Lepidom, a 45. prije n.e. postaje jedini konzul. Na taj način Cezar postaje apsolutni diktator i sva vlast u Rimskom kraljevstvu je u njegovim rukama. 44. prije n.e. Cezar postaje konzul po peti put, ovaj put zajedno sa Markom

Antonijem (83-30. prije n.e.).

Cezara je pri ulasku u senat ubila grupe senatora u atentatu na Martovske ide 15. marta 44. prije n.e.

Nakon Cezarovog ubistva stvoren je drugi trijumvirat između Marka Antonija, Oktavijana i Marka Emilija Lepida. Kada su se trijumviri obračunali sa Cezarovim ubicama (svi su ili ubijeni ili počinili samoubistvo) izbio je novi građanski rat između Oktavijana sa jedne i Marka Antonija i Kleopatre VII sa druge strane. Pobjedom u pomorskoj bici kod Aktijuma, 31. prije n.e., Oktavijan je postao samovladar, a od 27. prije n.e. i službeno prvi rimski car.

Julije Cezar je posle smrti proglašen božanstvom, a njegovo ime je postalo dio vladarske titule. Cezarevo ime se nalazi u ko-rjenu riječi kajzer, ćesar i car.

„A na njegovo mjesto ustaće onaj koji kroz slavno kraljevstvo šalje onoga što prikuplja porez, ali će za nekoliko dana biti slomljen, i to bez gnjeva i ratovanja.“ (Danilo 11:20)

Oktavije (latinski: *Gaius Julius Caesar Octavianus Augustus*) naslijedio je svog strica, Julija Cezara. On je sa Markom Antonijem i Markom Lepidom osnovao novi trijumvirat i postao vrhovni vladar. Poznat je kao osnivač poreza. Avgust je počasna titula koju je on dobio u času stupanja na vlast, 27. godine prije n.e. *Augustus* na latinskom znači uzvišeni ili velečasni. Kasnije je to postala titula svih rimskih kraljeva koji su vladali nakon njega. Oktavije je umro 14. godine n.e. bez „gnjeva i rata“.

Apostol Luka piše: *„U to vrijeme [Isusovog rođenja] izašla je naredba cezara Avgusta da se popiše sve stanovništvo. Bio je to prvi popis koji je izvršen dok je Kvirinije upravljao Sirijom. Svi su išli na popis, svako u svoj grad.“* (Luka 2:1-3) Cilj ovog popisa bio je oporezivanje.

„Na njegovo mjesto ustaće čovjek vrijedan prezira kome se

neće ukazati kraljevska čast. On će doći mirno i laskanjem će se domoći kraljevstva. I mišice osvajača biće nadvladane pred njim i biće slomljene, čak i gospodar od saveza.“ (Danilo 11:21,22)

Na rimskom prestolu Avgusta je naslijedio Tiberije, sin Oktavijeve žene Livije iz prvog braka za kojeg je imperator smatrao da je nedostojan te funkcije ali je na kraju laskanjem popustio. Građani mu stoga nijesu ukazivali ljubav, poštovanje i kraljevsku čast. Sam Tiberije je bio lukav i pretvoran čovjek koji je znao da se prilagodi situaciji i prikrije svoje slabosti.³³

U vrijeme njegove vladavine, Isus Hrist, Gospodar saveza, je osuđen i razapet, šest godina prije smrti Tiberija (uporedi sa Danilo 9:25-27).

Intrige i uspon Rima kao Sjevernog kralja

„Uz pomoć ljudi koji će se udružiti s njim, on će činiti prevaru, uzdići će se i postaće čvrst pomoću malog naroda.“ (Danilo 11:23)

Ovaj stih kao da nas opet vraća u prošlost koja objašnjava uspon Rima kao Sjevernog kralja. Pomoću intriga i prevara, od malog naroda izrasla je svjetska sila.

„U mirno vrijeme ući će u najbolji dio pokrajine i činiće ono što nisu činili ni njegovi očevi ni očevi njegovih očeva. Plijen, ono što je opljačkano i blago razdijeliće među njima, i protiv utvrđenih mjesta smišljaće spletke, ali samo za jedno vrijeme.“ (Danilo 11:24)

Politička vještina prisvajanja glavnih resursa koju je ispoljio Rim razlikovala se od prethodnih kraljevstava koji su to postizali

³³ Encyclopedia Americana, XII, p. 251-252, Tiberius (1849).

kroz pobjede u ratovima i velike gubitke. Rimske vođe primijenile su strategiju koju nijesu praktikovali njihovi prethodnici. Razne spletke i diplomatske vještine bile su jedna od najučinkovitijih metoda Rima. Kraljevi su ostavljali svoja kraljevstva Rimu putem različitih saveza i kroz to i sami izvlačili korist. Rim je nudio raznim zemljama aranžmane u svojstvu njihovog protektora, baš kao u početku što je učinio sa maloljetnim Ptolomejem, naslednikom egipatskog prestola. To je koncept tzv. zaštitničkog reketa koji je primjenjivala mafija kroz istoriju i primjenjuje dan danas. Ne čine li isto i veliki vojni i politički savezi današnjice?

„I s velikom će vojskom podići svoju moć i svoje srce protiv južnog kralja. A južni kralj spremiće se za rat, sa izuzetno velikom i moćnom vojskom. Ali neće opstati, jer će se protiv njega smišljati spletke.“ (Danilo 11:25)

Ovdje nalazimo opis konačnog pokoravanja Egipta (Južnog kralja), što uključuje bitku kod Aktijuma 31. godine n.e. Kralj Juga u to vrijeme nije bio jedan od Ptolomeja, već Marko Antonije koji je zajedno sa Markom Lepidom i Cezarom bio formirao trijumvirat, tropartijsku vladavinu u Rimu. Jedan od ciljeva je bio da osvete ubistvo Julija Cezara. Napokon, Marko Antonije je otišao u Egipat i oženio se naslednicom prestola, Kleopatrom, što mu je dalo pravo na egipatski tron.

„I oni koji jedu za njegovim stolom dovešće ga do propasti. A njegova vojska biće zbrisana i mnogi će pasti pobijeni. I srce obojice kraljeva smišljaće podvale i za jednim će stolom govoriti laž. Ali ništa neće uspjeti, jer će kraj biti tek u za to određeno vrijeme.“ (Danilo 11:26,27)

Pakt u formi trijumvirata bio je pun intriga i međusobnih laži. Kad je Cezar krenuo na Egipat da se pozabavi Markom

Antonijem, Markova vojska je bila uništena. On je imao sopstvene rimske legije ali i egipatsku vojsku kraljice Kleopatre. Kad je ta mješovita armija uvidjela besmislenost ovog sukoba, prelazili su na stranu rimske vojske. Ostatak egipatske vojske se razbježao i Marko Antonije je bio zbrisan.

Kad se Cezar vratio u Rim sa svim ratnim plijenom i trofejima iz Egipta, mogao je da ima i Kleopatru, ali ona je počinila samoubistvo.

„I srce obojice kraljeva smišljaće podvale i za jednim će stolom govoriti laž. Ali ništa neće uspjeti, jer će kraj biti tek u za to određeno vrijeme.“ (Danilo 11:27)

Kontekst ovih stihova ostaje isti i još jednom se naglašavaju zli i mračni planovi glavnih aktera koji počivaju na lažima obeju strana. Ali ti planovi kao da će biti osujećeni do kraja koji proštvo predviđa u za to određeno vrijeme. Koje je to vrijeme?

Ako se vratimo na stih 24. zapazićemo da se pominje „jedno vrijeme“. U proročkom jeziku, to odgovara jednoj godini odnosno 360 dana, što je jednako doslovnih 360 godina. Početna tačka vladavine imperije iz glavnog utvrđenog grada Rima je 31. godina prije n.e. nakon poraza Marka Antonija. Cezar se vraća

u Rim.

„On će se vratiti u svoju zemlju s velikim blagom i njegovo će srce biti protiv svetog saveza. Djelovaće uspješno i vratiće se u svoju zemlju.“ (Danilo 11:28)

Ovdje se govori o dva povratka. Sledeći se dogodio u narednom osvajanju kada se vojna kampanja Rima spustila do Judeje i razorila Jerusalem i Hram 70. godine n.e. pod zapovjedništvom vojskovođe Tita. U tom smislu, Sjeverni kralj se okrenuo protiv svetog saveza. Taj termin ima religijske konotacije koje se tiču ratovanja protiv Boga, iako su Rimljani, slično kao nekada Vavilon, poslužili kao oruđe za kaznu otpalog izabranog naroda.

„U vrijeme koje je određeno on će opet krenuti i poći će na jug, ali ovaj put neće biti kao prvi put.“ (Danilo 11:29)

Određeno vrijeme sada odmiče dalje kroz istoriju. Dolazimo do 330. godine n.e. kada ističe 360 godina prorečenih u 24. stihu za vladavinu iz utvrđenog grada Rima. Car Konstantin (272-337. n.e.) presto imperije tada preseljava u Konstantinopolj (današnji Istanbul). Supremacija Rima privodila se kraju u pogledu političke i vojne sile koja je gospodarila svijetom. Odmah po izmještanju prestonice, svakakvi problemi zadesili su Rim. Carstvo se podijelilo na zapadno i istočno, a varvarska plemena sa sjevera su počela atakovati na Rim. Ostrva na Mediteranu koja je Rim ranije kontrolisao sada su postala lansirne tačke sa kojih su djelovale druge sile, što je sve dovelo do ispunjenja biblijskog proroštva podjele imperije na deset „rogova“ iz Danila 7. glava. I baš kao što 29. stih naglašava, Rimsko carstvo nije bilo u stanju iz nove prestonice da bude vojno i politički uspješno kao ranije.

„Protiv njega će doći kitimski brodovi, i on će klonuti.“ (Danilo 11:30, prvi dio)

„Kitimski³⁴ brodovi“ iz 30. stiha su Vandali. Njihovi neprekidni vojni uspjesi slabili su Rim, i kad je istočni imperator poveo rat protiv njih, bio je poražen i klonuo. Stihovi 29. i 30. opisuju završne scene autoriteta paganskog Rima, dok se u pozadini već odvijao prelaz na Papski Rim. Nova religijska sila počinje da otvara front sa sjevera koja podiže svoje pretenzije i u vertikalnoj dimenziji – prema samom Bogu.

Prema Bibliji, sjever predstavlja zlo koje se suprotstavlja Bogu (vidi Isaija 14:31; Jeremija 1:14).

Simbolika Južnog kralja

S druge strane jug, prema biblijskoj tradiciji predstavlja ljudsku moć koja se suprotstavlja Bogu. Jug simboliše Egipat, a naročito faraona koji ponosno odbacuje autoritet Boga: „*Ali faraon reče: 'Ko je Gospod da poslušam njegov glas i da pustim Izrael? Ja ne poznajem tog Gospoda i neću pustiti Izrael.'*“ (2. Mojsijeva 5:2)

Proroci su gledali na savez između Izraela i Egipta kao na prebacivanje vjere i odanosti s Boga na čovjeka. Vjera u Boga se zamjenjuje vjerom u čovjeka: „*Teško onima koji u Egipat silaze za pomoć, koji se oslanjaju na konje, koji se uzdaju u mnoga bojna kola i u jake bojne konje, a ne gledaju na Svetog Boga Izraelovog, ne traže Gospoda.*“ (Isaija 31:1)

Za razliku od „sjevera“ koji predstavlja religijsku silu koja se protivi Bogu, „jug“ simboliše ljudske napore, odbacuje Boga i pokazuje na čovjeka i njegovu mudrost. Ovaj obrazac je bio poznat još u vrijeme drevnog Izraela i, kao što ćemo vidjeti u nastavku proučavanja, ponavljaće se sve do kraja istorije pobune

³⁴ Vidi 1. Mojsijeva 10:4. Geografski se ovaj pojam odnosi na Kipar.

na zemlji. S jedne strane postoji sila koja na sebe uzima ulogu boga ili lažnog posredništva božanskog i ljudskog, dok se druga oslanja na ljudsku filozofiju, ljudski rezon, ideologije sekularnih, ateističkih i materijalističkih oblika. Istovremeno vrše se pokušaji sklapanja saveza i nalaženja kompromisa između Sjevernog i Južnog kralja, što rezultira religijsko-političkim oblicima kontrole nad čovječanstvom (u tzv. hrišćanskom svijetu, to je savez između države i crkve) i neminovno netolerancijom prema biblijskoj religiji koja ne pristaje na bilo kakve kompromise.

12. *Papski Rim*

U međuvremenu dok su se uvećavali problemi Rimske imperije, jedna nova sila unutar tog sistema je polako narastala.

Da bismo stvorili realnu sliku o političko-religijskim prilikama u potezu od Bliskog Istoka preko Rimske imperije u nekoliko prvih vjekova nove ere, moramo biti upoznati kako sa istorijom i seobama naroda, tako i sa razvojem hrišćanstva. Prvi zadatak je donekle lakši od drugog, iz razloga što je istorija hrišćanstva uveliko lažirana i „prilagođena“ vizuri monopoliističke crkve integrisane sa državom.

U svim vjekovima ljudske istorije, biblijska izvorna religija koja se zasniva na direktnom Božjem otkrivenju i vođstvu nikad nije bila popularna i prihvatljiva za umni sklop čovjeka u grijehu, otuđenog od Boga, koji u susretu sa takvom religioznošću uvijek ima tendenciju da negira, izvrne, pokvari, izopači i na svaki mogući način ignoriše njenu poruku i konsekvence koje proističu iz takve spoznaje, a nosioce istine predstavi na pogrešan način. Čovjek najviše izbjegava upravo ono što mu je najpotrebnije.

Hrišćanstvo, koje je jednostavno nastavak izvorne biblijske religije u njenoj mesijanskoj fazi koja podiže standarde na još veći nivo, naravno nije bio nikakav izuzetak. U osnovi, postojale su dvije grupe hrišćana koje su širile svoj uticaj među narodima: 1) manja grupa onih koji su bili dosledni svojoj vjeri, i 2) većina koja je pravila različite kompromise. Ti kompromisi bili su vjerske, ideološke, kulturne i političke prirode, što sve zajedno oblikuje životni stil praktikanata. Očekivano, tamo gdje su bili najjači centri ili uporišta za kompromise, izvorno hrišćanstvo je

pretrpjelo najveće izopačenje. U prvim vijekovima nove ere, dominantna kultura i filozofija bila je grčko-rimska, dok su ključni centri okultizma i misticizma bili Aleksandrija i Rim.

Sve religijske i okultne misterije starog svijeta nakon Potopa, koji se dogodio 1656. godine posle Stvaranja ili prije oko 4.500 godina, potiču iz prvobitnog Vavilona, kada je, suprotno Božjoj volji za čovječanstvo, jedna grupa ljudi prevedena Nimrodom i njegovom majkom-ženom Semiramis, pokušala napraviti centralizaciju religijsko-političke uprave nad svijetom, zasnovanu na pobuni protiv Boga i podršci demona kao suprotstavljene duhovne sile. Taj projekat i gradnja Vavilonske kule datira nešto više od 300 godina nakon Potopa (vidi 1. Mojsijeva 11:1-9) – tačnije oko 1996. godine, računajući od Stvaranja. Gospod je natprirodnom intervencijom, koja je uključivala i pometnju jezika, zaustavio ovaj globalistički poduhvat, suprotan Njegovoj namjeri mirnog raseljavanja ljudi po cijelom svijetu.

Region Bliskog Istoka je kolijevka i prvih zapaženih „civilizacija“ u istoriji koje su sve u većoj ili manjoj mjeri preuzele model Nimrodovog religijsko-političkog sistema, čiji vladajući kor su sačinjavali vrhovni paganski žreci (sveštenici) i „oboženi“ vladari, po Nimrodovoj tradiciji, koji su do svojih položaja dolazili uglavnom na način opisan u prethodnom poglavlju.

Kako se stanovništvo umnožavalo, dolazilo je do seobe naroda, podijeljenih po plemenskoj pripadnosti, jezičkim i drugim obilježjima, ali ono što je svima bilo zajedničko je nasleđe vavilonske misterijske religije u raznim modifikovanim oblicima koji su dalje nadograđivani i razvijani kroz vijekove.

Po pravilu, što su se više udaljavali od područja gdje je sfera uticaja biblijske religije bila jača, to je vremenom otklon od zdrave ideologije i vjere bio veći.

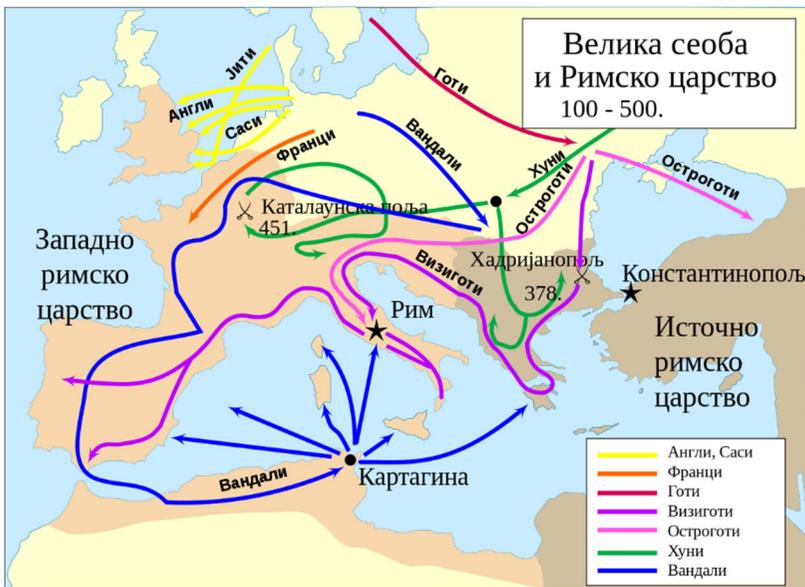
Tablica naroda prema knjizi Postanja 10. glava

Antički Izrael kao glavni nosilac biblijske religije imao je tendenciju zatvaranja prema ostatku svijeta, tako da sve do podizanja hrišćanstva kao duhovnog Izraela praktično nije bilo misioniranja tj. pronosjenja zdrave vjere. Dotle je širi region Bliskog Istoka, Mediterana i okruženja koji je važio za civilizovani svijet već pretrpio smjene sila, od kojih je posljednja bila Rimaska imperija. I dok su različiti aspekti ljudskih poslova, saobraćaja, vojno-političkog ustrojstva, prava, ekonomije i drugih oblasti postajali sve složeniji, može se reći da u pogledu odnosa izvorne biblijske religije sa ideologijama palog čovjeka (nebitno da li se temelje na filozofiji ili lažiranoj religiji) ničeg novog nije bilo pod suncem. Hrišćanstvo se širilo u moru konkurentskih religija i kultova i dopiralo sve dalje u manje ili više oštećenim oblicima. Njegova univerzalna poruka, objava jednakosti, neuslovljene ljubavi, ponudila je svima u Rimskom carstvu novu porodicu, novu zajednicu i nov način života, što je sve bila privlačna sila

hrišćanstva bez obzira na radikalnu religijsku poruku koju je nosilo.

Do početka 2. vijeka, establišment Rimske imperije jedva da je i znao za hrišćanstvo. Ali u ideološkom smislu, ono je bilo na udaru odmah nakon smrti apostola, posebno dolaskom u kontakt sa filozofskim i okultnim centrima tog vremena koji su imali tendenciju njegove asimilacije. Ali isto tako, zavisno od područja djelovanja i rada istaknutih beskompromisnih zastupnika vjere, hrišćanstvo se održavalo i širilo u svom zdravom obliku koji isključuje saveze sa paganizmom i paganskim sistemima vlasti. Logično, to je dalo prednost zastupnicima kompromisa koji su tražili i nalazili podršku u vlastima i autoritetima na polju filozofije i obrazovanja uopšte. Shodno tome, narodi i plemena koji su bili manje pod uticajem velikih centara moći, primili su i nosili mnogo zdraviji i neiskvareniji oblik hrišćanstva. Među njima bili su i „tri roga“ pomenuta u Danilu 7:8 koje je „mali rog“, izdanak monstruma koji predstavlja paganski Rim, iščupao kao prepreke na putu svog rasta u sili. Istorijski, to su bili Vandali, Heruli i Ostrogoti. Od strane „malog roga“ odnosno papskog Rima oni su bili etiketirani kao „arijanci“ (sledbenici Arija iz Aleksandrije koji je bio protivnik trinatarskih pogleda o Isusu Hristu i učio da je On doslovni Sin Božji), što u suštini znači da su bili mnogo bliži izvornoj biblijskoj religiji i nijesu priznavali autoritet papa i crkveno-državnih sabora.

Seobe naroda u prvih nekoliko vjekova pomažu nam da bolje razumijemo problematiku kojom se bavimo. Velika seoba naroda je period u istoriji čovječanstva koji obilježava veliki pokret naroda, koji je trajao 5 vjekova i odigravao se u etapama, od prodora Huna kroz tzv. „Vrata naroda“, tj. prostor između planine Ural i Kaspijskog jezera, a završava se dolaskom Slovena i Ugara u Panonsku niziju u 9. vijeku.

Na ovoj ilustraciji od tri iščupana „roga“ nedostaju Heruli, koji su bili istočno-germansko pleme koje je migriralo sjeverno od Crnog mora negdje od 3. vijeka ka granicama Rimskog kraljevstva prema Dunavu u centralnoj Evropi.

Dakle, različita plemena koja su ugrožavala Rimsku imperiju bili su njeni vojno-politički protivnici. Ali kad je otpalo hrišćanstvo u svom ekumenskom paganizovanom obliku, prihvatljivom političkoj eliti, postalo duhovno-politički zamajac carstva, ovom aspektu sukobljavanja pridodat je religijski. Rimski biskupi su već početkom 3. vijeka proklamovali posebni položaj Rima u odnosu na ostale hrišćanske centre (Jerusalim je u drugoj polovini 1. vijeka praktično ispao iz konkurencije), pripisujući mu epitet apostolskog grada i primat po navodnom Petrovom nasleđu, čime je začet koncept papstva. Ipak i na saboru u Nikeji koji je sazvaо imperator Konstantin I Veliki (272-337. n.e.), četiri patrijarhata – Jerusalim, Antiohija, Aleksandrija i

Rim – smatrani su duhovno ravnopravnim. To međusobno priznavanje ukazuje na postojanje uticajne hijerarhije klera u sva četiri pomenuta centra koji su slavu Božju postepeno mijenjali za ljudsku slavu i položaje. Nakon što je Damas I (366-384. n.e.) podržao učenje autoriteta rimskog biskupa na bazi legata apostola Petra, evolucija od biskupa do pape je započela, i car Teodosije I Veliki (346-395. n.e.) priznao je rimskog biskupa kao „čuvara prave vjere“ i vrhovni autoritet. Biskup rimski Siricije (384-399) sastavljao je papska pisma, pozivajući se na kraljevske dekrete, koja su navodno svjedočila o istovjetnosti pape i Petra. Siricije je bio prvi papa koji je izdao dekretale. Prvi je papa koji je ponio titulu *pontifeks maximusa* nakon što je se car Gracijan odrekao. Papa Leo I (440-461), poznat kao „tajni rimski imperator“, bio je prvi autentični papa i utemeljivač rimskog primata. Papa Grgur Veliki (540-604) bio je prvi kaluđerski papa koji je postao osnivač papstva kao svjetske sile i postepeno postao svjetovni vladar grada Rima.

Iz ovog sažetog istorijskog pregleda vidimo kako se papstvo u prvih pet vjekova nove ere podizalo kao svjetska sila koja je polagala sve veća prava na duhovni i svjetovni monopol. Taj razvoj savršeno odgovara proročkoj slici i karakteristikama „malog roga“ i kasnijeg „sjevernog kralja“ iz Danilove knjige. Sa porastom moći i političko-vojnim resursima koje je imalo na raspolaganju, papstvo se sve surovije obračunavalo sa svojim oponentima, čak i po cijenu zatiranja i pokoravanja cijelih država.

Biblijska religija i sama Biblija stavljene su van zakona, a isticana tradicija i crkvene dogme. Zbog specifične sinteze paganskih misterija i otpalog hrišćanstva po imenu, crkvena tradicija se naslanjala na mitomaniju i različite obmane o svojoj ranoj istoriji. Monaštvo i asketizam su veličali kult mučeništva pa su proizvedeni razni mitovi o navodnim podvizima i čudima ranih

hrišćana kojima su morali pripisati veće i surovije neprijatelje nego što su ih u realnosti imali.

U stvarnosti, hrišćani su dolazili na udar rimskih vlasti sporadično kao potencijalna opasnost za „ustavni poredak“, nepriznavanjem imperatorovih „božanskih prerogativa“, odbijanjem službe u vojsci, poricanjem autoriteta suda i sl. Drevne imperije su imale običaj da ne diraju religije onih koje su pokorili; Rimljani su pobijeđenim narodima velikodušno dopuštali da poštuju svoje vjerske tradicije i implementiraju svoj zakon kako žele, ali se ova praksa završavala na granici sa društveno remetilačkim i politički subverzivnim ponašanjem.

Hrišćani su nesumnjivo umirali kao rezultat zakonodavstva koje je imperator Decije Trajan donio 250. n.e., ali ne zato što su bili specifična meta te legislature; ne postoji ni riječ koja se tu odnosi na njih. Drugim riječima, postoji opcija da se hrišćani nađu na udaru sekularne sile u paketu sa drugim potencijalnim opasnostima po sistem. Za vrijeme imperatora Valerijana desio je još jedan progon hrišćana između 257-258. godine. Najveći progon hrišćana dogodio se za vrijeme Dioklecijana koji se odigravao od 303. do 305. godine.

Međutim, ostaje činjenica da mučenja i progonstva pod Rimom nije bilo ni izbliza koliko to crkvena istorija želi prikazati. Ali kao što se može naslutiti, zbog otpada u vjeri, ne mali broj hrišćana je bio sklon raznim oblicima fanatizma. Jedan takav primjer je događaj koji se desio u današnjoj Maloj Aziji kada je grupa hrišćanskih fanatika došla na vrata lokalnom rimskom upravniku tražeći da bude mučena i ubijena, pa je razočarano morala da se razide nakon što je činovnik odbio da im udovolji. Te fanatične grupe su poprimale revolucionarna obilježja koja su mogla biti tretirana kao opasnost za društvo i državu.

Sama crkva je morala sebi obezbijediti drugačiju istorijsku

pozadinu. Postoji doslovno na hiljade priča o hrišćanskim mučenicima koji su brutalno mučeni i ubijani, ali je ogromna većina njih napisana mnogo kasnije, kada više nije bilo živih svjedoka događaja o kojima je riječ. Eksplozija kulta svetaca se dogodila u 5. vijeku, stotinak godina nakon što je Konstantin Veliki de fakto uzdigao hrišćanstvo do statusa državne religije, i kada je svako želio da bude dio neke priče, i kada se masa tih priča stvorila niotkuda, često od strane lokalnih crkava, sa ciljem privlačenja hodočasnika. Ove priče su bile toliko popularne da je nastalo pravo tržište mučenika, a mjesta gdje se tvrdilo da su ubijani su postala turističke meke. Gradovi i sela su se međusobno nadmetali ko će privući više hodočasnika. Ljudi bi išli tamo i kupovali ondašnje ekvivalente današnjih suvenira ili prije amalijs. Mogli ste da pazarite češalj ili lampu recimo sa prizorom sveca. Vjernici su kupovali ne samo razne „čudotvorne“ relikvije, već čak i voće sa drveća koje je raslo u blizini mučeničkog groba, naravno, po paprenim cijenama. Čak su i najranije i najpouzdanije priče o mučeništvu bezbroj puta kroz vjekove doradivane i preradivane. Njihovi autori su pozajmljivali priče iz antičke mitologije, mijenjali detalje događaja kako bi mučenici više ličili na Hrista i napravili od Rimljana antagoniste koji su poprimali sve zločestije forme. Recimo, legenda o apostolu Petru kaže da je on sam tražio da bude razapet naopačke, iz poniznosti pred Gospodom, ali je ovo proizvod prerade teksta iz 6. vijeka. Najranija verzija to ne pominje. Dalje, neki autori su bili čak i lijeni, pa tako za različite svece imamo iste priče, pošto su pojedini jednostavno kopirali tekstove i na njih lijepili druga imena.

(Pseudo) hrišćanski istoričar iz 4. vijeka, Jevsevije Cezarejski (Euzebije u zapadnoj tradiciji – 263-339), koristio je priče o mučenicima kako bi se borio protiv jeresi i kako bi uspostavio

neprekinuti niz rukopoloženja episkopa od Hrista preko apostola do njegovog vremena. Kada je poreklo episkopata u Galiji došlo u pitanje, Jevsevije je izmislio anegdotu u kojoj galski mučenik piše rimskom biskupu pismo u kome predlaže jednog konkretnog kandidata. Kada je želio da demonstrira grešku neke specifične jeresi, ispričao bi priču u kojoj mučenik denuncira vođu te šizmatičke grupe.

Kao što možemo vidjeti, istorija ima dvije strane, lice i naličje, i nije od zgoroga pošteno razmotriti obje. Oni kojima je na srcu biblijska religija koja se ne prima po nasleđu već duhovnim začecem (novorođenjem) izvjesno s tim nemaju nikakav problem.

Dakle, stvarni problemi istinskih hrišćana počeli su sa uspostavljanjem duhovnog i svjetovnog monopola crkve koja je sebe nazivala hrišćanskom! Pravi vjernici dotle jesu imali problema, ali nijesu imali status Žene koja mora da bježi u pustinju (Otkrivenje 12:6,14) radi svog golog opstanka. Biblija na sedam mjestu pominje taj proročki period od 1260 godina (538-1798).³⁵ Ovo je ključna premisa za identifikaciju gdje se Božji narod tokom ovog perioda nalazio i gdje se on generalno nije nalazio. Ako ovo propustimo da shvatimo, teško ćemo uvidjeti da crkveni autoritet i biblijski autoritet u našem poimanju religije nemaju ništa zajedničko.

Sa ovom podlogom možemo nastaviti sa proučavanjem Darnila 11. glava.

³⁵ Za istorijske detalje vidi: Benjamin George Wilkinson, Ph.D., Truth Triumphant – The Church in the Wilderness. (Ova knjiga prevedena je na srpski jezik pod nazivom „Pobedonosna istina“).

Sjeverni kralj postaje religijska sila

„Ali vратиće se i optužbama će nasrnuti na sveti savez i djelovaće uspješno. I moraće da se vrati i sporazumjeće se s onima koji ostavljaju sveti savez. I podići će se mišice, koje on šalje, i oskrnaviće svetište, tvrđavu, i ukinuće svakidašnju službu. I postaviće gadost koja pustoši.“ (Danilo 11:30,31)

Nakon klonuća Rimske imperije opisane u prvom dijelu 30. stiha, vidimo da se ova sila sada vraća sa optužbama protiv svetog saveza (biblijske religije). Car Konstantin Veliki (272-337, proglašen imperatorom 324.) prepoznao je političke koristi u ekumeniziranju religije na državnom nivou kroz proklamaciju vjerske slobode. Rimski biskupi su kasnije ovo vješto preokrenuli u svoju korist, izmišljanjem jednog od najvećih falsifikata u historiji, tzv. Konstantinove darovnice. Stoga se pojavila legenda da je papa Silvester izlijedio paganskog cara od lepree. Prema toj legendi, Konstantin je ubrzo kršten i započeo izgradnju crkve u okviru Lateranske palate. U 8. vijeku, najvjerojatnije za vrijeme pontifikata Stefana II (752-757), pojavila se tzv. Konstantinova darovnica, u kojoj tek kršteni Konstantin predaje svjetovnu vlast „nad gradom Rimom i svim provincijama, mjestima i opštinama u Italiji ili na Zapadu“ papi Silvesteru (314-335) i njegovim nasljednicima. U razvijenom srednjem vijeku, Darovnica je korišćena i prihvatana kao legitimna osnova papske svjetovne vlasti, mada ju je kralj Oton III proglasio za krivotvorinu. Najzad, kada je Lorenzo Vala, filolog iz 15. vijeka, podvrgao kritici Konstantinovu darovnicu lako je utvrdio da se latinska terminologija jasno razlikuje od sačuvanih carskih zakona iz 4. vijeka, kao i od antičkog latinskog uopšte.

Da se Konstantin nikad nije obratio u istinsko hrišćanstvo,

svjedoči i prvi zakon o obaveznom svetkovanju nedjelje, paganskog praznika boga sunca, izdat 7. marta 321. godine. Konstantin je takođe bio predsjedavajući na saboru u Nikeji 325. godine na kojem je dominirao spor oko Hristove prirode i Božanstva uopšte i gdje su udareni temelji dogme o trojstvu.

Ali nesveta alijansa crkve i države i dalje je jačala. U pokušaju da se suprotstavi svojim oponentima, tzv. arijevcima, Justinijan (483-565) je kao vizantijski kralj imenovao rimskog biskupa za glavu Hrišćanske crkve i popravljča jeretika. Tim činom „sporazum sa onima koji su ostavili sveti savez“ bio je na putu da izrodi najvećeg monstruma Srednjeg vijeka. Skrnavljenje svetinje, obaranje tvrđave istine i pomračivanje Hristove službe u nebeskoj Svetinji (svakodnevne službe) bile su konsekvence koje su slijedile dalje kroz prorečeni period papske supremacije. Umjesto navedenog, uspostavljena je „gadost koja pustoši“. Pokrštene paganštine i paganski hramovi proglašeni su hrišćanskim svetinjama, a lažirana sveštenička hijerarhija zauzela mjesto navodnog posrednika između Boga i čovjeka, sa bogohulnim performansama i pretenzijama.

Termin „gadost koja pustoši“ ima konotacije i na paganski i na papski Rim (Danilo 9:26,27), što je potvrdio sam Isus kad je govorio o znacima razorenja Jerusalima i Hrama, paralelno sa znacima posletka vremena.

„Kada, dakle, vidite da ‘gadost pustošenja’, o kojoj govori prorok Danilo, stoji na Svetom mjestu – ko ovo čita, neka shvati – neka tada oni koji budu u Judeji bježe u planine, i ko se zatekne na krovu, neka ne silazi u kuću da nešto uzme, a ko se zatekne u polju, neka se ne vraća da uzme ogrtač. Teško trudnicama i dojiljama tih dana! Molite se da vaše bježanje ne bude u zimu ili u Subotu, jer će tada nastati velika nevolja, kakve nije bilo od početka svijeta do sada, niti će biti. Kad se ti dani ne bi skratili,

niko se ne bi spasao. Ali, radi izabranih će ti dani biti skraćeni. “
(Matej 24:15-22)

Kao što su hrišćani koji su slijedili ovaj nalog izbjegli tešku opsadu i razorenje Jerusalima, prepoznavši u rimskoj vojsci „pustošnu gadost“, tako će moći i hrišćani posletka vremena da vide znake kad treba da se povuku iz urbanih mjesta.

Snaga odnosno „mišice“ iz citiranog retka mogu se primijeniti na vojnu silu koju je papstvo počelo zloupotrebjavati za ostvarivanje svojih interesa. Godine 496. kralj Francuske Klovis (Klodvig I) obavezao se da će se boriti za papu, čiji primjer su uskoro slijedile evropske nacije, osim Herula, Ostrogota i Vandala, koji su na kraju poraženi i zbrisani.

„A one koji zlobno nastupaju protiv saveza on će laskavim riječima navesti na otpad. Ali narod koji poznaje svog Boga nadvladaće i uspješno će djelovati. Oni iz naroda koji su razumni poučiče mnoge. Ali danima će padati zbog mača i plamena, zbog ropstva i pljačkanja.“ (Danilo 11:32,33)

Ovaj tekst u svom uvodnom dijelu otkriva nam jednu jednostavnu istinu: naime, protivljenje Božjem Planu spasenja kroz savez sa Bogom neminovno stavlja oponenta u položaj lake žrtve obmane laskanjem ili drugim metodama pridobijanja za satanistički koncept. Jedina garancija za otpornost na zabludu je poznavanje Boga. Bog će, dakle, imati svoj narod u ovom najtežem razdoblju vjerske istorije, i oni razumni među njima (ovaj pojam ne podrazumijeva klasičnu definiciju inteligencije, već prije svega razumnu spoznaju Boga iz koje se nadograđuje svaka vrsta inteligencije) poučiče mnoge spasonosnim životnim istinama. Kao što se Sotona pokazao lažov i ubica, tako su i njegovi predstavnici kroz ovo mračno doba, loveći i ubijajući istinske hrišćane, često uz primjenu najsurovijih metoda mučenja kakve su mogli izmisliti samo monstrozni umovi papske inkvizicije.

„A kad budu padali, dobiće malu pomoć i mnogi će im se licemjerno pridružiti. Neki od onih koji su razumni padaće zbog pročišćavanja, zbog čišćenja i bijeljenja, do vremena kraja, jer to još treba da bude u vrijeme koje je određeno.“ (Danilo 11:34,35)

Ovi stihovi zavređuju posebnu pažnju. Ovdje nalazimo upozorenje da će vjerni Božji narod biti varan od onih koji će se pretvarati da su im prijatelji kako bi ih uvukli u zamku i pobili. To je upravo ono što se događalo Vandenzima, ili u Francuskoj u Bartolomejskoj noći. Kad se papski Rim predstavlja kao prijatelj, tada je opasnost najveća.

„Mala pomoć“ u istorijskom kontekstu ovog perioda može se shvatiti kao počeci reformacije koji su usloveli smanjenje žestine progona, i, s druge strane, naježda muslimanskih snaga koje su značajno osujećivale papsku silu i njihove namjere. Ali razumni su padali i u svrhu pročišćavanja i „bijeljenja“ (vidi: Otkrivenje 6:9-11), čija krv je nosila dalje sjeme istine.

Kao što vidimo, ovaj period je određen negdje do „vremena kraja“, što nas uvodi u posebnu fazu Plana spasenja, već identifikovanu kao antitipski Dan očišćenja.

„Taj kralj će činiti što mu je volja, uzvisivaće se i uzdizati iznad svakog boga, i protiv Boga nad bogovima govoriće začuđujuće riječi. I biće uspješan u onome što bude radio dok se potpuno ne izvrši osuda, jer ono što je određeno mora da se izvrši. On neće mariti za Boga svojih očeva. Neće mariti ni za želju žena niti za nekog drugog boga, nego će samog sebe uzdizati iznad svih. I na svom će mjestu slaviti boga tvrđave. I boga koga njegovi očevi nisu poznavali slaviće zlatom, srebrom, dragim kamenjem i drugim dragocjenostima. I uz pomoć tuđeg boga uspješno će djelovati protiv najjačih tvrđava. Sve koji ga budu priznali obasuaće slavom, i daće im da vladaju nad mnogima, i

on će dijeliti zemlju uz određenu cijenu.“ (Danilo 11:36-39)

Ovaj opis papske sile daje uske paralele sa opisom „malog roga“ iz Danila 7. i 8. glava.

Papstvo je kroz vjekove svoje supremacije, kao jedina sila u ljudskoj istoriji te vrste, iznosilo najnevjerovatnije tvrdnje i pretenzije koje sigurno ne bi imale značaj kakav imaju da nije pretendovalo da mijenja autoritet i Zakon samog Boga. Time se ono samoproglasilo u najviši duhovni i svjetovni autoritet na planeti zemlji. Aktivnosti papstva bile su prožete lukavstvom, različitim trikovima, intrigama, obmanama, mitom i korupcijom, kao i zločinima koji su, prema procjenama historičara, platili životima između 50-68 miliona ljudi, žena i djece.³⁶

„Užasi Inkvizicije, koja je bila podređena i podržavana od papa, tokom perioda od 500 godina, u kojem su nebrojeni milioni bili mučeni i spaljivani, sačinjava najbrutalniju, najokrutniju i najđavolskiju sliku u cijeloj istoriji.“³⁷

Tuđi bog koji se pominje kao podrška papskom Rimu u Danilu 11:39, i kojeg oni slave kroz svoje bogatstvo i raskoš (11:38) je onaj isti identifikovan u Otkrivenju 13:4 koji daje silu „prvoj zvijeri“ – Sotona. To dodatno potvrđuje i 39. redak u kojem se kaže da pristalice i istaknuti pobornici satanizma na zemlji kao nagradu za svoju podaničku vjernost dobijaju svjetsku slavu, vlast i materijalnu zadovoljštinu. To isto je Sotona nudio Hristu u pustinji kad ga je kušao (Matej 4:8,9).

Tabelarno ćemo sumirati glavna identifikaciona obilježja papskog Rima data u knjizi proroka Danila i njihovo historijsko ispunjenje.

³⁶ The Shadow of Rome, by John B. Wilder; Zondervan Publishing Co., 1960, p. 87

³⁷ Halley's Bible Handbook, p.732

KARAKTERISTIKA I BIBLIJSKA TEKST	ISPUNJENJE PROROŠTVA
Proističe iz četvrte zvizjeri (Danilo 7:7,8,24)	Svi relevantni historijski izvori se slažu da je papski Rim nastao iz Rimskog kraljevstva.
Nastao je među deset rogovova (Danilo 7:8)	Papstvo je nastalo među silama palog Rima, uz njihovu podršku.
Nastao je posle uspostavljanja „deset rogovova“ (Danilo 7:24)	Istorijski, to mora odgovarati vremenu nakon 476. godine. Novi „pontifeks maksimus“ podiže se u papskoj monarhiji.
Treba da iščupa „tri roga“ (Danilo 7:8)	Uzdizanje „malog roga“ uništilo je tri od deset kraljeva u periodu od 476. do 538. godine n.e.: Herule, Vandale i Ostrogote.
Treba da bude veći od ostalih (Danilo 7:20)	Papstvo je prisvajanjem duhovnog i svjetovnog monopola postalo moćni autoritet nad kraljevima i nacijama.
Treba da se razlikuje od svih drugih (Danilo 7:24)	Status vjersko-političke sile učinio je papstvo jedinstvenim u svijetu.
Ima oči kao oči ljudske i usta koja hule na Boga (Danilo 7:8,25)	Ovo se odnosi na sistem vjerovanja koji prkosi Bogu i postavlja se na mjesto Boga (uporedi sa 2. Solunjanima 2:4). Papska sila je hijerarhijski koncentrisana u jednom čovjeku. ³⁸
Uzvisuje sebe – oholost (Danilo 8:25)	Nikada niko sebi nije pripisivao prava i moći kao što je to činilo papstvo. ³⁹

³⁸ „Papa ima tako veliko dostojanstvo i toliko je uzvišen da on nije običan čovjek, već je kao Bog, namjesnik Božji... On je prema tome, božanski monarh i vrhovni imperator, i kralj nad kraljevima... Kada bi bilo moguće da anđeli pogriješe u vjeri, ili da možda misle suprotno vjeri, njima bi sudio papa i ekskomunicirao ih.“ (*Extracts from Ferraris' Ecclesiastical Dictionary; Article on the Pope*)

³⁹ „Papin autoritet je neograničen, neproračunljiv; on može udariti, kao što kaže Inoćentije III, gdje god je grijeh; on može kazniti svakog; on ne dopušta žalbu i on je Suverena Čud; jer Papa nosi, prema izjavi Bonifacija VIII, sva prava u Svetilištu svojih grudi. Pošto je sada postao nepogrešiv, on može u potrebnom jedne male riječi, ‘orbi’, (koja znači da se on sam okreće oko cijele

Treba da ratuje sa svetima i pobjeđuje ih (Danilo 7:21; 8:24)	Istorijska je činjenica da su ratovi u Evropi vođeni na vjerskoj osnovi. Crkva je svoje oponente tretirala kao jeretike koje treba pobiti. ⁴⁰
Pokorava i uništava moćne (Danilo 8:24,25)	Papstvo se uzdiglo iznad zemaljskih autoriteta i vršilo torturu i uništavanje moćnih.
Imaće namjeru da promijeniti vremena i zakon (Danilo 7:25)	Papstvo je promijenilo Božji Zakon, što može potvrditi svaki katolički katehizam, i tvrdi da ima autoritet za takve promjene. Svetost subotnog dana iz 4. Uputa je prenijelo na prvi dan sedmice – nedjelju.
Uzdiže se na nivo Boga i gazi svakidašnju službu (Danilo 8:10-12,25; 11:31; 12:11)	Papstvo je pomračilo Hristovu službu u nebeskoj Svetinji, postavljajući se kao lažni posrednik između Boga i čovjeka, čak i kao sami Bog na zemlji.
Uspješno obara istinu (Danilo 8:12)	Ne postoji vjerska institucija u istoriji koja je pomračila istinu kao Katolička crkva.
Ima surove karakteristike i djeluje sa lukavom proračunatošću (Danilo 8:23,25)	Ovo su neke od najprepoznatljivijih odlika papstva kroz istoriju.
Odlikuje ga samovolja, samouzvišavanje iznad svih na nivo Boga, i raskoš (Danilo 11:36-39)	Sa svojih pozicija duhovnog i svjetovnog monopola, udruženo sa raskošnim istupima, papstvo se ponašalo kao niko prije ili poslije u istoriji čovječanstva.
Mito i privilegije za pokorne (Danilo 11:39)	Katolička crkva je institucija koja raspolaže ogromnim bogatstvom koje vješto usmjerava

Crkve) uvesti svako pravilo, svako učenje, svaki zahtjev, kao određeni i nepobitni član Vjere. Nikakvo pravo ne može stati protiv njega, nikakva lična ili kolektivna sloboda.“ (*Ignaz von Dollinger, “A Letter Addressed to the Archbishop of Munich” 1871; as quoted in MacDougall, The Acton Newman Relations (Fordham University Press) pp. 119,120.*)

⁴⁰ „Ne možete da pobudite nikakvu pobožnost u našim dušama žaleći se zbog zapisa o katoličkim zločinima... Mi nikada nijesmo napisali nijedan red koji olakšava ili ublažava inkviziciju. Mi nikada nijesmo mislili da joj treba odbrana.“ (*The Most Holy Councils, Vol. XIII, column 1167*)

	za ostvarivanje svojih interesa. ⁴¹
Ugnjetava svete za određeni proročki period (Danilo 7:25)	Ovo se odnosi na proročanstvo od 1260 dana, vrijeme, vremena i pola vremena, ili 42 mjeseca, što iznosi 1260 godina (538-1798).
Proždriječće i satrti svu zemlju (Danilo 7:23)	Papski Rim je dovršio ono što je otpočeo paganski Rim.
Njegova premoć traje do početka Božjeg Suda (Danilo 7:8-12,26)	To znači da se papska supremacija završila prije isteka 2300 godina.
Vladaće dok se ne pojavi Pradavni (Danilo 7:22)	Papstvo ne završava svoj put 1798. nakon političke smrtne rane (Otkrivenje 13:3), već je prinuđeno da mijenja dotadašnju strategiju i djeluje preko svog dvojnika (ikone zvijeri – Otkrivenje 13:11-17), što znači da će postojati sve do Drugog Hristovog dolaska.
Vlast će mu biti oduzeta (Danilo 7:26)	Ovo se događa Božjom natprirodnim intervencijom (vidi Danilo 2:34,35,44,45; uporedi sa 2. Solunjanima 2:3,4,7,8).

Kako papstvo ispunjava biblijsko proroštvo?

Postoji jedan čudan fenomen percepcije biblijskog otkrivenja. U završnom obraćanju Danilu, anđeo kaže:

„Idi, Danilo, jer su ove riječi zadržane i zapečaćene do vremena kraja. Mnogi će se očistiti, ubijeliti i pročistiti. A zli će činiti zlo, i ko je god zao neće razumjeti; ali će razumjeti oni koji su razumni.“ (Danilo 12:9,10)

Prema Bibliji, razumni su oni koji traže Boga, a zli oni koji ga ignorišu i odbacuju (Psalam 53:1-3; Rimljanima 3:10-18). Bog svojim svetim Duhom otvara ispravnu percepciju i upućuje na cjelovitu istinu (Jovan 16:13). S druge strane, duhovne sile

⁴¹ Vidi: Avro Manhattan, Vatikanske milijarde.

tame daju drugačiju percepciju protivnicima istine (2. Korinćanima 4:3,4).

Slučaj opisan u 2. Kraljevima 22. glava vezan za otpalog izraelskog kralja Ahaba, u društvu Josafata, Judinog kralja, pomaže nam da ovo shvatimo. On nije volio istinu i stoga je držao Božje proroke dalje od sebe. Ali u predstojećem sukobu sa Sirijcima ipak se odlučio da pozove proroka Miheju ne bi li mu potvrdio ono što su govorili lažni proroci. Interesantno je da je Božju objavu tretirao kao zlo po njega. Miheja je najavio poraz Izraela u predstojećoj bici i dobio jednu posebnu viziju.

„Miheja još reče: ‘Zato čuj Gospodnju riječ: Vidim Gospoda kako sjedi na svom prestolu, a sva nebeska vojska stoji mu s desne i s lijeve strane. Gospod je rekao: Ko će prevariti Ahaba da krene na Ramot u Galadu i da tamo padne? Jedan je rekao ovako, a drugi onako. Na kraju je došao jedan duh, stao pred Gospoda i rekao: Ja ću ga prevariti. Gospod ga je upitao: Kako? On je odgovorio: Otići ću i biću lažljiv duh u ustima svih njegovih proroka. A on je rekao: Uspjećeš da ga prevariš. Idi i učini tako. I evo, Gospod je stavio prevaran duh u usta svim tvojim prorocima, ali Gospod ti najavljuje nevolju.’“ (2. Kraljevima 22:19-23)

„Njegova pojava, koju Sotona omogućuje svojim djelovanjem, praćena je svakom silom i znacima i lažnim čudima, i svakim zavodjenjem u nepravdi među onima koji propadaju zato što nisu prihvatili ljubav prema istini da bi bili spaseni. I zato Bog dopušta da na njih djeluje zabluda, da bi vjerovali laži, kako bi svi oni bili osuđeni jer nisu vjerovali istini, nego su voljeli nepravdu.“ (2. Solunjanima 2:9-12)

Ne postoji nikakav neutralan duhovni teren – mi smo na strani istine ili na strani obmane. Duhovna sila obmane daje svojim eksponentima drugačiju percepciju koja upravo služi da

ispune proročanstva!

Riječi prvosveštenika Kajafe nakon Isusovog uskrsenja Lazara otkrivaju isti obrazac: „*Ništa vi ne znate i ne shvatate da je bolje za vas da jedan čovjek umre za narod, nego da cio narod strada.*’ *Ali to nije rekao sam od sebe. Pošto je te godine bio prvosveštenik, prorokovao je da Isus treba da umre za narod.*“ (Jovan 11:50-52)

Vratimo se sada pitanju kako papstvo zapravo ispunjava Danilovo proroštvo. Razumjeli smo iz Danila 2. glava da se Evropa nikada ne može ujediniti, uprkos pokušajima da se to postigne. U papskom „hrišćanstvu“ postoji rašireno vjerovanje da će „sveto“ Rimsko carstvo trajati sve do kraja svijeta. Ovo su takođe prihvatili svjetovni vladari, o čemu svjedoče najmanje osam ozbiljnih pokušaja da se to ostvari, počevši od Justinijanove obnove u 6. vijeku,⁴² pa dalje preko Karla Velikog, „svetog rimskog imperatora“,⁴³ Otoa I „imperatora augustusa“,⁴⁴ Karla V,⁴⁵ Napoleona,⁴⁶ kajzera Vilhelma i Drugog Rajha, do Benita Musolinija i Hitlera odnosno Trećeg Rajha, te napokon zaključno sa projektom Evropske Unije koju mnogi, ne bez argumenata, poistovjećuju sa Četvrtim Rajhom. Papstvo je dalo punomoćje za sve pomenute projekte, uključujući i poslednji – EU.

Upravo pred „Bregzit“ (izlazak Velike Britanije iz Evropske Unije) koji se dogodio 24. juna 2016. godine, katolički mediji su izvijestili da je aktualni papa Frančesko (Horhe Mario

⁴² William Langer, *An Encyclopedia of World History*, 1960, p. 172.

⁴³ Will Durant, *The Story of Civilization*, Vol. 4: *The Age of Faith*, 1950, pp. 519-520

⁴⁴ Isto, p. 216.

⁴⁵ *The Encyclopaedia Britannica*, 15th edition, *Micropaedia*, Vol. 2, “Charles V”

⁴⁶ Will Durant, *The Story of Civilization*, Vol. 11: *The Age of Napoleon*, 1975, pp. 242-243

Bergoljo) primio 17. juna 2016. nagradu „Karlo Veliki“ za službu u evropskim integracijama, koji je, kako se navodi bio „direktni vazal Svete Rimske imperije“. Sve ovo nedvosmisleno ukazuje da se radi na istom projektu kao u prošlosti.

U ovom članku se dalje navodi da je u Vatikanu održana ceremonija dodjele nagrada na kojoj su govorili Martin Šulc, predsjednik Evropskog parlamenta, Žan Klod Junker, predsjednik Evropske komisije, i Donald Tusk,

predsjednik Evropskog savjeta.⁴⁷

Svi oni su, dakle, vjerovali, i još uvijek vjeruju, da imaju misiju obnove „svete Rimske imperije“. Zaista nevjerovatna percepcija koja opet potvrđuje iznesenu tezu.

Teolozi Katoličke crkve, posebno jezuiti, od pojave protestantske Reformacije, koja je upravo pred formalnim gašenjem u periodu 2016-2017. godine, neprekidno su nastojali da na sve načine skinu hipoteku antihrista sa papstva, što će na kraju postiću kroz lukavu strategiju ekumenskog jedinstva i preko različitih međunarodno obavezujućih zakona koji navodno imaju za cilj „političku korektnost“, zabranu govora mržnje, klevetanja vjerskih ustanova i sl.

⁴⁷ Catholic Herald. Registered in England and Wales, no. 288446.

13. *Scenario poslednjeg vremena*

„*A u vrijeme kraja...*“ (Danilo 11:40) je istorijski marker koji ukazuje da proročki scenario prelazi u završnicu, gdje, što se svijeta tiče, počinje da se gradi novo doba, a u pogledu Božjeg plana spasenja uvodi jedna posebna faza antitipskog čišćenja nebeske Svetinje (1844), čiji početak je ustanovljen istekom najdužeg vremenskog proročanstva od 2300 godina. Marker koji označava kraj mračne diktature papstva u periodu od 1260 godina je 1798. godina, što dodatno potvrđuje validnost metode historicizma u tumačenju biblijskog hronološkog proroštva.

Obilježja ulaska u novo doba

Kraj 18. i početak 19. vijeka zaista je bio velika prekretnica u istoriji čovječanstva nakon koje se radikalno izmijenio svijet. Industrijska revolucija, praćena nizom pronalazaka u oblasti nauke i tehnike, uvela je čovječanstvo u nove oblike i poredak ljudskih poslova, omogućila brze globalne poteze i proširila sferu uticaja svjetskih centara moći do neslućenih granica.

Ali ono što se ne mijenja, ili se, bolje rečeno, mijenja po principu retrogradne evolucije, je ljudski karakter. Što je čovjek slabiji, to mu je potrebno više tehničkih i vještačkih pomagala, baš kao invalidu ortopedskih. Progresija nauke i tehnike u funkciji čovjeka invalida čini ga sve slabijim i istovremeno opasnijim po sebe i druga ljudska bića. U domenu ratnih oruđa i oružja, pružaju mu sve veće mogućnosti za dominaciju ili prijetnju drugima putem sile za masovno uništavanje – od konvencionalnog do atomskog oružja, te biološko-hemijskog; u ekonomiji za

„industrijalizaciju“ koja uništava prirodni poredak i za proizvodnju proizvoda od kojih faktički ima više štete nego koristi (mrtva hrana, hemijski preparati, farmaceutski proizvodi i sl.); u obrazovanju i sociologiji za sveobuhvatnije oblikovanje društva po planovima centara moći; u informatici i IT tehnologiji za neviđenu manipulaciju i kontrolu; te u svakodnevnom životu za pretvaranje naroda u hedoniste čije osnovne težnje su sve više usmjerene na udovoljavanje sebičnim prohtjevima, štetnoj zabavi i sve većem izbjegavanju korisnog rada.

Industrija zabave, počevši od „komercijalnih“ pozorišnih predstava, filmova, radio i televizijskog programa, stripova, video igara, muzike, mode, sportskih priredbi, raznih rijaliti programa, kao i praćenja života tzv. selebritija (slavnih ličnosti), ne samo što zaokuplja pažnju i oduzima vrijeme ogromnog broja stanovništva, već takođe diktira njihov životni stil i sistem vrijednosti. Hljeba i igara (latinski: *panem et circenses*, doslovno: „hljeba i cirkusa“) je popularna metafora za metode kojima se još rimska vlast služila u cilju obezbeđivanja podrške naroda tako što prividno zadovoljava njegove kratkoročne interese i nevažne potrebe, a nauštrb dugoročnih interesa, odnosno da bi mu skrenula pažnju s daleko važnijih problema. Tzv. seksualna revolucija i razvoj industrije seksa u svom širokom dijapazonu praktično profilise ljude kao seksualne objekte.

Očigledno je da kako vrijeme odmiče, ili preciznije rečeno izmiče, manipulacija sve više sužava zdrave vidike kao smrtni pokrov nad našom planetom. Čovjek sve više dovodi sebe do trajnog ugovora sa smrću.

Ljudi su praktično hipnotisani modernizmom, čiji lažni materijalistički sjaj uništava zdravu percepciju, posebno duhovnu. Jedna od najvećih obmana savremenog društva je da nauka može

riješiti probleme čovječanstva. Ova krilatica posebno je bila popularna u drugoj polovini i kraju 20. vijeka. Međutim, praksa je pokazala da je „nauka“ proizvela više problema i donijela mnogo više opasnosti nego što ih je eliminisala. Još jedan naučni „doprinos“ je projektovanje tehnološke misli na univerzum, odakle, po ateističkoj logici, treba očekivati vanzemaljce sa naprednijom tehnologijom, što je otvorilo vrata demonima da se pokazuju i predstavljaju kao vanzemaljci, koristeći se arsenalom iluzija sličnih kao u klasičnom okultizmu (tzv. astralna putovanja, fiktivne „otmice“ i sl.). Zapravo područja gdje nalazimo upadljivu bliskost su „naučna fantastika“ i okultizam. Ove dvije tematike često su vrlo isprepletene tako da je teško razlučiti jednu od druge. To, između ostalog, ukazuje da ista ekipa ideologa stoji iza obje. Tajna društva, masoni, iluminati i drugi najčešće se „potpisuju“ na svojim radovima putem različitih okultnih simbola ili sublimiranih poruka. Primarna svrha proizvodnje takvih „umjetničkih“ ostvarenja preko filmova, video igara i sl. je ispiranje mozga, dovođenje ljudi u zabludu i konfuziju oko osnovnih životnih pitanja, kao i dovođenje ciljne grupe (gledalaca i uživalaca u ovoj mentalnoj drogi) u otvoreniji položaj za demonske uticaje i sugestije. Očekivano, osnovna poruka ovih projekcija je „nema Boga“, ili ako ga u nekoj izvitoperenoj formi ima, onda su Njegovi glavni predstavnici u crkvi.

Treći aspekt tehno obmane je spoj savremene tehnologije i ljudskog organizma u cilju podizanja ili sticanja fizičkih i mentalnih super moći. Ovdje je svakako presudan psihološki efekat koji takva mogućnost ostavlja na um čovjeka invalida u grijehu koji mašta o nadljudskim sposobnostima. Kiborzi, spoj organskih i biomehatronskih djelova. Koliko je filmova, svjetskih blokbastera, snimljeno na ovu temu? Pogađate li zašto su toliko

uspješni i gledani? Teleportacija, putovanje kroz vrijeme, telekineza, telepatija, oblici zagrobnog ili „vječnog“ života u vidu vukodlaka, vampira, zombija, reinkarniranih ličnosti, duhova umrlih... sve to ima svoj zajednički imenitelj odnosno korjen u umovima prožetim satanizmom. Suvišno je napominjati da sa ničim od navedenog Bog nema nikakve veze.

Nadzor i kontrola ljudi pomoću savremenih elektronskih uređaja je realnost današnjice. Ugradnja čipova ili elektronskih „bustera“ i pomagala vjerovatno je stvar bliske budućnosti.

Da ni sami kreatori svjetskih trendova nijesu imuni na tehnološku vizuru, pokazuje gradnja *HiTech* podzemnih skloništa za pripadnike „elitnog“ satanizma, globalnih vođa i ultra bogataša koji znaju da je svjetska kataklizma izvjesna ili je u najmanju ruku očekuju kao mogućnost.

Konačno, šta je moderna tehnologija donijela čovjeku? Još veći jaz u sva tri aspekta oštećenosti prvobitnim grijehom (vidi 1. Mojsijeva 3. glava): čovjek je još otuđeniji od čovjeka, odvojeniji od prirode (koju je uz to opasno ugrozio), a Boga je praktično isključio iz života.

U domenu ljudske duhovnosti takođe su se desile velike promjene. Kada je Biblija konačno postala slobodna i dostupna širokim masama, Sotona je morao pripremiti novu strategiju da poništi i marginalizuje Božje djelo. Kako je on to uradio? Tako što je ponudio čovjeku hedonisti i invalidu različite nove svjetske drangulije, šarene laže, i sredstva koja ne samo što će mu zaokupiti svu pažnju i oduzeti dragocjeno vrijeme, već će ga duhovno potpuno drogirati i izbaciti iz kolosjeka. Generalno, ta strategija razvila se u tri pravca: i) ideološka obmana kroz ateizam i teoriju evolucije; ii) uvođenje velikog industrijskog i naučnog progressa, što otvara prostor za manipulaciju o dolasku slavnog novog doba i iluziju da čovjek može sam riješiti svoje

osnovne probleme; iii) degradacija i izvrtanje ruglu religije kroz uvođenje njenih zvaničnih institucija i predstavnika u idolatriju, nemoral i vjerovanje u nebiblijske, nerazumne i duhovno pogubne dogme, koja kao takva lako gubi bitku sa ateizmom.

Konflikt Sjever-Jug kao merizam

Prije nego uđemo u dubinu poslednjeg sukoba „sjevera“ i „juga“, moramo se potruditi da razumijemo njihovu strategiju i ciljeve. Jer doslovni sukob daje nam uvid u duhovni sukob.

„Sjever“ i „jug“ sada pratimo na globalnoj sceni, jer i Božji narod je raširen svuda po zemlji.

Postoji još jedna dimenzija, jedan uopšteni obrazac sukoba sjever-jug u 11. glavi Danila koja se definiše kao merizam. Merizam je retorički termin za par suprotnih pojmova (blizu-daleko, život-smrt, nebo-zemlja, sjever-jug...) koji se koriste da izraze ukupnost ili kompletnost. U Bibliji se takođe koristi na više mjesta (vidi Psalam 89:11,12; Ezekijel 21:4).

Kroz naše proučavanje shvatili smo da ni „sjever“ ni „jug“ ne reprezentuju Božji narod, koji je odvojen i koji se nalazi na vjetrometini tog sukoba, kakve god prirode on bio. I „sjever“ i „jug“ su neprijatelji Božjeg naroda, a njihov sukob, bio on stvarni ili fingirani, hegelijanski⁴⁸, ima svrhu uspostavljanja kolektivnog načina razmišljanja koji je okrenut protiv Božjeg koncepta i Njegovog naroda. „*I srce obojice kraljeva smišljaće zlo i za jednim će stolom govoriti laž.*“ (Danilo 11:27) Dok sjeverni kralj u ulozi antihrista okuplja vjersko-politička tijela koja su neprijateljski orjentisana prema biblijskoj religiji (Danilo 11:32),

⁴⁸ Hegelizam, termin koji je dobio naziv po filozofu Hegelu (1770-1831), počiva na principu teza – antiteza i sinteza.

sa osnovnim ciljem da zatre istinsko bogoslužje i nosioce istine koji su mu najveći oponenti (Danilo 11:33-35), južni kralj ima svjetovne motive. On predstavlja humanizam, ateizam, egzistencijalizam..., oslonac na čovjeka koji sam uređuje svijet. Zajednički napor obojice je otarasiti se istine u ljudskim umovima. Profilisanje se vrši kroz obrazovni sistem i uopšte oblikovanjem društvene paradigme. Kad se to postigne, zabludu je lako nametnuti.

Činjenica da su začetnici ili osnivači ateističkih filozofija i pokreta često bili obučeni jezuiti govori nam da ove dvije sile sarađuju iza scene, ili tačnije da je „sjeverni kralj“ glavni igrač koji kontroliše i usmjerava ostale i koji će na kraju sintetisati sadašnju antitezu (ateizam) i tezu (korporativnu religiju) u jedno tijelo.⁴⁹

U višoj duhovnoj dimenziji, Lucifer takođe ima pretenzije na sjever (Isaija 14:13,14). On je lažni bog sjevera. Na kraju Bog nebeski, stvarni Vladar sa sjevera, uništava lažnog boga sjevera i njegove reprezentе na zemlji koji takođe traže obožavanje.

Sjeverni i južni kralj ulaze u poslednji sukob

„A u vrijeme kraja, južni kralj će se bosti s njim, i na njega će sjeverni kralj navaliti kao vihor s kolima i konjanicima i s mnogim brodovima. I ući će u zemlje, preplaviće ih i proći. Ući će i u zemlju divote, i mnogi će pasti. Ali ovi će izmaknuti njegovoj ruci: Edom, Moab i najistaknutiji Amonovi sinovi.“ (Danilo 11:40)

Sekularizam je od početka 19. vijeka zaista imao snažan za-

⁴⁹ Vidi: Dr Alberto Rivera, Vatikanske ubice.

mah i izgledalo je kao da je sklonio religiju sa javne scene. Sloboda i jednakost postali su novi slogani društva, na čijim osnovama su izrasle i Sjedinjene američke države. Načela i duh prosvetiteljstva i moderne filozofije osvajala su obrazovne ustanove. Religija nije više bila tlačitelj i došla je sloboda. Uspostavljen je i novi ekonomski sistem.

U isto vrijeme, tajna društva raširila su se po cijelom svijetu, a papstvo koje je trebalo da ispuni proroštvo kao da je nestalo.

Prema Otkrivenju 11:3-12, ateizam će se pojaviti negdje na isteku 1260 godina, zaratiti protiv Biblije i pobijediti je. Ateizam, koji takođe dolazi iz istog izvora kao lažna religija, od zvižeri iz bezdana ili Sotone (Otkrivenje 11:7), ne preza od toga da iskoristi priliku i ubije „dva svjedoka“ (Stari i Novi savez). Ali Bog je takođe djelovao preko svog naroda i visoko uzdigao Bibliju. U tom periodu formirana su dva suprotstavljena tabora koji će biti u sukobu sve do kraja istorije pobune. No bez obzira na sve, Francuska revolucija (1789-1799) bila je snažan zamajac za neviđenu promjenu društvene paradigme.

U vrijeme Napoleona I Bonaparte (1769-1821) pokrenuta je i inicijativa da Jevreji dobiju svoju državu u Palestini, što tada nije bio izvodiv projekat. Činilo se kao da se time nagovještava ispunjenje biblijskog proroštva o velikom povratku Jevreja u svoju zemlju, čime je posijano sjeme za nove protestantske poglede na cijelom zapadu. Ali trebalo je napraviti plan kako da se Jevreji raštrkani po cijelom svijetu i prilično uspješni u svojim mjestima privole da se presele u pustinju gdje nema praktično ničega. Kako da „ispune“ proročanstvo? Po jezuitskoj futurističkoj teologiji, antihrist se treba pojaviti u budućnosti i djelovati u posletku vremena među Jevrejima i zasjesti u hramu. Konačno, Izrael kao država zvanično je stvoren 1948. godine.

Oko 4.000 ljudi sluša obraćanje Menašema Begina na Cionskom trgu u Jerusalimu, 11. avgusta 1948. godine (AP Photo, Ref #: PA.5737179). <http://flashbak.com/photos-of-palestine-and-israel-1930-1949-24753/>

To se dogodilo upravo zahvaljujući Vatikanu i „nacističkom

papi“ Piju XII, Hitleru (koji je istočno evropske Jevreje šikani-
rao i praktično ih protjerao iz Evrope), Ruzveltu (koji im nije
dozvolio da bježe u SAD), Čerčilu koji je čitav ovaj pakleni plan
nadgledao i, naravno, porodici Rotšild koja je sve finansirala.
Tako je fizički Izrael vješto podmetnut umjesto Božjeg Izraela
kao duhovnog entiteta. Nije slučajno ni to što se koristi termin
„Jevreji“, jer je to zajednička imenica (slično kao nekada Jugo-
sloveni) za obraćenike u *talmudski judaizam*, velikom većinom
Hazare, koji nijesu fizički potomci nekog od dvanaest plemena
drevnog Izraela.

Tzv. protestantski svijet danas vjeruje u dispencionalni-
zam, i ne vjeruje gotovo u ništa od onog u šta su vjerovali i što
su propovijedali reformatori. Da li je moguće da je sve ovo bio
smišljen plan iza javne scene? Sjetimo se da sjeverni i južni kralj
sjede za istim stolom i dogovaraju se. Sve što se događa u svije-
tu, uključujući i velike ratove, ukazuje upravo na to. Ovo je ta-
kođe bila briljantna strategija da se prokazani antihrist sakrije i
priča okrene u drugom smjeru.

Islamski svijet je takođe pod kontrolom raznih masonskih
loža koje su se u tim zemljama počele uspostavljati još u vrijeme
Napoleona Bonaparte.

Što se tiče sekularizma i ateizma, oni mogu biti samo pre-
lazna faza ka uspostavljanju dominacije sjevernog kralja (pap-
stva), jer podstiču dekadenciju morala, čak u tolikoj mjeri se
neki devijantni oblici nemorala zakonski nameću kao društveno
obavezujući. Na taj način se ljudi bukvalno onesposobljavaju
kao kandidati za Božje kraljevstvo, koje im postaje potpuno
strano i neprihvatljivo da više čak i ne žele da to uzimaju kao
bilo kakvu opciju. Tada lažna duhovnost koja se veže za zemaljs-
ko kraljevstvo može da se pojavi na velika vrata kao „izbavi-
telj“ svijeta koji propada. Kakav đavolski plan.

Velika ofanziva sjevernog kralja dešavala se praktično iz podzemlja – strategija papstva je promijenjena. Iz teksta u Danilu 11:40 jasno je da sjeverni kralj ima na raspolaganju i vojnu i ekonomsku silu koje rade za njegove ciljeve. Bez kontrole nad ekonomijom i monetarnim sistemom ne bi bilo moguće ispunjenje proročanstva iz Otkrivenja 13:16,17 o sankcijama svima koji odbiju da prihvate obilježja prve zvijeri (papstva), koje nameće njen saveznik posljednjeg vremena, koji takođe mora biti religijsko-politička sila, globalni policajac svijeta – Sjedinjene američke države. Papstvo je uvijek imalo svoje isturene igrače koje je guralo na front, dok je samo ostajalo u sjenci i obezbjeđivalo zaleđinu u slučaju neuspjeha određenog projekta. Od 1980. godine, kada je papstvo prema svjedočanstvu Alberta Rivere stavilo SAD pod punu kontrolu, svi tokovi idu onako kako ono želi.

Interesantno je da svi pomenuti narodi koji uspijevaju da izmaknu velikoj invaziji sjevernog kralja zapravo su Abramovi

potomci: Edom, Moab i Amon. U ovom slučaju očito je riječ o duhovnom potomstvu koji se naziđuje u duhovnom Božjem hramu po Njegovoj Riječi i živi po vjeri kao Abram. Nasuprot tome, otpali religijski sistem radi na falsifikatu kakav svijet nije vidio, a koji će po svemu sudeći na samom kraju podrazumijevati i gradnju trećeg hrama u Jerusalimu, u cilju uprave ujedinjenom svjetskom ekumenskom religijom iz tog centra.

„On će posezati rukom za zemljama, i zemlja egipatska neće mu izmaći. On će vladati nad skrivenim blagom zlatnim i srebrnim i nad svim dragocjenostima Egipta. A Libijci i Etiopljani ići će njegovim stopama.“ (Danilo 11:42,43)

Sjeverni kralj će u posletku ne samo pregaziti „Egipat“, već će očigledno preuzeti punu kontrolu nad svjetskom ekonomijom. On koristi taktike zastrašivanja ratovima, ekonomskim kolapsom i sl. On takođe diktira svijetu kolektivni moral. Svijet se ubrzano kreće ka kulminaciji krize, a ljudi su svuda navedeni na pogrešna očekivanja, u tolikoj mjeri da će to biti velika opasnost i za same izabrane. Kao nus pojava, razna sektaška čudna učenja i specifična fanatična gledišta se podižu među onima koji ispo vijedaju biblijsku religiju, što doprinosi sveopštoj konfuziji.

Sjeverni kralj sa svojim profilom religije i morala i načina razmišljanja uopšte ulazi u „zemlju divote“ (Danilo 11:41), infiltrira se među one koji se zovu Božjim narodom, i mnogi padaju pod pritiskom sveopšteg zastranjivanja. Ovo se postiže putem kontrole nad teološkim obrazovanjem crkvenog kadra, te različitih ekumenskih programa, sve dubljeg uvlačenja u svjetovnu matricu kako po pitanju teologije tako i moralnosti, što napokon vjerne pojedince koji sve to prepoznaju i podižu glas upozorenja dovodi u poziciju nepoželjne manjine koja mora napustiti duhovni Vavilon. Oni moraju po poslednji put da objave poruku o

padu Vavilona: „*Pade, pade Vavilon Veliki i postao je prebivalište demonima, stanište svakog nečistog duha i skrovište svih nečistih i mrskih ptica! Jer svi su se narodi opili vinom gnjeva njenog bluda... Izadite iz nje, narode moj, da ne budete saučesnici u njenim grijesima i da vas ne zadesi njene nevolje!*“ (Otkrivenje 18:2-4) Ostanak u takvim ustanovama, uprkos jasnim dokazima da su otpale, čini nas **saučesnicima** u njenim grijesima. „*Idu li dvojica zajedno, a da se najprije ne sastanu i ne dogovore?*“ (Amos 3:3) To je ono što kaže Božja Riječ. Drugi jaki razlog za izlazak je izbjegavanje velikih nevolja koje će zadesiti ovaj sistem.

Svi putevi vode u Rim

Razna opsežna istraživanja sprovedena od analitičara religijskih, političkih i ekonomskih kretanja u svijetu vode neizbježnim zaključcima da svi putevi zaista vode u Rim, koji preko mreže tajnih društava, međunarodnih bankara, korporativnog i mafijaškog kapitala, upravlja svojim vjekovima gomilanim bogatstvom i usmjerava ga na način da sve glavne resurse i države drži pod svojom kontrolom. Mi nećemo ulaziti u sve te komplikovane i zakulisne detalje, ali za dokaz u prilog iznesenoj tvrdnji dovoljno je pratiti začetke i razvoj najvećih finansijskih baza u svijetu. Te veze unazad mogu se pratiti od američkih Federalnih rezervi (FED) do njihovog začetka u Banci Engleske koju drži familija Rotšild koja je napravila dil sa nekoliko drugih bankarskih divova tog vremena – Morganima, Rokfelerima, Vorburzima i Kuhn, Loeb & Company. Uz pomoć „velike ekonomske krize“ i drugih mehanizama na berzama, oni su stavili sve druge manje banke pod svoju kontrolu. Odakle potiče Engleska banka, Majka kraljica svim bankama? Rimska banka je počela otvarati

svoje ekspoziture u Veneciji 1587. godine. Rimska banka = Vatikanska banka koju kontroliše jezuitski general ili „crni papa“. Jezuitska banka je otvorila Englesku banku kao svoj ogranak 1694. godine. Interesantno je da je ime te banke dobilo nacionalnu odrednicu iako u stvarnosti nema ništa sa britanskom vladom i državom, osim što je posjeduje kroz privatno vlasništvo – na osnovu ropstva kroz dug – kao i naslednu krunu koju takođe duguju papi. Taj moćni bankarski kartel ima svoj nezavisni „Grad“ unutar Londona, baš kao Vatikan, gdje svoje glavne urede ima i 70 američkih banaka. Federalne rezerve kontrolišu Malteški vitezovi kroz različite zaloge i sl.

Međunarodni monetarni fond (MMF) i Svjetsku banku takođe kontrolišu Rotšildi i 30 do 40 najbogatijih ljudi svijeta. Ove ustanove ruše ekonomije i uništavaju vlade, nerijetko kroz bune i građanske ratove, da bi se zatim pojavile kao njihov „spasilac“, pod uslovima koje same diktiraju, što uključuje preuzimanje i kupovinu ključnih državnih resursa (telekomunikacija, izvora energije, ruda...), uz obavezujuću ekonomsku politiku devastacije involviranih nacija, po kojoj nagodbi se korumpiranim političarima dozvoljava da se i sami obogate ili im se isplaćuje mito na tajnim bankarskim računima.⁵⁰

„Da, mi smo u stanju na zemlji da dajemo i uzimamo imperije, kraljevstva, kneževstva, markizate, vojvodstva, dvorove i svojinu svih ljudi...“ (Papa Grgur VII u govoru o papstvu 1073. godine)

Da li je od tada papska moć manja ili veća? Odgovor je lo-gičan sam po sebi.⁵¹

⁵⁰ Za više detalja, vidi sledeću Internet stranicu: http://www.bibliotecapleyades.net/sociopolitica/sociopol_globalbanking208.htm

⁵¹ Za sažeti prikaz različitih sfera aktivnosti Vatikana i jezuita u cilju vladanja svijetom, vidi sledeću Internet stranicu:

Onaj ko kontroliše monetarni sistem i svjetski kapital, kontroliše ekonomiju, vojnu silu i sve druge sile.

Vatikan, Jezuitski red, Malteški vitezovi i pripadnici Crnog plemstva (najbogatije familije u Evropi i Americi i visoko rangirani masoni u tajnim ložama) napravili su kompleksnu tajnu mafijašku mrežu globalnih proporcija, koristeći brojne frontalne organizacije kao što su infiltrirane vlade, crkve, obrazovne institucije, tajne službe, razne katoličke ustanove, mega korporacije uključujući farmaceutsku industriju, finansijske institucije, cioniste, slobodne zidare, itd. sa katastrofalnim efektima na živote miliona ljudi. „Cilj opravdava sredstvo“, poznati je jezuitski moto, a cilj je uvijek bio isti: globalno porobljavanje čovječanstva za papstvo.

Da bi se uspostavio Novi svjetski poredak, nadsacionalna agenda globalista, stanovništvu zemlje koje je prezasićeno svim lošim stvarima i prijetnjama svojoj bezbjednosti i egzistenciji, koje su se s kraja 20. vijeka i početkom 21. vijeka umnožile u ekspanziji terorizma – nebitno da li insceniranog ili stvarnog – koji se po pravilu veže za vjerski fanatizam i dodatno sije paniku među ljudima, mora se ponuditi mir i materijalna zadovoljština. Postoji samo jedan faktor u svijetu koji je u stanju izdejstvovati oboje: Rimo-katolička crkva: kreator problema i „spasilac“ po hegelijanskoj dijalektici teza – antiteza – sinteza, ili „iz haosa red“.

Poslednji događaji

„Ali uznemiriće ga vijesti sa istoka i sa sjevera, i izaći će s velikim gnjevom da zatre i pogubi mnoge.“ (Danilo 11:44)

Koje će to vijesti toliko uznemiriti sjevernog kralja da će željeti da satre njihove nosioce?

„A ova dobra vijest o Kraljevstvu propovijedaće se po cijelom svijetu kao svjedočanstvo svim narodima, i tada će doći kraj.“ (Matej 24:14)

Izvorna biblijska poruka propovijedaće se u punoći svoje sile. To naravno nije moguće u nijednoj formi kompromisa kakvi postoje u svim crkvama. Božji narod posletka, koji se nije onečistio sa „ženama“ (crkvama – vidi Otkrivenje 14:4; uporedi sa Isaija 4:1), pronijeće moćnu „glasnu viku“ u sili Duha po svijetu koja će probuditi mnoge iz samrtničke duhovne letargije. To će podići veliki gnjev protiv njih. „Gadost pustošna“ u antitipu izlazi na poslednje djelo zatiranja svojih protivnika. Konačna polarizacija svijeta na dva tabora – jedan pod Hristovom zastavom, i drugi pod zastavom arhi pobunjenika – biće dovršena.

„Kada, dakle, vidite gadost pustošenja stoji na svetom mjestu... bježite.“ (Matej 24:15-20)

Jasni znaci biće dati Božjem narodu, baš kao pred razorenje Jerusalima. Vjerovatno ključni znak biće nedjeljni zakon koji će „ikona zvijerina“ (SAD) nametnuti silom zakona sa univerzalnom primjenom.

„I postaviće svoje dvorske šatore između morâ na svetoj gori divote.“ (Danilo 11:45, prvi dio)

Dva mora između kojih se nalazi sveta gora Božja su Sredozemno i Mrtvo more. Ovaj tekst doslovno se može ispuniti samo na jedan način: papstvo preseljava svoje sjedište u Jerusolim. Jerusolim je sveta gora koju je sam Bog označio kao svoju teritoriju (vidi: 2. Dnevnika 6:6; 12:13; 33:7; Psalam 48:1). Da se ovo ne odnosi samo na vrijeme trajanja zemaljske tipske službe, svjedoči proročko viđenje o Nebeskom Jerusalimu koji će

se u vrijeme Izvršnog suda Božjeg spustiti upravo na tom prostoru (Otkrivenje 21:2; Zaharija 14:4), kada će se konačno ispuniti sva Božja obećanja data Izraelu u nasleđu obnovljene planete zemlje.

Papstvo je uvijek imalo pretenzije prema Jerusalimu.

„Kada su Krstaški pohodi započeli, istorija nam govori da su se ti ‘hrišćani’ borili za Boga i papu da oslobode Jerusalim i svetu zemlju od islamske kontrole. Ti vojnici nisu bili hrišćani, u nijednom smislu riječi. Nisu poznavali Boga, ni Bibliju. Bili su to grubo, bezbožni ljudi vođeni sveštenicima da ispune đavoljski plan.“⁵²

Ono što papstvu nije uspjelo u prošlosti, u završnim prizorima istorije pobune činiće se da su uklonjene sve prepreke.

I tada, prema riječima samog Isusa Hrista, počinje nezapamćeno vrijeme velike nevolje.

„Jer će tada nastati velika nevolja, kakve nije bilo od početka svijeta do sada, niti će biti. Kad se ti dani ne bi skratili, niko se ne bi spasio. Ali, radi izabranih će ti dani biti skraćeni.“ (Matej 24:21,22)

„I on će doći svom kraju i niko mu neće pomoći.“ (Danilo 11:45, drugi dio)

Prema proročanstvu iz Otkrivenja 17:16,17, u samoj završnici uspostavljanja papske dominacije, koalicioni saveznici Velike Bludnice (vidi Otkrivenje 17:1-8) će se okrenuti protiv nje, vjerovatno nakon što postanu svjesni kolika je zapravo cijena velike zavjere.

„U to vrijeme ustaće Mihailo, veliki vođa koji stoji pomažući sinovima tvoga naroda. I nastaćće vrijeme tjeskobe kakve nije bilo otkako je naroda pa do tog vremena.“ (Danilo 12:1,

⁵² Dr Alberto Rivera, Vatikanske ubice, poglavlje „Crkveni oci“.

prvi dio)

Hrist privodi svoju službu očišćenja kraju i ustaje da izbavi svoj narod i obračuna se sa silama zla (Danilo 2:34,44,45).

Dotle na zemlji, vrijeme velike nevolje dostiže svoju kulminaciju kroz sedam poslednjih zala (Otkrivenje 16. glava).

Zašto Turska ne može biti Sjeverni kralj?

Postoji jedna teološka struja koja uporno insistira na Turskoj kao Sjevernom kralju koji ispunjava proročanstvo iz Danila 11. glava za posledak vremena. Ta tumačenja se uglavnom zasnivaju na stavovima koje je Urija Smit (1832-1903) iznio u svojoj knjizi „Danilo i Otkrivenje“.

Naime, uvjerenje Urije Smita da je Turska Sjeverni kralj diskreditovao je Berlinski kongres održan 1878. Događaji se nisu zbili kako je predviđao Urija Smit tumačeći Danila 11:45 kao izbacivanje Turske iz Evrope i uspostavljanje njenog glavnog grada u Jerusalimu za možda „već nekoliko mjeseci“ (Uriah Smith, *Thoughts on Daniel*, edition 1873, pp. 343, 344).

Imajući u vidu sve prethodno iznijeto o identitetu i djelovanju Sjevernog kralja, navešćemo ukratko razloge zašto Turska ne može biti taj entitet, posebno ne u kontekstu poslednjih događaja.

- ☞ Otomanska imperija je završila svoju proročku ulogu u okviru šeste trube iz Otkrivenja koja prethodi Istražnom Božjem sudu (Otkrivenje 9:13-21). Trube predstavljaju Božje sudove na Zemlji kao najavu odlučujućeg suda ili antitipskog Dana pomirenja koje je započeo 1844. godine. Tako je tursko carstvo ispunilo proroštvo vezano za period od 1449-1840. godine, što je 391 doslovnih go-

dina, računatih na osnovu Otkrivenja 9:15 (sat, dan, mjesec i godina = 15 dana + 1+30+360 godina = 391 godinu i 15 dana).⁵³ Godine 1449. Turska je kontrolisala Istočno rimsko carstvo i Konstantinopolj / Carigrad, i te godine se Konstantin XI Paleolog Dragaš zacario pod patronatom turskog sultana kao poslednji vizantijski imperator. 11. avgusta 1840. Otomansko carstvo je postalo zavisno od četiri velike sile Engleske, Rusije, Austrije i Njemačke (Pruske), čime je okončana njegova uloga suda nad otpalim hrišćanstvom. Uloga Turske nakon ovog proročkog perioda je nebitna sa aspekta biblijskog proroštva.

- ☞ I Sjeverni i Južni kralj su dvije sile koje su prijetnja Božjem narodu, svaka na svoj način, kao i kroz njihove međusobne sukobe i borbu za prevlast. Dok je Božji narod bio koncentrisan u Izraelu, identitet obje ove sile bio je usko geografski i politički vezan za doslovni sjever i jug sa Izraelom u sendviču kao referentnom tačkom. Međutim, hrišćanska istorija mijenja taj kontekst, posebno u periodu otkako papstvo postaje vodeća religijsko-politička sila. Širenje hrišćanstva na svim kontinentima i podizanje SAD kao vodeće hrišćanske nacije svakako isključuje svaku mogućnost da Turska bude Sjeverni kralj. Jedina globalna sila koja prijeti hrišćanima kroz entitet Sjevernog kralja može biti samo papstvo, u sprezi sa otpalim protestantizmom (lažnim prorokom), što vodi formiranju Novog svjetskog poretka.
- ☞ Biblijsko proroštvo se bavi Sjevernim i Južnim kraljem

⁵³ Za detalje vidi knjigu „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“, P. Simović, poglavlje 4 „Sedam truba“, podnaslov „Šesta truba“, str. 68-70.

u vezi sa Božjim narodom. To znači da oba ova entiteta mogu biti stvarne geopolitičke sile sjeverno i južno od Izraela ali kasnije moraju biti globalne sile koje sukcesivno nasleđuju njihove karakteristike i ideologije.

☞ Važnost sagledavanja ukupne proročke slike za posledak vremena je krucijalna. Mi ne možemo izdvajati određene segmente proročanstva, kao što je Danilo 11:40-45, koja sama po sebi nisu dovoljna jasna, i tumačiti ih tako da urušavamo ili negiramo proročku sliku izgrađenu na čvrstim argumentima iz drugih proročkih lanaca. Ako primjenjujemo simboliku na čitavu knjigu proroka Danila, uključujući 11. glavu, ne možemo odustati od takve egzegeze u određenoj dionici radi dokazivanja naših vlastitih ideja ili pogrešnih ideja drugih autora o značenju proroštva. Dalje, ako je fokus Danila 11 na političkim aspektima tih entiteta, bilo čisto političkim ili kvazi političkim poput političko-religijskih entiteta kakav nalazimo u Katoličkoj crkvi i papstvu kao zemaljskoj imperiji i religijskom lideru, onda nije ispravno nametati opis koji se fokusira na religijskim aspektima iznad opisa koji se fokusira na političkim aspektima, čak i kad se radi o istom vremenskom periodu. Nije ispravno pretpostaviti da je Danilov način opisivanja samo religijski ili samo politički sve vrijeme.

☞ Ako dionicu u Danilu 11:40-45 shvatimo doslovno, tada sila koja je ovdje predstavljena ne može biti papstvo, prosto iz razloga što Vatikan nema vojnu moć za opisane poduhvate. Ali ako je posmatramo simbolički, što nužno iziskuje ovakav način prenošenja proroštva, to se najbolje može shvatiti kao sila koja obavlja globalni posao za papstvo neposredno prije zatvaranja vremena milosti.

Papstvo i njegove ideje moraju biti iza ove sile i podsticanja njezinih pokreta, a ni Turska niti islam koji je oдавно izmakao kontroli Rima se nikako tu ne mogu uklopiti, imajući na umu sva ostala proročanstva za posljednje vrijeme iz Danila i Otkrivenja. Papstvo se jako trudi da povrati kontrolu nad islamom, ali ako se napokon i dogodi globalna ekumenizacija svih religija, to opet ne može promijeniti jasnu identifikaciju Sjevernog kralja – papskog Rima – kao vodeće sile.

14. Viđenje pobjede i zapečaćenje proroštva

Vidjeli smo da Sjever i Jug na samom kraju prave savez ili sintezu. Jug priznaje Sjever kao svog vođu i pridružuje mu se u posljednjem projektu zauzimanja svete gore divote. Termin „divota“ ukazuje na veličanstvenost ili uzvišenost u smislu posvećenosti Božjom slavom. U najužem smislu to je nebeska lokacija gdje Bog prebiva, ali isto tako i zemaljska koju je Bog izabrao kao mjesto gdje će komunicirati sa čovjekom kroz tipsku službu koja je ilustrirala Plan spasenja. Zauzimanje ove lokacije anti-hristu predstavlja kulminaciju vjekovnih pretenzija u borbi protiv Boga i finalnu manifestaciju lažirane religije. „*Demonski duhovi čine čuda i odlaze kraljevima cijelog svijeta, da ih sakupe za bitku na veliki dan Boga Svemoćnog.*“ (Otkrivenje 16:14)

Vrlo je važno razumjeti da je ova bitka Gospodnja, ne ljudska, kao što smo vidjeli u proučavanju 2. glave Danila. Bog je taj koji se na kraju obračunava sa neprijateljima Boga i čovjeka. Završna bitka nije samo zemaljskih već svemirskih proporcija. Svi kraljevi zemlje ujedinjuju se po prvi put za bitku koja ima duhovno značenje. Njihov zajednički cilj je konačno posvajanje ove planete. Preduslov za takav cilj je obraćanje kompletnog stanovništva zemlje u sataniste.

Događaji koji se sada odigravaju uvjeravaju nas u istinitost proročke riječi. Malo ljudi danas vjeruje u Božje kraljevstvo. Većina hrišćana danas je prihvatila vjerovanja humanističke i materijalističke ideologije. Umjesto da gledaju na grad Božji koji uskoro dolazi, današnji hrišćani rade na izgradnji onoga što postoji sada i ovdje. Težište pažnje je preusmjereno s Neba na

Zemlju, s Boga na čovjeka. Savremeno hrišćanstvo ide stopama socijalističkih i egzistencijalističkih shvatanja pravde, ljubavi i sreće koje zanemaruju Boga. Teologija crkava je liberalizovana i prilagođena savremenim shvatanjima. Lišene prisustva Božjeg Duha, otpale vjerske zajednice svoje iskustvo svode u domen ljudske mudrosti i dovitljivosti.

Crkva u našem vremenu nikad nije bila toliko politički uključena u društveni život kao što je to danas. Poslije pada komunizma glas crkve nikad nije bio uticajni u zemljama Istočne Evrope. Isto tako stranke takozvane hrišćanske desnice u kapitalističkom Zapadu sve više uspijevaju u svojim pokušajima povezivanja religije i politike. Isti mentalitet vidljiv je i u ekstremnom islamu koji je sve više zainteresovan da dosegne političke pozicije i vlast. Država Izrael isto tako. I sve njih objedinjuje i kontroliše glavni igrač na sceni, Sjeverni kralj odnosno papstvo. Vođe svijeta ujedinjuju svoje snage u Novom svjetskom poretku. Sve se odigrava velikom brzinom.

Armagedon je borba u koju smo svi mi uključeni. To je borba između dva mentaliteta, dva sistema vrijednosti, dva različita shvatanja o religiji i čovjekovoj sreći. Borba se vodi za um svakog pojedinca. Na jednoj strani nalaze se oni koji imaju Boga i vjeru u Njegovo stvaranje. To su oni koji su uvjereni da spasenje i sreća čovječanstva zavisi od realizacije Plana spasenja, koji se nadaju u dolazak Božjeg kraljevstva. Na drugoj strani nalaze se oni koji gaje iluzije da su sami sebi dovoljni. Oni se oslanjaju na svoju snagu da sagrađe svijet mira i sreće. Ta borba je toliko stara koliko i sam svijet, borba u koju je uključeno svako ljudsko biće suočavajući se s izborom da se vrati Bogu ili da se odluči za prolazni svijet. Duhovna bitka Armagedona će ući u svoju najžešću fazu na kraju vremena. Mjesto bitke je cijeli svijet. Za svakog pojedinca koji hoće stajati na Božjoj strani, duhovna

bitka je od presudnog značaja, bez obzira na ono što se bude dešavalo u svijetu i kakve poteze budu povlačile sile koje stoje iza zemaljskog kraljevstva ili koncepta satanizma. Ova bitka se dobija nepokolebljivom razumnom i postojanom vjerom u Boga i Njegovu Riječ.

Sve ovo proizvešće vrijeme nevolje dotle nepoznate ljudskom iskustvu, kada sve ukazuje kao da će zlo pobijediti dobro. Sumnja i tjeskoba će napasti vjerne u svojoj krajnjoj eskalaciji.

Na samoj granici najdramatičnijih događaja na zemlji, ljudska ljubav i empatija sve više tonu u ravnodušnost izazvanu hipnotičkim stanjem pogrešno usmjeravanog duhovnog i fizičkog načina života i sveopštim trovanjem čovječanstva.

„Zbog velikog bezakonja ohladniće ljubav mnogih.“ (Matej 24:12)

Proklamovani ciljevi svjetskih vođa sve više liče na farsu: nikad više nije bilo ekologa a manje brige za svijet koji se raspada; ekonomisti ne mogu riješiti ekonomske probleme; nezaposlenost je u porastu; veliki dio stanovništva ugrožen je glađu dok se manjina prežderava; političari stalno govore o miru a rat i terorizam sve više prijete; stopa moralne dekadencije je veća nego ikad dok se na sve strane promovišu ljubav i tolerancija.

Mihaelova intervencija

Svijet bi zaista uništio sam sebe da nema Boga.

„U to vrijeme ustaće Mihailo, veliki knez koji stoji pomažući sinovima tvoga naroda. I nastaće vrijeme tjeskobe kakve nije bilo otkako je naroda pa do tog vremena. U to će se vrijeme tvoj narod izbaviti, svako ko se nađe zapisan u knjizi.“ (Danilo 12:1)

Poput sedmog, i dvanaesto poglavlje stavlja dolazak Mihaela, Sina Čovječjega, u okvir suda. U oba poglavlja svici su otvoreni (7:10 i 12:1). Međutim, u dvanaestom poglavlju sud proširuje svoju aktivnost i van nebeskih prostora koji nalazimo u sedmom poglavlju i božanska presuda nad zlom se primjenjuje na zemlji. Sada postaje jasno da je sve što se dešavalo imalo svoje značenje, i da je svaki događaj imao svoje uzroke i posljedice. Svako je u knjizi bio zapisan i izmjeren. Sud odvaja dobre od zlih, život od smrti. Jedino radikalna promjena može pripremiti put za novi život. Jedino će uništenje smrti, njenih uzroka i uzročnika učiniti novi život mogućim. Sud ima svemirske razmjere.

„A mnogi od onih što spavaju u prahu zemaljskom probuđiće se, jedni za vječni život, a drugi za sramotu i vječni prezir.“
(Danilo 12:2)

Proroštvo ovdje ukazuje na dva uskrsenja: prvo je uskrsenje za vječni život koje se događa prilikom Drugog Hristovog dolaska, odnosno Mihaelove intervencije.

„Oni koji su razumni sijaće poput sjajnog nebeskog svoda, i oni koji su mnoge doveli do pravednosti sijaće poput zvijezda do vijeka, u svu vječnost.“ (Danilo 12:3)

Već smo govorili o biblijskoj definiciji razuma, a što se tiče privođenja pravednosti, jasno je da se to odnosi na ispunjavanje Hristovog naloga o svjedočenju ljudima o Božjem planu spasenja, što je primarni cilj hrišćanskog djelovanja u svijetu.

Drugo uskrsenje nepokajnih zlih dogodiće se o Izvršnom Božjem sudu, nakon milenijuma (vidi: Jovan 5:28,29; Otkrivenje 20:5,6,12-15). Kazna o izvršnom sudu završava se drugom vječnom smrću.

Vremenski faktor

„Tada sam ja, Danilo, pogledao, i gle, druga dvojica su stajala, jedan na obali s ove strane rijeke, a drugi na obali s one strane rijeke. I jedan od njih rekao je čovjeku obučenom u lanene haljine, koji je bio iznad voda rijeke: ‘Kada će biti kraj ovim čudesnim stvarima?’ I začuo sam čovjeka obučenog u lanene haljine, koji je bio iznad voda reke. Podižući desnicu i lijevicu prema nebesima, zakleo se onim koji živi u svu vječnost: ‘To će biti za jedno vrijeme, dva vremena i pola vremena. I čim se završi razbijanje snage svetog naroda, sve će se to završiti.’“ (Danilo 12:5-7)

Ovo pitanje jednom je postavio Danilo, a sada ga postavlja i anđeo. Odgovor daje Osoba obučena u lanene haljine koju smo već identifikovali kao Mihaela, Zapovjednika nebeskih vojski. Prvi vremenski marker odnosi se na ono što je najviše mučilo

Danila – razbijanje snage Božjeg naroda. To je proročki period koji pokriva apsolutnu dominaciju sile „malog roga“ (papstva) koji smo već pokrili. Paralelu ovom stilu izražavanja nalazimo u Jovanovoj viziji, ali tom prilikom anđeo se zaklinje da hronološkog proročkog vremena više neće biti (vidi Otkrivenje 10:5-7)!

Ali Danilo i dalje nije shvatao.

„A ja sam to čuo, ali nisam razumio. Zato sam rekao: ‘Gospodaru moj, kakav će biti kraj tome?’“ (Danilo 12:8)

U ovom Danilovom pitanju sažeta je čežnja Božjeg naroda za konačnim oslobođenjem i trijumfom Božjeg koncepta ljubavi, istine, milosti i pravde.

Zapečaćena knjiga i dva druga proročka perioda

„A on je rekao: ‘Idi, Danilo, jer su ove riječi tajna i zapečaćene su do vremena kraja. Mnogi će se očistiti, ubijeliti i pročistiti. A zli će činiti zlo, i ko je god zao neće razumjeti; ali će razumjeti oni koji su razumni.’“ (Danilo 12:9)

Na Danilovo insistiranje da shvati proročku panoramu koja seže daleko u budućnost od njegovog vremena, anđeo je ponovio ono što je već naložio Danilu za njegove proročke spise:

„A ti, Danilo, zatvori ove riječi i zapečati svitak do vremena kraja. Mnogi će pretraživati i pravo znanje će se umnožiti.“ (Danilo 12:5)

Ovo pečaćenje ima smisao odlaganja razumijevanja proroštva do određenog vremena kada će njegov značaj zasijati u svom punom sjaju. Postoje dva ključna razloga zašto Bog svoju Riječ u određenim segmentima, naročito u pogledu vremenskog faktora, zaodijeva velom tajanstvenosti.

1) Prvi je potreba za živom vjerom i pobožnošću Njegovog naroda, bez obzira na vrijeme u kojem živimo. Kad bi ljudima

bilo sve otkriveno u pogledu budućnosti, pala priroda bi to bez sumnje zloupotrijebila.

„Zato budno pazite jer ne znate kog dana će doći vaš Gospod... Ko je, dakle, vjerni i mudri sluga koga će gospodar postaviti nad svim svojim slugama da im na vrijeme daje hranu? Blago onom sluzi koga njegov gospodar, kada dođe, nađe da tako čini. Istinu vam kažem: postaviće ga da upravlja svim njegovim imanjem. Ali, ako je taj sluga rđav pa kaže u svom srcu: 'Moj gospodar će se dugo zadržati', i počne da tuče svoje drugove u službi i da jede i pije sa pijanicama, doći će njegov gospodar onog dana kada ga on ne bude očekivao i u čas koji on ne zna pa će ga presjeći nadvoje i odrediti mu mjesto među lice-mjerima, gdje će biti plač i škrgut zuba.“ (Matej 24:42,45-51)

2) Drugi razlog simboličnog i metaforičnog izražavanja u proročanstvima nalazi se u potrebi da se Božja Riječ sačuva na neprijateljskoj teritoriji (pobunjenoj zemlji) od uništenja. Pobornici zla ne bi prezali da potpuno unište Bibliju da su mogli razumjeti njena proročanstva i poruke onakve kakve zaista jesu.

Pored toga, percepcija Božjeg naroda počiva na prosvjetljenju Božjim Duhom, što osposobljava ljudski grijehom oštećeni razum da shvati istinu. Živa Riječ Božja nerazumne privodi razumu.

Danilu je rečeno da će značenje velikih vremenskih proročanstava i vizija koje su date od 8-12. glave biti zapečaćeno do vremena kraja koje smo već determinisali. Dakle, nije čitava knjiga proroka Danila bila zapečaćena do vremena kraja, već samo jedan njen dio koji se posebno odnosi na ulazak u posledak vremena i početak Božjeg Istražnog suda. To je važno razumjeti. Istorijska je činjenica da su se upravo u tom vremenu pokrenuli ljudi u raznim krajevima svijeta sa namjerom da shvate vremen-

ska proročanstva iz Danila. Mnogi su istraživali i znanje se zaista umnožilo. U Danilu 12:5 riječ je o određenom znanju, ne opštem znanju. To je znanje koje se tiče spoznaje Božje objave.

Međutim, u percepciji samog Sotone i satanista, o kojoj razlici smo već govorili, ovaj tekst ima primjenu na progres ljudskog znanja, na naučni i tehnološki „bum“. Da li ovo možemo argumentovati? Poznati hrišćanski pisac Rože Morno koji se kao mladić našao u elitnom satanističkom društvu u Montrealu, primio je niz informacija o aktivnostima palih anđela, od kojih se jedna odnosila na veliki svjetski savjet 1700-tih godina, kada je Sotona sazvao sve svoje anđele da izloži okvirni plan za obraćenje svijeta na svoju stranu. Ovaj savjet je imao za cilj da pripremi i obuči njegove anđele i demone kako da djeluju, kako da pripreme svjetske ljude za veliko industrijsko doba i veće doba koje slijedi, doba velikih naučnih otkrića koja će izmijeniti put svemu živom, i napraviti uvod u poslednju veliku borbu između dobra i zla.⁵⁴ Prema ovim informacijama, čiji zadatak je da pripremi i uvede ljude u novo doba naučnih otkrića – Božji ili Sotonin? U isto vrijeme u sekularnom svijetu marksistički i ateistički pokreti bili su u procvatu. Oni su pozivali na progres, pjevajući svoju melodiju nade. Kakvim god se razlozima može objasniti taj historijski fenomen, interesantno je zapaziti da su svi oni u skladu s Danilovim proročanstvom. Da li je sada jasna razlika kakvoj spoznaji je Bog vodio svoj narod u ovom prelomnom vremenu, a kakvoj Sotona? Dok Božja spoznaja uvijek vodi životu u razumnoj duhovnosti koja nas pečati na vječni život, satanska spoznaja se veže za prolazno i zemaljsko. „*Ko god je zao neće razumjeti.*“ (Danilo 12:10)

⁵⁴ Vidi: Rože Morno, *Skriveni svijet natprirodnih sila*, Dodatak: Rože Morno i Sotonino savjetovanje iz 1700-ih, Institut za religijska istraživanja, 2016.

Dakle, razumijevanje Božjih objava dostiglo je svoj vrhunac u istraživanjima pionira Adventnog pokreta u Americi polovinom 19. vijeka. Iako u početku nijesu dobro shvatili značenje određenih termina, Bog ih je konačno doveo u spoznaju velikih istina koje se tiču posletka vremena, sa velikim zadatkom objave trostruke anđeoske poruke iz Otkrivenja 14. glava, čiju okosnicu je činio povratak izvornim biblijskim istinama, uključujući obnovu svetkovanja sedmog dana – Subote – iz 4. Uputa Dekaloga, kao i naglasak na početak istražnog suda u nebeskoj Svetinji nad svetinjama od 1844. godine. Najbitnija vremenska proročanstva pravilno su shvaćena upravo onda kad je to bilo neophodno.

Neki istoričari procjenjuju da je oko milion Amerikanaca, od ukupno 17 miliona koliko ih je tada živjelo u SAD, bilo uključeno u ovaj pokret.⁵⁵

Neki istaknuti pioniri Adventnog pokreta

⁵⁵ J. B. McMaster, A History of the People of the U.S. From the Revolution to the Civil War (New York: 1920), vol. 7, p. 136.

Vraćamo se opet Danilu 12. Anđeo u nastavku objašnjenja daje još dva proročka vremena.

„Od vremena kada bude ukinuta svakidašnja služba i postavljena gadost koja pustoši, biće hiljadu dvjesta i devedeset dana.“ (Danilo 12:11)

Treba zapaziti da se ovaj proročki period određuje polaznom tačkom kada se postavlja „gadost koja pustoši“ koja ukida svakidašnju službu (hebrejski: tamid). Time postaje očito da je srodno vremenskom okviru od 1260 godina, koji se u knjigama proroka Danila i Otkrivenju pominje na sedam mjesta u različitim odrednicama (1260 dana; 1 vrijeme, 2 vremena i pola vremena; 42 mjeseca) koje sve daju isti zbir.

Svi istaknuti protestantski reformatori složili su se identifikaciji antihrista koji sprovodi naročite bogohulne aktivnosti.

Žan Kalvin: „Mi nazivamo rimskog pontifa antihristom.“

Džon Vesli: „On je u određenom smislu Čovjek bezakonja, kako umnožava sve vrste grijeha iznad mjere.“

Džon Noks je rekao da papu treba prepoznati kao „samog antihrista.“

Martin Luter: „Čitam papine dekrete, i ne znam da li je papa sam antihrist, ili njegov poslanik. Toliko je u tim dekretima Hrist lažno prikazan i čak razapet.“

„Radujem se što stradam zbog onog što je bolje i pretežnije od svega. Sad osjećam veću slobodu jer znam da je papa antihrist, i da je njegov presto – presto samog Sotone.“

Pošto se vremensko proročanstvo u Danilu 12:11 takođe bavi ukidanjem svakodnevne službe, jasno je da ono ne prelazi granicu supremacije papske sile, tj. mora se poklapati s njenim završetkom 1798. godine. Tako dolazimo do početne tačke u 508. godini.

U to vrijeme Klovis ili Klodvig je bio kralj Franaka, jednog

od paganskih plemena koja su u prošlosti zadavala muke Rimu. Od njegovog obraćenja u katolicizam 496. godine, crkva ga je smatrala „jedinim katoličkim princem na Zapadu.“⁵⁶ Nakon toga, Klovis je ratovao za interese Rima, a protiv plemena u kojima je zaživjelo izvorno hrišćanstvo. Uništio je tulusko Vizigotsko kraljevstvo u bici kod Vujea 507. Tada cijela južna Francuska do Pirineja postaje dio Franačke.

Napokon, 508. godine on je proglašen „najstarijim sinom crkve“.⁵⁷ Tako ova godina označava uspostavljanje prve katoličke kraljevine na Zapadu, što predstavlja novu eru u svjetskoj historiji udruživanja duhovnih vlasti sa političkom pobjedničkom silom koja će dominirati u sledećim vjekovima.

Iste godine Klovis je proglašen „konzulom“ Zapadnog Rimskog kraljevstva.⁵⁸ Klovisove armije ne samo što su nametale pseudo hrišćanski brend Zapadu, već su se borile protiv biblijskog Šabata.⁵⁹ Tako je papstvo opunomoćeno da uvede svoju idolopokloničku nedjelju (Dan sunca), sveštenstvo i svečeve kao navodne posrednike pred Bogom.⁶⁰ Gnusoba je stekla premoć.

Rimski biskup uveo je i obred mise prema kojem sveštenik pretvara hljeb i vino u tijelo i krv Isusa Hrista, što bi značilo da oni prilikom svakog obreda dovode Hrista sa neba i ponavljaju

⁵⁶ Newman, A Manual of Church History, Vol. 1, p. 404

⁵⁷ Encyclopedia Britannica, Article of Clovis I

⁵⁸ Walter C. Perry, The Franks, From Their First Appearance in History to the Death of King Pepin, p. 88; Gibbon in “The Decline and Fall of the Roman Empire” Vol. 2, p. 400; Catholic Encyclopedia: Church, The Beginning of the Middle Ages, pp. 38-39; James Harvey Robinson, History of Western Europe, pp. 35, 36.

⁵⁹ Dr. Th.Zahn, History of Sunday (Geschichte des Sonntags, pp. 42-44) pp 484 J.N.Andrew

⁶⁰ Roland Bainton, “Christendom” p.149.

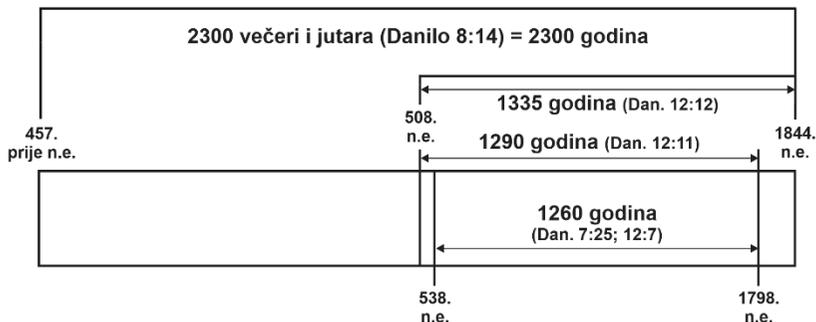
raspeće. Zaista nevjerovatne drskosti i hule. Falsifikat je bio potpun, cijeli svijet obmanut, a Hristova stvarna služba u prvom odjeljenju nebeske svetinje zamijenjena „gadošću pustošnom.“

„Srećan je onaj koji iščekuje, i onaj koji dočeka hiljadu trista trideset i pet dana!“ (Danilo 12:12)

Kao što je drugi proročki period povezan sa prvim, tako je i treći stavljen u kontekst sa drugim. Ako drugi i treći period imaju istu polaznu tačku, to znači da poslednji traje 45 godina duže. Treći period odgovara na Danilovu dilemu iz 8. stiha kakav će biti ishod ili kraj svemu tome. Tako periodi od 2300 godina i 1335 godina oba vode do početka nebeskog Suda, čija je osnovna svrha da pripremi dolazak vječnog Božjeg kraljevstva! Ali poslednji vremenski okvir je dat iz zemaljske perspektive, u smislu blagoslova ili sreće onih koji dočekaju ili u bukvalnom prevodu „dotaknu“ to vrijeme! Period vremena koji je počeo 1844. godine nije samo vrijeme ispunjenja proročanstva o sudu nego je isto tako vrijeme čekanja i nade.

Konačno dolazimo do razloga zašto su data dva vremenski različita proročanstva o dominaciji „gadosti koji pustoši“. Treba znati da dva pomenuta događaja: ukidanje svakidašnje službe i uspostavljanje gadosti pustošne (ili otpada pustošnog, otpada od službe svakodnevne, mrzosti opustošenja) nijesu ista. U čemu se razlikuju? Prvi događaj priprema teren drugom događaju. Biblijski tekst doslovno kaže da je svakodnevna služba ukinuta s ciljem da se uspostavi gadost pustošna. U Danilovoj knjizi „gadost pustošna“ je tehnički izraz koji se koristi za silu koja tlači (Danilo 8:11,13; 9:27; Matej 24:15; Marko 13:14). Prema proročanstvu ovo tlačenje će trajati tri i po godine, što znači 1260 godina. Taj period se završava 1798. godine, a početna tačka ovog perioda je 538. godina Međutim, već 508. godine, srednjovjekovna crkva značajno je osnažila svoj položaj. Prema tome 508. godina

je početna godina od koje počinje teći period od 1335 godina. Ali tek 538. godine imperator Justinijan konačno uklanja prijetnju papstvu od strane preostala dva arijevska plemena. Tek tada vlast „malog roga“ postaje potpuna.

Danilov kraj koji nije kraj

„A ti idi prema kraju svome. Počivaćeš i ostaćeš na djelu svom do svršetka tvojih dana.“ (Danilo 12:13)

Iščekivanje je jedini način za opstanak. To je posljednja poruka koju je anđeo imao za Danila. Danijelova sreća bila je ukorijenjena u čekanju. Ali ono što je on čekao još se nalazi u pravcu horizonta. Njegove oči nisu vidjele obećanu Zemlju. Poput Mojsija na gori Fazgi (5. Mojsijeva 34:1), i on vidi obrise buduće slave, ali još nije bilo vrijeme da bude njezin učesnik. Ipak, on zna da je kraj slavan. Prorok Danilo je proveo cijeli svoj život očekujući događaj udaljen od njega stoljećima u budućnosti. Kao jevrejski ratni zarobljenik, on je čekao da se vrati u Jerusaleim. Ali inspirisan Duhom Svetim, to čekanje je podignuto na uzvišeniji nivo ispunjenja vizija koje mu je Bog dao.

O autoru

Pavle Simović je rođen 13. jula 1966. godine i potiče iz Cuca – selo Trešnjevo – gdje je završio osnovnu školu. Po završetku pomorske škole u Kotoru, radio je kraći period kao pomorac na prekookeanskim trgovačkim brodovima.

Uglavnom zbog nesklonosti materijalizmu i karijerizmu, a postavši rano svjestan nepravедnosti i nedoslednosti koje prožimaju sve aspekte života, uključujući obrazovni sistem, izgubio je želju za „visokim školama“, iako veoma nadaren, a prihvatao se raznih drugih poslova, počevši od onih skromnijih kao što je rad u proizvodnji, zatim prevodilaštva, računarstva, ekonomije...

Pored profesionalnog angažmana i aktivizma u nekoliko nevladinih organizacija, bavi se izradom internet prezentacija, fotografijom i u manjem obimu videografijom, instalacijama i održavanjem računarskog hardvera i softvera, i dr.

Zbog sklonosti ka nezavisnom načinu razmišljanja i istraživačkom duhu koji teži istini kakva god ona bila, kao i (opravdanog) nepovjerenja u institucionalizovanu religiju i sistem uopšte, nije član nijedne političke partije, crkve ili vjerske organizacije, ali jeste biblijski religiozan. Aktivno se bavi i proučava religijska pitanja više od 20 godina.

Autor je nekoliko knjiga: „Biblijsko jevanđelje“, „Istina postoji – obmana se izmišlja“, „Tipologija i Plan spasenja“, „Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu“, te „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“, urednik knjige „Identitet i odnosi“ i priređivač knjiga „Osnovna biblijska vjerovanja“, „Rječnik okultizma“, „Božji pečat“, „Testiranje hrišćanstva“, „Globalni totalitarizam“, „Žig zvijeri“, „Ko je Antihrist“, „Održivost ateističkog koncepta“, „Religija po mjeri čovjeka“, „Zašto Božji Zakon“ i „Kult Ravne Zemlje“. Nekoliko godina radio je na reviziji i korekcijama Biblije izdate pod imenom Novi revidirani prevod.

Simović je takođe prevodilac više knjiga i radova i autor velikog

broja članaka i radova na internet sajtu „Instituta za izučavanje religije“ odnosno udruženja pod ranijim imenom „Institut za religijska istraživanja“, kao jedan od osnivača oba udruženja na istoj internet adresi: www.religija.me

Može se reći da je najveći dio svog znanja stekao kroz samoedukaciju, učeći iz relevantnih izvora i učeći se da sam analitički razmišlja i izvodi zaključke. Zahvalan je Bogu kao jedinom pravom Izvoru mudrosti i temelju svakog drugog obrazovanja.

Preferira teologiju i prirodnu medicinu kao prioritetna znanja neophodna čovjeku ne samo za duhovno, mentalno i fizičko zdravlje, već takođe i kao zaštitu od svih oblika manipulacije.

U osnovnim načelima nepopustljiv, fleksibilan kad se radi o manje bitnim stvarima i pitanjima. U jednoj rečenici, prijatelj onoga što čini čovjeka vrijednim tog imena, koji ispunjava svrhu svog postojanja, i protivnik svega što ima tendenciju ka destruktiji i zlu.

Zbog svoje osjetljivosti, previše je uzdržan u komunikaciji, često na granici asocijalnosti, ponekad je suviše direktan i netrpeljiv na svaki nagovještaj zlonamjere ili zloupotrebe.

Djecu i porodicu izuzetno visoko vrednuje, a najvećim dostignućem u životu smatra obraćenje i povratak čovjeka Bogu.